



การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งน้ำ







ประจำปี งบประมาณ พ.ศ.2555-2562 ที่ดำเนินการล่าช้า

กรมทรัพยากรน้ำ

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 3
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 6
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 9
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 10

คำนำ

กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจในการดำเนินงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การเกษตร และสามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย เพื่อรักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน แต่ในการดำเนินโครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ยังคงมีโครงการคงค้างที่อยู่ระหว่างดำเนินการ เนื่องจากติดปัญหาอุปสรรคจึงส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้าไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำ โดยสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จึงมีการคัดเลือกโครงการเป็นกรณีศึกษา เพื่อติดตามและประเมินผลโครงการคงค้างดังกล่าว เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานล่าช้า และนำข้อค้นพบจัดทำเป็นข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ
เมษายน ๒๕๖๔

สรุปสำหรับผู้บริหาร

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการมีความล่าช้า และนำข้อค้นพบจัดทำเป็นข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานโครงการในปีต่อไป

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ได้สุ่มคัดเลือกโครงการที่ติดปัญหาและอุปสรรค จนส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า เป็นกรณีศึกษา โดยมีตัวอย่างของปัญหาอุปสรรค เช่น ผู้รับจ้างทำงานไม่เสร็จตามแผน จึงบอกเลิกสัญญาและหาผู้รับจ้างรายใหม่ ปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ ปัญหาผู้รับจ้างทิ้งงานเนื่องจากขาดสภาพคล่อง ฯลฯ จำนวน ๕ โครงการ ได้แก่

๑. โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองปฏิรูปพร้อมระบบกระจายน้ำ บ้านปฏิรูป ตำบลศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

๒. โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูบึงสามบึงบาตร หมู่ที่ ๓ ตำบลวังสำโรง อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

๓. โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูอ่างเก็บน้ำ UN หมู่ที่ ๙ ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

๔. โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำอ่างน้ำห้วยลูกรัง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

๕. โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำดอนพูน หมู่ที่ ๕ ตำบลดอนยอ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

<u>ระยะเวลาดำเนินการ</u>

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีแผนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ และนำผลที่ได้มาสรุปวิเคราะห์จัดทำรายงานภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ แต่เนื่องจากแผนงานที่กำหนดไว้มีการเลื่อนออกไปเนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงทำให้สามารถลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าโครงการและเก็บข้อมูลได้ในเดือนมิถุนายน - กันยายน ๒๕๖๓ และนำมาวิเคราะห์สรุปผล จัดทำเล่มรายงาน และเผยแพร่รายงาน ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ - พฤษภาคม ๒๕๖๔

<u>ขอบเขตการดำเนินงาน</u>

๑. วิเคราะห์ข้อมูลของโครงการจากเอกสารสรุปโครงการ หรือ One page และความก้าวหน้าผลการดำเนินงานรายสัปดาห์

๒. ลงพื้นที่สังเกตการณ์ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ควบคุมงานโครงการ เพื่อประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดจนปัจจัยที่ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า

ผลการติดตามและประเมินผลในภาพรวม สรุปดังนี้

๑. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พบว่า ทุกโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

๒. ประโยชน์ของโครงการ (เมื่อโครงการแล้วเสร็จ) พบว่า ด้านพื้นที่การเกษตร จำนวนเป้าหมายตรงตามที่ระบุไว้ ด้านปริมาณน้ำเก็บกัก มีบางโครงการที่ปรับลดลง เนื่องจากมีการแก้ไขแบบแปลนให้เหมาะสมกับพื้นที่ และด้านจำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ มีบางโครงการจำนวนเป้าหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรในหมู่บ้าน

๓. ข้อค้นพบจากปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลทำให้การดำเนินโครงการเกิดความล่าช้า

๓.๑ ด้านการบริหารจัดการ กรณี โครงการต้องหยุดงาน พบว่า หน่วยงานใช้ระยะเวลาดำเนินการแก้ไขปัญหาค่อนข้างนาน ส่งผลทำให้ต้องมีการขยายสัญญา หรือส่งผลให้การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด

๓.๒ ด้านผู้รับจ้าง กรณี ผู้รับจ้างรายเดียวรับงานหลายโครงการ มีแนวโน้มส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการล่าช้า เพราะมีประเด็นเสี่ยงเรื่องผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง หรือมีเครื่องจักรและบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และกรณี ผู้รับจ้างนอกพื้นที่ประมูลโครงการได้ แต่ไม่สามารถบริหารจัดการเครื่องจักรและบุคลากรได้ มีแนวโน้มส่งผลให้ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง และทิ้งงาน

๓.๓ ด้านการขออนุญาตใช้พื้นที่ กรณี โครงการไม่ได้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ ต้องหยุดงาน ซึ่งการขอใช้พื้นที่ มีขั้นตอนและใช้เวลาดำเนินการค่อนข้างมาก และบางโครงการต้องมีการแก้ไขแบบแปลนเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ หรือเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่

ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

ผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

๑. การขออนุญาตใช้พื้นที่ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณ : เนื่องจากโครงการที่คัดเลือกเป็นกรณีศึกษา พบว่า หากไม่มีการขออนุญาตใช้พื้นที่ หรือได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ก่อนได้รับจัดสรรงบประมาณ จะประสบปัญหาผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ ต้องหยุดงาน เนื่องจากการขออนุญาตใช้พื้นที่มีขั้นตอนและใช้ระยะเวลานาน ดังนั้น

กรมฯ ควรพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ให้แล้วเสร็จก่อนจึงเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณ

๒. การบริหารจัดการกรณีเกิดปัญหาอุปสรรค : กรณีเกิดปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ต้องหยุดงาน หน่วยงานควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหา เพื่อป้องกันข้อร้องเรียนจากประชาชน หรือข้อร้องเรียนต่อการตรวจสอบการดำเนินงาน และเมื่อผู้รับจ้างได้เข้าดำเนินการ หน่วยงานควรกำกับเร่งรัดผู้รับจ้างให้ดำเนินการแล้วเสร็จโดยเร็ว

๓. การพิจารณากำหนดเกณฑ์ผู้รับจ้างในการรับงานของกรมทรัพยากรน้ำ : กรมฯ ควรพิจารณาผลงานของผู้รับจ้างที่ผ่านมาและผลงานของผู้รับจ้างที่มีงานค้าง โดยกำหนดเกณฑ์การรับงานเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานโครงการใหม่

๔. การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : กรมฯ ควรมีการประสานเพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกัน อันนำไปสู่ประโยชน์ต่อประชาชน

****

สารบัญ

		หน้า
คำนำ		(๑)
สรุปสำหรับผู้บริหาร		(๒)
สารบัญ		(๒)
บทที่ ๑	**บทนำ**	**๑**
	๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
	๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
	๑.๓ ระยะเวลาดำเนินการ	๒
	๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒
บทที่ ๒	**ระเบียบ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง**	**๓**
	๒.๑ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๓
	๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับติดตามและประเมินผล	๔
	๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	๗
บทที่ ๓	**วิธีดำเนินการ**	**๑๐**
	๓.๑ ขอบเขตการดำเนินงาน	๑๐
	๓.๒ การคัดเลือกโครงการ	๑๐
	๓.๓ เครื่องมือที่ใช้	๑๑
	๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๑
	๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๑
บทที่ ๔	**ผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ**	**๑๒**
	๔.๑ ข้อมูลโครงการจากเอกสาร (ก่อนวันลงพื้นที่)	๑๒
	๔.๒ ข้อมูลโครงการและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการล่าช้า (จากแบบสัมภาษณ์)	๑๔
	๔.๓ ผลการติดตามและประเมินผล	๑๘
	๔.๔ ข้อเสนอแนะ	๒๓
เอกสารอ้างอิง		๒๔
ภาคผนวก		๒๕
	- รูปภาพการลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ	๒๖
	- แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการ	๓๑
	- แบบติดตามและประเมินผลโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่ สนผ.	๓๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

- หนังสืออธิบดีเห็นชอบผลในหลักการ การดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลฯ (หนังสือ สนผ. ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๐๙๓ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔) ๓๖
- หนังสือขอปรับแผนการดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลฯ (หนังสือ สนผ. ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๒๖๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓) ๔๒
- หนังสือขออนุมัติในหลักการเพื่อดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลฯ (หนังสือ สนผ. ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓) ๔๗

คณะผู้จัดทำ ๕๓

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำในการดำเนินงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การเกษตร สามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย เพื่อรักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน

การดำเนินโครงการหรือการบริหารโครงการ ต้องมีการวางแผนโครงการโดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการดำเนินโครงการ เมื่อวางแผนโครงการและมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการตลอดจนได้รับการอนุมัติโครงการเรียบร้อยแล้ว และหน่วยงานมีการนำโครงการไปปฏิบัติ หรือที่เรียกว่าการบริหารโครงการ ถึงแม้จะมีการวางแผนโครงการที่ดีเพื่อช่วยเพิ่มโอกาสให้เกิดผลสำเร็จ แต่ในความเป็นจริง โครงการนั้นๆ อาจไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากการดำเนินงานจะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ อีกมากมาย และอาจเกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการได้ ดังนั้น จึงต้องมีการติดตามประเมินผลโครงการเพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ อย่างไร โดยการติดตามประเมินผลโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ มีการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย รวมถึงสอดคล้องกับที่สำนักงบประมาณได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยใช้หลักการความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเชื่อมโยง

ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความจำเป็น ประกอบกับที่สำนักงบประมาณ ได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล โดยในส่วนของการติดตามและประเมินผลระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ และความคุ้มค่าจากการใช้จ่ายงบประมาณ

ดังนั้น เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมาย สะท้อนภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำ การติดตามและประเมินผลโครงการจึงเป็นแนวทางตามกระบวนการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์โครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ มีโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า หรือเป็นโครงการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีหรือขยายระยะเวลาเบิกจ่ายเงิน

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ

๑.๒.๒ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการล่าช้า และนำไปสู่ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการแก้ไขการดำเนินงานโครงการในปีต่อไป

๑.๓ ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีแผนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ และนำผลที่ได้มาสรุปวิเคราะห์จัดทำรายงานภายในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ แต่เนื่องจากแผนงานที่กำหนดไว้มีการเลื่อนออกไปเนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ จึงทำให้สามารถลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าโครงการและเก็บข้อมูลได้ในเดือนมิถุนายน-กันยายน ๒๕๖๓ และนำมาวิเคราะห์สรุปผล จัดทำเล่มรายงาน และเผยแพร่รายงาน ในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ - พฤษภาคม ๒๕๖๔

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๔.๑ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค จากการดำเนินงานโครงการที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน

๑.๔.๒ ทำให้ทราบปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ

๑.๔.๓ นำข้อคิดเห็น ข้อค้นพบ แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค เป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานของหน่วยงาน

บทที่ ๒
ระเบียบ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า มีระเบียบ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับติดตามและประเมินผล

๓. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๑ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๓/๑ กำหนดให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน

๒.๑.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๖ กำหนดให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๓ ระบบการติดตามและประเมินผล ของสำนักงบประมาณ

สำนักงบประมาณได้วางระบบการติดตามและประเมินผล ตามนัยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลและรายงานการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย การติดตามและประเมินผลก่อนการจัดสรรงบประมาณ การติดตามและประเมินผลระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ และการติดตามและประเมินผลภายหลังจากการใช้จ่ายงบประมาณ

การติดตามและประเมินผลระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ หมายความว่า การติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มโอกาสความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพภายในกรอบระยะเวลาและทรัพยากรที่กำหนด

ข้อ ๘ การติดตามและประเมินผลระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ และความคุ้มค่าจากการใช้จ่ายงบประมาณ

๒.๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล

๒.๒.๑ ความหมายของการติดตามและประเมินผล

สำนักงบประมาณ (๒๕๖๓) ได้สรุปไว้ว่า

การติดตาม (Monitoring) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลของตัวชี้วัดสำคัญของโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ความคืบหน้าและระดับความสำเร็จของโครงการให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบพร้อมความคืบหน้าของการใช้จ่ายงบประมาณ

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการประเมิน/ตัดสินคุณค่าของโครงการที่กำลังดำเนินอยู่ โครงการที่แล้วเสร็จ แผนงาน หรือนโยบาย อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ ซึ่งการประเมินผลมีจุดมุ่งหมายคือ การประเมินความสอดคล้อง (Relevance) และการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ แผนงาน หรือนโยบายนั้น ตลอดจนประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ผลกระทบ และความยั่งยืน ผลการประเมินจะต้องมีความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ สามารถช่วยให้เกิดการเรียนรู้และนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีขึ้นในอนาคต

กล่าวได้ว่า ความแตกต่างและส่วนที่ซ้ำซ้อนกันของการติดตามและประเมินผล คือ การติดตาม (Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ได้มีการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ของโครงการที่กำหนดได้อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะนำมาประกอบเป็นเครื่องมือควบคุม กำกับ การดำเนินงานในขณะปฏิบัติโครงการโดยตรง ทั้งในด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Output) สำหรับการประเมินผล (Evaluation) มีขอบข่ายกว้างขวาง ขึ้นอยู่ว่าจะประเมินในขั้นตอนใดของโครงการ เช่น ก่อนเริ่มโครงการ ขณะดำเนินโครงการซึ่งอาจดำเนินการเป็นช่วง เป็นระยะต่างๆ เช่น ทุก ๓ เดือน ทุก ๖

เดือน ทุกปี ประเมินเมื่อโครงการดำเนินงานไประยะครึ่งโครงการ เป็นต้น หรือเป็นการประเมินผลเมื่อโครงการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ดังนั้น การติดตามและประเมินผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ทราบว่า โครงการที่ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด มีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลจากการติดตามและประเมินผลจะให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ช่วยให้การบริหารแผนงานและโครงการมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น อีกทั้งเป็นการช่วยให้ข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ซึ่งการบริหารแผนงานและโครงการที่ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน Implementation) การควบคุม (Control) และการประเมินผล (Evaluation) มีความสำคัญเท่ากันทุกส่วน ถ้าขาดส่วนหนึ่งส่วนใด หรือส่วนหนึ่งส่วนใดขาดประสิทธิภาพก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารแผนงานและโครงการทั้งหมด

๒.๒.๒ ประโยชน์ของการประเมินผล

สมคิด พรมจุ้ย (๒๕๕๐ : ๓๗) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินผล สรุปได้ดังนี้

๑) ช่วยให้ข้อมูล และสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ

๒) ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์มีความชัดเจน

๓) ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินงาน

๔) ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงานโครงการต่อไป

๕) ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไรคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

๖) เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการคำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๓ รูปแบบการประเมิน

Stufflebeam, ๑๙๗๑ (อ้างถึงใน สิน พันธุ์พินิจ, ๒๕๕๕ : ๑๔๔-๑๔๕) กล่าวถึงการประเมินผลแบบ CIPP (CIPP Model) ซึ่งเป็นรูปแบบของการประเมินผลโครงการ ครอบคลุมปัจจัยต่างๆ ๔ ด้าน คือ การประเมินผลสภาพแวดล้อม (Context evaluation) การประเมินผลข้อมูลนำเข้า (Input evaluation) การประเมินผลกระบวนการ (Process evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product evaluation) ดังนี้

๑) การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือดำเนินโครงการใดๆ มีจุดหมายเพื่อกำหนดหลักการและเหตุผล รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำดังกล่าว การชี้ประเด็นปัญหาตลอดจนการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ

๒) การประเมินปัจจัยป้อน (Input Evaluation : I) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการตลอดจนเทคโนโลยีและแผนของการดำเนินงาน

๓) การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ เพื่อทำการแก้ไขให้สอดคล้องกับข้อบกพร่องนั้นๆ หาข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่จะสั่งการเพื่อการพัฒนางานต่างๆ และบันทึกภาวะของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไว้เป็นหลักฐาน

๔) การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

โดยการประเมินผลรูปแบบ CIPP เอื้อประโยชน์ในการตัดสินใจ ๔ ด้าน คือ

๑) การตัดสินใจเพื่อการวางแผน เป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินสภาวะแวดล้อม มีบทบาทสำคัญ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนในการดำเนินงาน

๒) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินตัวป้อน มีบทบาทสำคัญคือการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนการทำงานต่างๆ ของโครงการ

๓) การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยการประเมินกระบวนการ มีบทบาทสำคัญคือ ควบคุมการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดและเพื่อปรับปรุงแก้ไขแนวทางการทำงานให้ได้ผลดีที่สุด

๔) การตัดสินใจเพื่อการทบทวนโครงการ เป็นการตัดสินใจที่อาศัยผลจากการประเมินที่เกิดขึ้นมีบทบาทหลักคือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการยุติ ล้มเลิก หรือขยายโครงการในช่วงเวลาต่อไป

๒.๓ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

๒.๓.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วม

สำนักงาน ก.พ.ร., ๒๕๖๐ : ๔-๕ (อ้างถึงใน สำนักงบประมาณของรัฐสภา, ๒๕๖๒ : ๕) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสม และเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ดังนั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมกระบนการนี้ ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรับรู้/เรียนรู้ร่วมกัน หรือเกิดจากการปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยมีองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ๑) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายภาครัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยเน้นการสื่อสารสองทางทั้งช่องทางที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งไม่ใช่การทำครั้งเดียวจบ ๒) เป้าหมายการมีส่วนร่วมไม่ใช่เพียงการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามกฎหมายหรือการทำให้ไม่มีความขัดแย้ง หากแต่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและเป็นวิธีการเพื่อทำให้การตัดสินใจของรัฐดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับ

๒.๓.๒ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

เจมส์ แอล. เครย์ตัน, ๒๕๔๔ : ๒๑-๒๕ (อ้างถึงใน สำนักงบประมาณของรัฐสภา, ๒๕๖๒ : ๗) กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ดังนี้

๑) คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิผลที่สุดได้

๒) ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึง

ความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

๓) การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่างๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

๔) การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้น พวกเขาก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังอาจเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

๕) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ จะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่าย ที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

๖) การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

๗) การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับรู้ถึงความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

๘) การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษาการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

๒.๓.๓ ระดับการมีส่วนร่วม

เจมส์ แอล. เครย์ตัน, ๒๕๔๔ : ๒๑-๒๕ (อ้างถึงใน สำนักงบประมาณของรัฐสภา, ๒๕๖๒ : ๗) โดยสมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วม (International Association Public Participation) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น ๕ ขั้น ดังนี้

๑) การมีส่วนร่วมระดับเสริมอำนาจให้ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด เพราะประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง เช่น การลงประชามติ หรือสภาการเมือง

๒) การมีส่วนร่วมระดับสร้างความร่วมมือ เป็นการให้บทบาทของประชาชนในระดับสูง ผลการตัดสินใจที่ออกมาเป็นผลการตัดสินใจร่วมกัน เชื่อว่าน่าจะนำไปสู่การเสริมสร้างความสมานฉันท์ในสังคม เช่น รูปแบบคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน คณะที่ปรึกษาฝ่ายประชาชน

๓) การมีส่วนร่วมระดับเข้ามามีบทบาท คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำงานตลอดกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งในขั้นนี้จะใกล้เคียงกับระดับการร่วมมือ แต่การร่วมมือจะมีลักษณะเป็นรูปแบบที่ถาวร ตัวอย่างเทคนิคนี้ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การตั้งคณะทำงานภาคประชาชน

๔) การมีส่วนร่วมระดับรับฟังความคิดเห็น เป็นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมให้ข้อมูลข้อเท็จจริงความรู้สึก ความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจ ดังนั้น ประชาชนจึงมีบทบาทเฉพาะเป็นผู้ให้ข้อมูล ส่วนการตัดสินใจเป็นของภาครัฐ เทคนิคนี้ เช่น การสำรวจความคิดเห็น การประชุมสาธารณะ

๕) การมีส่วนร่วมระดับให้ข้อมูลข่าวสาร เป็นการมีส่วนร่วมในระดับต่ำที่สุด บทบาทของประชาชนเพียงแต่รับทราบว่า เกิดอะไรที่ไหน หากภาครัฐตัดสินใจเรื่องที่กระทบประชาชนและแจ้งให้ประชาชนทราบสะท้อนว่าภาครัฐมีการบริหารงานที่ล้าสมัย

ไม่ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมขั้นใด สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงคือการให้ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารในลักษณะประชาสัมพันธ์โดยให้มองแต่ด้านดีเท่านั้น แต่ต้องให้ข้อเท็จจริง ครอบคลุม และเพียงพอที่จะทำให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นอย่างมีคุณภาพ

บทที่ ๓
วิธีดำเนินการ

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ขอบเขตการดำเนินงาน

๓.๑.๑ วิเคราะห์ข้อมูลของโครงการจากเอกสารสรุปโครงการ หรือ One page และความก้าวหน้าผลการดำเนินงานรายสัปดาห์

๓.๑.๒ ลงพื้นที่สังเกตการณ์ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ควบคุมงานโครงการ เพื่อประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดจนปัจจัยที่ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า

๓.๒ การคัดเลือกโครงการ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้คัดเลือกโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ติดปัญหาและอุปสรรค จนส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า เป็นกรณีศึกษา จำนวน ๕ แห่ง (จากจำนวน ๘๑ แห่ง) โดยมีการปรับแผนจากเป้าหมายเดิม เนื่องจากแผนการลงพื้นเลื่อนออกไปตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ทำให้สถานภาพของโครงการเปลี่ยนแปลงไป จึงพิจารณาคัดเลือกโครงการใหม่ โดยพิจารณาจากปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานมีความล่าช้า ความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ และพื้นที่โครงการ สรุปโครงการที่คัดเลือก ดังนี้

๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองปฏิรูปพร้อมระบบกระจายน้ำ บ้านปฏิรูป ตำบลศรีสงคราม จังหวัดนครพนม (สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๓)

๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูบึงสามบึงบาตร หมู่ที่ ๓ ตำบลวังสำโรง อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร (สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๙)

๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูอ่างเก็บน้ำ UN หมู่ที่ ๙ ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว (สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖)

๔) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำอ่างน้ำห้วยลูกรัง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ (สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑๐)

๕) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำดอนพูน หมู่ที่ ๕ ตำบลดอนยอ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก (สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖)

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้

การศึกษาครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับ สถานะของโครงการ สาเหตุที่ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้กรมทรัพยากรน้ำดำเนินการหรือขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง เป็นต้น

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ลงพื้นที่ภาคสนาม ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๓, ๖, ๙, และ ๑๐

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ ๔
ผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า มีผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อมูลโครงการจากเอกสาร (ก่อนวันลงพื้นที่)

๒. ข้อมูลโครงการและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการล่าช้า (จากแบบสัมภาษณ์)

๓. ผลการติดตามและประเมินผล

๔. ข้อเสนอแนะ

๔.๑ ข้อมูลโครงการจากเอกสาร (ก่อนวันลงพื้นที่)

ผู้ประเมิน ได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการเสนอแผนงาน/โครงการ และเอกสารสรุปโครงการ (One page) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑.๑ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองปฏิรูปพร้อมระบบกระจายน้ำ บ้านปฏิรูป ตำบลศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

ปีงบประมาณที่ได้รับงบ	ปี ๒๕๕๙
หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๓
งบประมาณ	งบประมาณตามแผน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท งบประมาณตามสัญญา ครั้งที่ ๑ จำนวน ๑๐,๔๐๐,๐๐๐ บาท (บอกเลิกสัญญา เนื่องจากผู้รับจ้างทำงานไม่เสร็จและมีค่าปรับเกินร้อยละ ๑๐) งบประมาณตามสัญญา ครั้งที่ ๒ จำนวน ๕,๙๑๘,๐๐๐ บาท (บอกเลิกสัญญา เนื่องจากผู้รับจ้างทำงานไม่เสร็จและมีค่าปรับเกินร้อยละ ๑๐) ปัจจุบัน อยู่ในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อหาผู้รับจ้างใหม่
ลักษณะโครงการ	ขุดลอกหนองน้ำ ขนาดความกว้างเฉลี่ย ๘๐.๐๐ เมตร ความยาว ๑๒๕.๐๐ เมตร ความลึก ๓.๕๐ เมตร โดยมีความจุเก็บกัก ๓๗,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร พร้อมอาคารประกอบ และอาคารระบายน้ำวางท่อ คสล.

ประโยชน์ที่จะได้รับ พื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๕๐ ไร่
ประชาชนได้รับประโยชน์ ๑๕๐ ครัวเรือน
ประเด็นการคัดเลือก บอกเลิกสัญญา และหาผู้รับจ้างรายใหม่

๔.๑.๒ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูบึงสามบึงบาตร หมู่ที่ ๓ ตำบลวังสำโรง อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

ปีงบประมาณที่ได้รับงบ ปี ๒๕๖๐
หน่วยงานดำเนินการ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๙
งบประมาณ งบประมาณตามแผน ๑๓,๖๐๔,๗๐๐ บาท
งบประมาณตามสัญญา ๙,๘๓๒,๑๙๘ บาท
ลักษณะโครงการ งานขุดลอก ความกว้างเฉลี่ย ๖๗.๐๐-๑๒๐.๐๐ เมตร ความยาว ๑,๑๗๗.๐๐ เมตร งานลูกรังบดอัดแน่น และงานอาคารทางน้ำเข้า
ประโยชน์ที่จะได้รับ ลดปัญหาการเกิดน้ำท่วมขังบริเวณโดยรอบโครงการ เป็นน้ำต้นทุนสำหรับการอุปโภค-บริโภค ประมาณ ๒๗๐ ครัวเรือน และสามารถส่งน้ำให้เกษตรกรเพื่อใช้ทำการเกษตร พื้นที่เพาะปลูกได้รับประโยชน์ ประมาณ ๓๔๐ ไร่ ประชาชนได้รับประโยชน์ ๕๐๐ ครัวเรือน ปริมาณน้ำเก็บกัก ๓๙๖,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร
ประเด็นการคัดเลือก ปัญหาอุทกภัย และปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่

๔.๑.๓ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูอ่างเก็บน้ำ UN หมู่ที่ ๙ ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

ปีงบประมาณที่ได้รับงบ ปี ๒๕๖๐
หน่วยงานดำเนินการ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖
งบประมาณ งบประมาณตามแผน ๓๔,๙๙๗,๑๐๐ บาท
งบประมาณตามสัญญา ๒๓,๓๙๓,๐๐๐ บาท
ลักษณะโครงการ ขุดลอกแหล่งน้ำ ความกว้างเฉลี่ย ๓๐๐.๐ เมตร ความยาว ๔๕๐.๐ เมตร และความลึกขุดลอกที่ระดับเก็บกัก ๙.๐ เมตร

ประโยชน์ที่จะได้รับ ความจุเก็บกักเพิ่มขึ้น ๑,๑๒๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร
พื้นที่เพาะปลูกได้รับประโยชน์ จำนวน ๑,๐๐๐ ไร่
ครัวเรือนได้รับประโยชน์ ๕๑๒ ครัวเรือน
เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด และช่วยบรรเทาปัญหาอุทกภัย
สำหรับพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการ

ประเด็นการคัดเลือก ติดปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ซึ่งอยู่ในแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติตาพระยา

๔.๑.๔ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำอ่างน้ำห้วยลูกรัง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

ปีงบประมาณที่ได้รับงบ ปี ๒๕๖๑
หน่วยงานดำเนินการ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑๐
งบประมาณ งบประมาณตามแผน ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท
งบประมาณตามสัญญา ครั้งที่ ๑ จำนวน ๓,๙๕๑,๔๓๒ บาท
(ยกเลิกสัญญา เนื่องจากผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง)
งบประมาณตามสัญญา ครั้งที่ ๒ จำนวน ๒,๑๖๓,๗๙๒ บาท
ลักษณะโครงการ งานขุดลอกแหล่งน้ำ พื้นที่ประมาณ ๗ ไร่ ความลึกเฉลี่ย ๓.๕๐ เมตร งานก่อสร้างอาคารทางน้ำเข้า จำนวน ๒ จุด และก่อสร้างบันได จำนวน ๒ จุด
ประโยชน์ที่จะได้รับ ปริมาตรเก็บกัก ๔๘,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ประชาชนได้รับประโยชน์สำหรับน้ำอุปโภคบริโภค จำนวน ๙๖ ครัวเรือน
ส่งเสริมพื้นที่เกษตรกรรม จำนวน ๓๘๔ ไร่
และบรรเทาปัญหาภัยแล้ง

ประเด็นการคัดเลือก ปัญหาผู้รับจ้างทิ้งงาน เนื่องจากขาดสภาพคล่อง

๔.๑.๕ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำดอนพูน หมู่ที่ ๕ ตำบลดอนยอ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

ปีงบประมาณที่ได้รับงบ ปี ๒๕๖๒
หน่วยงานดำเนินการ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖
งบประมาณ งบประมาณตามแผน ๒๗,๒๕๐,๐๐๐ บาท

งบประมาณตามสัญญา ๒๑,๔๕๐,๐๐๐ บาท

ลักษณะโครงการ	งานขุดลอกแหล่งน้ำ ความกว้างเฉลี่ย ๓๙๐.๐๐ เมตร ความยาว ๘๐๐.๐๐ เมตร และความลึกขุดลอกที่ระดับเก็บกัก ๓.๕๐ เมตร และงานอาคารระบายน้ำพร้อมป้องกันกัดเซาะ
ประโยชน์ที่จะได้รับ	ความจุเก็บกักเพิ่มขึ้น ๖๘๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร พื้นที่เพาะปลูก ๘๕๐ ไร่ ครัวเรือนได้รับประโยชน์ ๑๐๖ ครัวเรือน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด และช่วยบรรเทาอุทกภัยสำหรับพื้นที่เพาะปลูกในเขตโครงการฯ
ประเด็นการคัดเลือก	ติดปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๔.๒ ข้อมูลโครงการและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการล่าช้า (จากแบบสัมภาษณ์)

ผู้ให้ข้อมูล คือ เจ้าหน้าที่ควบคุมงานโครงการ โดยมีข้อมูลโครงการและปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการเกิดความล่าช้า ดังนี้

๔.๒.๑ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองปฏิรูปพร้อมระบบกระจายน้ำ บ้านปฏิรูป ตำบลศรีสงคราม จังหวัดนครพนม :

๑) ข้อมูลภาพรวมโครงการ

(๑) ร้อยละผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๘๐.๐ (ณ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

(๒) สถานะการดำเนินงานโครงการ อยู่ระหว่างหาผู้รับจ้างรายใหม่

(๓) รายการและปริมาณงานส่วนที่เหลือ ประกอบด้วย

(๓.๑) วางท่อ คสล. ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง หรือ Ø ๑.๐๐ ม. พร้อมบ่อพักน้ำ

(๓.๒) อุปกรณ์เกี่ยวกับระบบกรองน้ำ ในอาคารกรองน้ำทั้งหมด

(๓.๓) ชุดวางท่อส่งน้ำ ความยาว ๓๐๐ เมตร

โดยคาดว่าจะใช้เวลาดำเนินการ จำนวน ๖๐ วัน

๒) สาเหตุที่ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า

(๑) เกิดจากผู้รับจ้าง เนื่องจากผู้รับจ้างรับงานหลายโครงการ ทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า กรมฯ ได้แก้ไขโดยการบอกเลิกสัญญา และอยู่ระหว่างหาผู้รับจ้างรายใหม่

(๒) เกิดจากพื้นที่โครงการ โดยเป็นการแก้ไขแบบแปลนหลังจากบอกเลิกสัญญา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้น้ำ

(๓) เกิดจากการบริหารจัดการของหน่วยงาน โดยไม่มีข้อจำกัดของผู้รับจ้างที่มาประมูลงานอย่างชัดเจน

๓) ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้กรมฯ ดำเนินการ หรือขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

- ต้องการให้มีข้อกำหนดที่ชัดเจนออกมาเป็นกฎหมาย เกี่ยวกับข้อจำกัดของผู้รับจ้างที่จะมีสิทธิ์ประมูลงาน หรือรับงานหน่วยงานของรัฐ โดยให้พิจารณาจากงานคงค้างที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จที่มีสัญญากับหน่วยงานของรัฐด้วย และพิจารณาจากความพร้อมของบุคลากร และเครื่องมือเครื่องจักร ของบริษัทคู่สัญญาที่จะสามารถดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในสัญญาแต่ละโครงการ หากไม่แล้วเสร็จตามสัญญา ให้ตัดสิทธิ์ในการประมูลงานของปีนั้นออกไป

๔.๒.๒ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูบึงสามบึงบาตร หมู่ที่ ๓ ตำบลวังสำโรง อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

๑) ภาพรวมโครงการ

- ร้อยละผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๑๐๐ (ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

๒) สาเหตุที่ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า

(๑) ปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้ เกิดอุทกภัยในพื้นที่โครงการ

(๒) เกิดจากพื้นที่โครงการ เนื่องจากพื้นที่โครงการก่อสร้างอยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานจัดรูปที่ดิน และสำนักงานธนารักษ์พื้นที่พิจิตร จึงทำให้ต้องมีการแก้ไขแบบแปลน

๓) ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้กรมฯ ดำเนินการ หรือขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

ไม่มี เนื่องจากดำเนินการแล้วเสร็จเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓

๔.๒.๓ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูอ่างเก็บน้ำ UN หมู่ที่ ๙ ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว

๑) ภาพรวมโครงการ

(๑) ร้อยละผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๐.๐ (วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๓)

(๒) สถานะการดำเนินงานโครงการ หยุดงาน โดยอยู่ระหว่างขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

๒) สาเหตุที่ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า

(๑) เกิดจากพื้นที่โครงการ เนื่องจากพื้นที่โครงการอยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งเป็นการปรับปรุงสภาพอ่างเก็บน้ำเดิมที่ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้แล้ว

(๒) เกิดจากการบริหารจัดการของหน่วยงาน เนื่องจากติดปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ซึ่งอยู่ระหว่างขออนุญาตใช้พื้นที่จากกรมป่าไม้ หน่วยงานดำเนินการแก้ไขโดยการขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติกับกรมป่าไม้

๓) ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้กรมฯ ดำเนินการ หรือขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

- ไม่มี -

๔.๒.๔ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำอ่างน้ำห้วยลูกรัง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

๑) ภาพรวมโครงการ

(๑) ร้อยละผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๖๕.๐ (ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓)

(๒) สถานะการดำเนินงานโครงการ อยู่ระหว่างการก่อสร้าง

(๓) รายการและปริมาณงานส่วนที่เหลือ ประกอบด้วย

(๓.๑) งานโครงสร้าง

(๓.๒) งานเบ็ดเตล็ด

โดยคาดว่าจะใช้เวลาดำเนินการ จำนวน ๑๐ วัน

๒) สาเหตุที่ทำให้โครงกาเกิดความล่าช้า

(๑) เกิดจากผู้รับจ้าง โดยผู้รับจ้างทิ้งงาน ซึ่งเป็นผู้รับจ้างจากนอกพื้นที่

(๒) เกิดจากการบริหารจัดการของหน่วยงาน โดยช่างควบคุมงาน ดูแลงานหลายโครงการ ทำให้ส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาโครงการมีความล่าช้า

๓) ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้กรมฯ ดำเนินการ หรือขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

-ไม่มี-

๔.๒.๕ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำดอนพูน หมู่ที่ ๕ ตำบลดอนยอ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

๑) ภาพรวมโครงการ

(๑) ร้อยละผลการดำเนินงาน ร้อยละ ๐.๐ (ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓)

(๒) สถานะการดำเนินงานโครงการ หยุดงาน และขออนุญาตใช้ที่ดินจากผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก

๒) สาเหตุที่ทำให้โครงการเกิดความล่าช้า

(๑) เกิดจากการบริหารจัดการของหน่วยงาน โดยอยู่ระหว่างขั้นตอนการขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์จากผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก และกรมที่ดิน เนื่องจากพื้นที่ก่อสร้างเดิมเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

(๒) เกิดจากพื้นที่โครงการ โดยเป็นการแก้ไขแบบแปลน เนื่องจากสภาพปัญหาชั้นดิน

๓) ข้อเสนอแนะที่ต้องการให้กรมฯ ดำเนินการ หรือขอรับการสนับสนุนจากส่วนกลาง

- พิจารณาและหาหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เรื่อง ดินทิ้ง หรือการดำเนินการขุดดิน โดยให้ผู้รับจ้างเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องมูลดิน นำค่ามูลดินหักกับค่าใช้จ่ายโครงการ หรือเอารายได้เข้าคลังให้ถูกต้องตามระเบียบ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องสถานที่ทิ้งดินในโครงการอื่นๆ

๔.๓ ผลการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลโครงการ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร จากการลงพื้นที่สังเกตการณ์ และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการเพิ่มเติม ซึ่งวิเคราะห์และจัดทำรายงานฯ ในช่วงสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงต้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สรุปผลการติดตามและประเมินผลรายโครงการ ดังนี้

๔.๓.๑ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองปฏิรูปพร้อมระบบกระจายน้ำ บ้านปฏิรูป ตำบลศรีสงคราม จังหวัดนครพนม (วันลงพื้นที่ : วันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓)

<u>ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์</u>

พบว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ การดำเนินงานโครงการเป็นไปเพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคเป็นหลัก และสามารถสนับสนุนน้ำในด้าน

เกษตรกรรมได้ด้วย ช่วยป้องกันการบุกรุกแนวเขตสาธารณะและรักษาระบบนิเวศ เนื่องจากมีประชาชนบุกรุกทำนาปรัง และเป็นแหล่งน้ำต้นทุนรองรับระบบกระจายน้ำ

ประโยชน์ของโครงการ (เมื่อโครงการแล้วเสร็จ)

พบว่า ด้านพื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๕๐ ไร่ ตามจำนวนเป้าหมาย ส่วนครัวเรือนได้รับประโยชน์ในด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้นจากเดิม ๑๕๐ ครัวเรือน เป็น ๓๐๐ ครัวเรือน เนื่องจากประชากรในหมู่บ้านขยายเพิ่มขึ้น สืบเนื่องจากการดำเนินงานโครงการที่ค่อนข้างนาน

ผลการติดตามและปัญหาอุปสรรคที่พบ

- ผู้รับจ้างรับงานหลายโครงการ ทำให้มีเครื่องจักรและบุคลากรไม่เพียงพอ และไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามสัญญา หน่วยงานจึงต้องบอกเลิกสัญญาและหาผู้รับจ้างรายใหม่

- หน่วยงานมีการแก้ไขแบบแปลน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้น้ำ โดยแก้ไขแบบแปลนในส่วนของรางคอนกรีต เป็นแบบงานท่อ

พบว่า โครงการได้รับงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีการบอกเลิกสัญญาจ้าง จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ สัญญาจ้างลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ สิ้นสุดสัญญาจ้างวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ และดำเนินการบอกเลิกสัญญาจ้าง ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ ส่วนสัญญาจ้างครั้งที่ ๒ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ และสิ้นสุดสัญญาวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑ แต่ดำเนินการบอกเลิกสัญญา ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ซึ่งใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้า มีการร้องเรียนจากประชาชน ซึ่งมีปัจจัยมาจากผู้รับจ้าง และการบริหารจัดการร่วมด้วย ทั้งนี้ ในวันลงพื้นที่ติดตามและประเมินผล หน่วยงานได้ผู้รับจ้างรายใหม่เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ วงเงินสัญญาจ้าง ๗๕๐,๒๐๐ บาท โดยต่ำกว่าวงเงินที่ขอขยายไว้ (ขอขยายไว้จำนวน ๓,๑๑๗,๘๐๐ บาท) เนื่องจากมีการแก้ไขแบบแปลนดังที่กล่าวมาข้างต้น มีระยะเวลาดำเนินการ ๖๐ วัน (สิ้นสุดวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๓) โดยคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เพื่อไม่ให้เงินถูกพับไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

สถานะของโครงการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ดำเนินการแล้วเสร็จ

๔.๓.๒ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูบึงสามบึงบาตร หมู่ที่ ๓ ตำบลวังสำโรง อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร (วันลงพื้นที่ : วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓)

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

พบว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ การดำเนินงานโครงการเพื่อให้มีแหล่งเก็บกักน้ำต้นทุนสำหรับการเกษตร เพื่อการบริโภคและสามารถทำการเกษตรได้ในช่วงฤดูแล้งได้ และเพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาอุทกภัย

ประโยชน์ของโครงการ

พบว่า โครงการได้ดำเนินการแล้วเสร็จ พื้นที่เพาะปลูกได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๗๐ ไร่ ประชาชนได้รับประโยชน์ จำนวน ๒๗๐ ครัวเรือน และมีความจุสามารถเก็บกักน้ำได้ ๓๙๕,๖๐๐ ลูกบาศก์เมตร ตามเป้าหมายของโครงการ

ผลการติดตามและปัญหาอุปสรรคที่พบ

- มีการหยุดงานเนื่องจากเกิดปัญหาอุทกภัย และติดปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ โดยหน่วยงานพบว่า โครงการก่อสร้างอยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานจัดรูปที่ดิน และสำนักงานธนารักษ์พื้นที่พิจิตร ทำให้ต้องมีการขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ซึ่งมีระเบียบขั้นตอนและต้องใช้ระยะเวลา ประกอบกับต้องมีการแก้ไขแบบแปลนเพื่อความเหมาะสม จึงส่งผลกระทบต่อการจัดหาสถานที่ทิ้งมูลดินด้วย เหตุนี้จึงส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการที่ล่าช้า โดยใช้ระยะเวลารวมถึงประมาณ ๓ ปี ซึ่งถือว่าค่อนข้างนาน โดยโครงการต้องขยายสัญญาจ้างจากสัญญาครั้งแรก เริ่มต้นวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐ สิ้นสุดวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๐ ขยายสัญญาเป็นสิ้นสุด ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๓

สถานะของโครงการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ดำเนินการแล้วเสร็จ

๔.๓.๓) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูอ่างเก็บน้ำ UN หมู่ที่ ๙ ตำบลทัพไทย อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว (วันลงพื้นที่ : วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

พบว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ หากดำเนินโครงการแล้วเสร็จคาดว่าจะช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำสำหรับการเกษตรในพื้นที่หมู่บ้านทับทิมสยาม ๐๓ บรรเทาปัญหาน้ำป่าไหลหลาก และสร้างความชุ่มชื้นให้กับระบบนิเวศน์

ผลการติดตามและปัญหาอุปสรรคที่พบ

- ติดปัญหาพื้นที่ดำเนินการอยู่ในแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติตาพระยา โดยเมื่อได้รับงบประมาณและลงนามในสัญญาเรียบร้อยแล้ว ติดปัญหาในการขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าสงวนและพื้นที่ขออนุญาตบางส่วนอยู่ในเขตจำแนกการใช้ประโยชน์ และที่ดินป่าไม้เขตป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) ต้องจัดทำรายการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบกับโครงการฯ มีการปรับแบบแปลนตามความเห็นของกรมป่าไม้ และต้องดำเนินการขออนุญาตใหม่ โดยอยู่ระหว่างรอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงนามอนุญาตให้ใช้พื้นที่ แต่เนื่องด้วยกระบวนการขออนุญาตใช้ระยะเวลานาน จึงทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการได้ทันภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สถานะของโครงการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

งบประมาณถูกพับไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๔.๓.๔) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำอ่างน้ำห้วยลูกรัง หมู่ที่ ๖ ตำบลเขาพนม อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ (วันลงพื้นที่ : วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๓)

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

พบว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ การดำเนินงานโครงการเพื่อให้มีแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำดิบสนับสนุนการผลิตน้ำประปาหมู่บ้านสำหรับอุปโภคบริโภคของประชาชน และบริเวณรอบโครงการใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ

ประโยชน์ของโครงการ

พบว่า โครงการได้ดำเนินการแล้วเสร็จ เกิดประโยชน์ต่อประชาชนสำหรับการอุปโภคบริโภค ใช้เป็นแหล่งน้ำดิบในการผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน จำนวน ๙๖ ครัวเรือน และพื้นที่การเกษตรได้รับประโยชน์ จำนวน ๓๘๔ ไร่

ผลการติดตามและปัญหาอุปสรรคที่พบ

- ปัญหาผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง ไม่ได้ปฏิบัติตามสัญญา และได้แจ้งดำเนินการเป็นผู้ทิ้งงาน และดำเนินการจัดจ้างใหม่ (e-bidding) โดยการดำเนินงานที่ล่าช้า เกิดจากปัญหาผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง โดยผู้รับจ้างรายเดิมประมูลงานต่ำกว่าราคากลาง ดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามสัญญาและทิ้งงาน (ไม่ส่งงวดงาน) ทำให้ตรวจรับงานจ้างไม่ได้และมียอดค้างในระบบ PO หน่วยงานจึงมีการยกเลิกสัญญา แจ้งดำเนินการเป็นผู้ทิ้งงาน และดำเนินการจัดจ้างใหม่ (e-bidding) โดยนับระยะเวลาจากเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ หน่วยงานได้ผู้รับจ้างรายใหม่

โดยเริ่มสัญญาวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓ และสิ้นสุดสัญญาวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ ซึ่งผู้รับจ้างรายใหม่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จก่อนสิ้นสุดสัญญา

สถานะของโครงการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ดำเนินการแล้วเสร็จ

๔.๓.๕) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำดอนพูน หมู่ที่ ๕ ตำบลดอนยอ อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก (วันลงพื้นที่ : วันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓)

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

พบว่า โครงการดำเนินการเพื่อเป็นแหล่งเก็บกักน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำประปาหมู่บ้าน

ผลการติดตามและปัญหาอุปสรรคที่พบ

- ปัญหาเรื่องการขออนุญาตใช้พื้นที่ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยโครงการดังกล่าวต้องดำเนินการขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ จากกรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย โดยองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยอ เป็นผู้เสนอขออนุญาตและติดตามผลการให้อนุญาต ประกอบกับมีการแก้ไขแบบแปลนตามความเห็นของจังหวัด จึงทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

สถานะของโครงการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

งบประมาณถูกพับไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ผลการติดตามและประเมินผลในภาพรวม

จากการติดตามและประเมินผลโครงการที่คัดเลือกเป็นกรณีศึกษา ผู้ประเมินขอสรุปปัจจัยที่ทำให้การดำเนินโครงการติดปัญหาอุปสรรคและเกิดความล่าช้าในภาพรวม ดังนี้

๑) ด้านการบริหารจัดการ กรณี โครงการต้องหยุดงาน พบว่า หน่วยงานใช้ระยะเวลาดำเนินการแก้ไขปัญหาค่อนข้างนาน ส่งผลทำให้ต้องมีการขยายสัญญา หรือส่งผลให้การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด

๒) ด้านผู้รับจ้าง

- กรณี ผู้รับจ้างรายเดียวรับงานหลายโครงการ มีแนวโน้มส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการล่าช้า เพราะมีประเด็นเสี่ยงเรื่องผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง หรือมีเครื่องจักรและบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

- กรณี ผู้รับจ้างนอกพื้นที่ประมูลโครงการได้ แต่ไม่สามารถบริหารจัดการเครื่องจักรและบุคลากรได้ มีแนวโน้มส่งผลให้ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง และทิ้งงาน

๓) ด้านการขออนุญาตใช้พื้นที่ กรณี โครงการไม่ได้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ ต้องหยุดงาน ซึ่งการขอใช้พื้นที่ มีขั้นตอนและใช้เวลาดำเนินการค่อนข้างมาก และบางโครงการต้องมีการแก้ไขแบบแปลนเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ หรือเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่

๔.๔ ข้อเสนอแนะ

จากการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า ผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สรุปดังนี้

๑) การขออนุญาตใช้พื้นที่ดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณ

เนื่องจากโครงการที่คัดเลือกเป็นกรณีศึกษา พบว่า หากไม่มีการขออนุญาตใช้พื้นที่หรือได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ก่อนได้รับจัดสรรงบประมาณ จะประสบปัญหาผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้ ต้องหยุดงาน เนื่องจากการขออนุญาตใช้พื้นที่มีขั้นตอนและใช้ระยะเวลานาน ดังนั้น กรมฯ ควรพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวให้ชัดเจนว่าจะต้องดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ให้แล้วเสร็จก่อนจึงเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณ

๒) การบริหารจัดการกรณีเกิดปัญหาอุปสรรค

กรณีเกิดปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ต้องหยุดงาน หน่วยงานควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อป้องกันข้อร้องเรียนจากประชาชน หรือข้อร้องเรียนต่อการตรวจสอบการดำเนินงาน และเมื่อผู้รับจ้างได้เข้าดำเนินการ หน่วยงานควรกำกับเร่งรัดผู้รับจ้างให้ดำเนินการแล้วเสร็จโดยเร็ว

๓) การพิจารณากำหนดเกณฑ์ผู้รับจ้างในการรับงานของกรมทรัพยากรน้ำ

กรมฯ ควรพิจารณาผลงานของผู้รับจ้างที่ผ่านมาและผลงานของผู้รับจ้างที่มีงานค้างโดยกำหนดเกณฑ์การรับงาน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานโครงการใหม่

๔) การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรมฯ ควรมีการประสานเพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกัน อันนำไปสู่ประโยชน์ต่อประชาชน

****

เอกสารอ้างอิง

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕
พระราชกฤษฎีการว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖
ระบบติดตามและประเมินผล ของสำนักงบประมาณ
ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๗๒๙.๑/ว ๖ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

หนังสือ/เอกสารสืบค้นออนไลน์

ยุทธนา สาโยชนกร. ๒๕๖๑. **การติดตามผลและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ.** ค้นหาจาก http://www.plan.cmru.ac.th/file_update/news/Document๖๑๑๒๒๕-๐๓.pdf เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓.
สิน พันธุ์พินิจ. ๒๕๕๕. **เทคนิคการวางแผนและประเมินผลโครงการ.** กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
สมคิด พรมจุ้ย. ๒๕๕๐. **เทคนิคการประเมินโครงการ.** พิมพ์ครั้งที่ ๕. นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
สำนักงบประมาณของรัฐสภา. ๒๕๖๒. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการงบประมาณ.** กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก

- **รูปภาพการลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ**
- **แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการ**
- **แบบติดตามและประเมินผลโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่ สนผ.**
- **หนังสือขอปรับแผนการดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลฯ**
  (หนังสือ สนผ. ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๒๖๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓)
- **หนังสือขออนุมัติในหลักการเพื่อดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลฯ**
  (หนังสือ สนผ. ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)

ภาคผนวก

รูปภาพการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ

โครงการ ปี 2555-2562
ที่ดำเนินการล่าช้า/ติดปัญหา

รูปลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 3









รูปภาพการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ

โครงการ ปี 2555-2562
ที่ดำเนินการล่าช้า/ติดปัญหา

รูปลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 6





















รูปภาพการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ

โครงการ ปี 2555-2562
ที่ดำเนินการล่าช้า/ติดปัญหา

รูปลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 9









รูปภาพการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ

โครงการ ปี 2555-2562
ที่ดำเนินการล่าช้า/ติดปัญหา

รูปลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 10









แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ สทภ. .....

โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2562 ที่ดำเนินการล่าช้า/ติดปัญหา

****

☐ 1.โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูบึงสามบาตร หมู่ที่ 3 ต.วังสำโรง อ.ตะพานหิน จ.พิจิตร (ปี 2560)
☐ 2.โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำดอนพูน หมู่ที่ 5 ต.ดอนยอ อ.เมือง จ.นครนายก (ปี 2562)
☐ 3.โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองปฏิรูปพร้อมระบบกระจายน้ำ บ้านปฏิรูป ต.ศรีสงคราม จ.นครพนม (ปี 2559)
☐ 4.โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูอ่างเก็บน้ำ UN หมู่ที่ 9 ต.ทัพไทย อ.ตาพระยา จ.สระแก้ว (ปี 2560)
☐ 5.โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำอ่างน้ำห้วยลูกรัง หมู่ที่ 6 ต.เขาพนม อ.เขาพนม จ.กระบี่ (ปี 2561)

<u>คำชี้แจง</u> : - สทภ. กรอกข้อมูลตามข้อเท็จจริง และแนบเอกสารประกอบที่เกี่ยวข้องในการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานล่าช้า

<u>ผู้ให้ข้อมูล</u> (ผู้อำนวยการสำนัก หรือผู้อำนวยการส่วนพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ หรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ)

1. ชื่อ-สกุล .....
2. ตำแหน่ง .....
3. พื้นที่รับผิดชอบจังหวัด (กรณีเจ้าหน้าที่).....

<u>ประเด็นคำถาม</u>

1. ภาพรวมโครงการ

1.1 ผลการดำเนินงานโครงการ ณ ปัจจุบัน (วันที่ให้ข้อมูล.....) ..... %

1.2 รายการและปริมาณงานส่วนที่เหลือคืออะไร ต้องใช้เวลาดำเนินงานกี่วัน และคาดว่าจะแล้วเสร็จเมื่อใด

(1) .....
(2) .....
(3) .....

1.3 สถานะ การดำเนินงานโครงการ

☐ อยู่ระหว่างตรวจรับงาน
☐ อยู่ระหว่างการก่อสร้าง
☐ หยุดงาน เนื่องจาก.....
☐ อยู่ระหว่างการขยายสัญญาจ้าง
☐ อยู่ระหว่างหาผู้รับจ้างรายใหม่
☐ อยู่ระหว่างการยกเลิกสัญญา
☐ อื่นๆ.....

.....

2. สาเหตุที่ทำให้โครงการล่าช้า

☐ 2.1 เกิดจากผู้รับจ้าง

☐ 2.2 เกิดจากสภาพพื้นที่โครงการ

☐ 2.3 เกิดจากการบริหารจัดการของหน่วยงาน

☐ 2.4 อื่นๆ.....

2.1 ปัญหาอุปสรรค ที่เกิดจากผู้รับจ้าง

☐ ผู้รับจ้างทิ้งงาน

☐ ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง

☐ เครื่องจักรที่ใช้ในการดำเนินงานมีไม่เพียงพอ

☐ มีคนงานไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน

☐ การดำเนินงานของผู้รับจ้างไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโครงการ

☐ ผู้รับจ้างรับงานหลายโครงการ ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

☐ อื่นๆ.....

.....

ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาแล้ว ได้แก่.....

.....

.....

กรณี ที่ยังไม่ได้แก้ปัญหา มีแนวทางอย่างไร.....

.....

.....

2.2 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากพื้นที่โครงการ

☐ ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่โครงการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ต้องแก้ไขแบบแปลนก่อนเริ่มโครงการ

☐ แก้ไขแบบแปลนระหว่างดำเนินโครงการ เนื่องจากปัญหา .....

☐ หยุดงานเนื่องจากเกษตรกรขอให้เก็บน้ำบางส่วนไว้สำหรับใช้เพื่อการเกษตร

☐ อื่นๆ.....

.....

ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาแล้ว ได้แก่.....

.....

.....

กรณี ที่ยังไม่ได้แก้ปัญหา มีแนวทางอย่างไร.....

.....

.....

2.3 ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการบริหารจัดการของหน่วยงาน

☐ ใช้แบบแปลนมาตรฐาน (แบบสำเร็จรูป)

☐ ที่ทิ้งดินไม่เพียงพอ

☐ ไม่ได้จัดหาที่ทิ้งดินก่อนดำเนินงานโครงการ

☐ ติดปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดิน อยู่ระหว่างขออนุญาตใช้พื้นที่จาก.....

☐ ช่างควบคุมงาน ดูแลงานหลายโครงการ

☐ ช่วงสำรวจไม่ใช่คนเดียวกันกับช่างออกแบบ

☐ ขาดบุคลากรหรือช่างที่มีความรู้ความชำนาญ เช่น ด้านฐานราก ด้านการวิเคราะห์ดิน ฯลฯ

☐ อื่นๆ.....

.....

ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาแล้ว ได้แก่.....

.....

.....

กรณี ที่ยังไม่ได้แก้ปัญหา มีแนวทางอย่างไร.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะที่อยากให้กรมทรัพยากรน้ำดำเนินการ หรือขอรับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่หรือวิศวกรจากส่วนกลาง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. ผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการ หรือไม่ อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อผู้ให้ข้อมูล.....
ตำแหน่ง.....
เบอร์โทร.....
วันที่.....

หมายเหตุ : สอบถามเพิ่มเติม

นางนุชจรี ทีฆะ ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. 02-271-6323, 089-485-8981
น.ส. กุสุมา แกล้วทนงค์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ โทร. 02-271-6284, 085-911-5311
น.ส. จิรภัทร อรุณจรัส นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ โทร. 02-271-6284, 086-995-5432

แบบติดตามประเมินผลโครงการ
สำหรับเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์/วิเคราะห์

****

<u>คำชี้แจง</u> ใช้วิเคราะห์ตามข้อเท็จจริง 1 โครงการ ต่อ 1 ชุด

ชื่อโครงการ .....

งบประมาณ ตามแผน ..... บาท ตามสัญญา ..... บาท

ผลเบิกจ่าย ..... บาท

เก็บข้อมูล ณ วันที่ ..... ร้อยละผลงาน .....

ประเด็น	ผลการติดตาม	ปัญหาอุปสรรค
1. หลักการและเหตุผล		
2. วัตถุประสงค์โครงการ		
3. เป้าหมาย		
4. ผลสัมฤทธิ์		

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ ๔๐๙๖
วันที่ ๒๗ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา ๑๐.๓๖ น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 05036
วันที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา 16:45 น.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔
ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๐๕๓ **วันที่** ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔
เรื่อง การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

๑. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ อนุมัติให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วย (๑) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเป็นการประเมินผลก่อนการดำเนินโครงการ (๒) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ และ (๓) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า โดยการติดตามและประเมินผลดังกล่าวดำเนินการร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ ซึ่งกำหนดระยะเวลาดำเนินการเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ - ธันวาคม ๒๕๖๓ รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๒. เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ทำให้ สนผ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ตามแผนกำหนดการเดิม จึงขออนุมัติปรับแผนการดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลฯ ดังกล่าว เป็นลงพื้นที่เก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม- กันยายน ๒๕๖๓ โดยอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเห็นชอบตามที่ สนผ. เสนอ รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๒๖๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

ข้อเท็จจริง

๑. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการโดยการลงพื้นที่สังเกตการณ์โครงการ เก็บข้อมูลแบบสอบถามจากประชาชน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑, ๒, ๔, ๖, ๗, ๙ และ ๑๐ ในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๓ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

๑.๑ แบบสอบถามประชาชน การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

๑.๒ แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

๑.๓ แบบสอบถามประชาชน การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ)

๑.๔ แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า/ติดปัญหา

๑.๕ แบบติดตามประเมินผลโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ

เรื่องกลับ กสป.
วันที่ ๒๗ พค ๖๔
เวลา 14.15

/๒. สนผ....

๒. สนผ. ดำเนินการประมวลผล สรุป วิเคราะห์ และได้จัดทำร่างรายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน ๓ เล่ม เสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเล่มเอกสารแนบ ๑ - ๓ โดยสรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

๒.๑ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ กระบวนการบริหารจัดการโครงการ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการฯ โดยการสุ่มเก็บข้อมูลโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๕ โครงการ ด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน ๗๗ คน รวมถึงการสังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท พบว่า โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ เป็นโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต โดยโครงการที่คัดเลือกสำหรับการประเมินผล มีการร้องขอมาจากหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่บูรณาการงานร่วมกัน (MOU) ขอรับการสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ โดยลักษณะของพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฯลฯ ที่มีลักษณะตื้นเขิน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้หรือเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ รวมถึงเป็นแหล่งน้ำที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ทำให้ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ อย่างไรก็ตาม ยังมีประชาชนในพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเดิมก่อนดำเนินโครงการเป็นบางแห่ง โดยเป็นการใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรมากที่สุด

๒) ประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่า

๒.๑) โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ มีความพร้อมด้านแบบแปลนสถานที่ก่อสร้าง และกำหนดสถานที่ทิ้งดินชัดเจน เนื่องจากหลังจากได้รับคำขอรับการสนับสนุนโครงการจากพื้นที่แล้ว สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะดำเนินการสำรวจความเหมาะสมเบื้องต้นและสำรวจออกแบบรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนเสนอเข้าแผนจังหวัด/แผนลุ่มน้ำ และขอรับการจัดสรรงบประมาณมายังกรมทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีโครงการบางแห่งประสบปัญหาการขอใช้พื้นที่ของหน่วยงานอื่น เช่น กรมเจ้าท่า ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน

๒.๒) บุคลากรด้านการควบคุมงานก่อสร้าง ส่วนใหญ่มีปริมาณงานเหมาะสมกับจำนวนโครงการ แต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตามแผนงานโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีภารกิจอื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ จึงต้องมีการบริหารจัดการในการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ให้เหมาะสม

๓) ประเมินกระบวนการบริหารจัดการ

๓.๑) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ทุกโครงการมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยพบปัญหาจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ ได้แก่ การขอให้ทิ้งดินในที่ดินของประชาชน การร้องขอให้สอบเขตที่ดิน การปรับแก้แบบแปลน โดยมีประชาชนบางส่วนที่ไม่เข้าใจลักษณะงานทางด้านวิศวกรรมหรือโครงสร้างอาคาร ฯลฯ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน

/เรียบร้อยแล้ว...

เรียบร้อยแล้ว และเมื่อสอบถามประชาชนในประเด็นของความพึงพอใจจากการเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก

๓.๒) การดำเนินโครงการและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางการขนส่งดินทิ้งที่ต้องวิ่งผ่านทางหลวงชนบทและทางหลวงแผ่นดิน โดยได้เข้าร่วมประชุมชี้แจง มีมติให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามระเบียบฯ ของหน่วยงานทั้งสอง เช่น ไม่ให้มีวัสดุตกหล่นบนผิวจราจร บรรทุกน้ำหนักตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น และมีการแก้ไขแบบแปลน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง มีการปรับแนววางท่อ และหน่วยงานท้องถิ่นมีแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

๓.๓) การควบคุมงาน พบว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิดและเป็นประจำ โดยมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานในระดับน้อย ซึ่งส่วนกลางได้มีการแต่งตั้ง Area Engineer เป็นที่ปรึกษาให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคด้วย ทั้งนี้ การติดปัญหาเรื่องการขอใช้ที่ดิน ต้องมีการขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน จึงส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

๔) ความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่หลังจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ (ด้านแหล่งน้ำและกลุ่มผู้ใช้น้ำ)

๔.๑) การใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้ใช้น้ำหรือใช้ประโยชน์จากโครงการ โดยเป็นการใช้น้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด

๔.๒) ระดับความคาดหวัง เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีความคาดหวังในภาพรวมระดับมาก โดยมีความคาดหวังว่าโครงการจะสามารถรองรับน้ำ/ระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรได้ ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำจะเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ โครงการเป็นไปตามแบบที่กำหนด สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถนำน้ำไปใช้ได้สะดวก และสามารถนำน้ำไปใช้ผลิตน้ำประปาหมู่บ้านสำหรับอุปโภคได้

๔.๓) การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ซึ่งประชาชนมีความต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมีประชาชนบางส่วนไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เนื่องจากในพื้นที่มีหน่วยงาน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชนร่วมดูแลแหล่งน้ำอยู่แล้ว

๒.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อการดำเนินโครงการ โดยการสุ่มตัวอย่างโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๐ โครงการ เก็บข้อมูลจากครัวเรือนจำนวนทั้งสิ้น ๘๖ ครัวเรือน โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ พบว่า

๑.๑) ด้านแหล่งน้ำ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านพื้นที่โครงการมีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๕.๓๑ รองลงมา ความจุเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๙๔.๓๗ รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางเข้าน้ำ ร้อยละ ๙๐.๖๑ ภูมิทัศน์รอบแหล่งน้ำมีระเบียบเรียบร้อย ร้อยละ ๘๘.๗๓ คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง ร้อยละ ๘๖.๓๘ และแหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม ร้อยละ ๘๐.๒๖

/๑.๒ ด้านระบบ...

๑.๒) ด้านระบบกระจายน้ำ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านการใช้งานสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ร้อยละ ๙๑.๑๑ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่ที่กำหนด ร้อยละ ๘๖.๖๗

๑.๓) ประโยชน์จากโครงการ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านเป็นแหล่งน้ำดิบใช้ผลิตน้ำประปา (ใช้น้ำประปา) ร้อยละ ๙๒.๗๙ รองลงมา นำน้ำใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ ๙๑.๙๕ ความสะดวกในการนำน้ำไปใช้ ร้อยละ ๘๗.๙๒ น้ำใช้อุปโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๘๗.๕๐ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง ร้อยละ ๘๖.๒๗ ปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘๕.๕๓ บรรเทาปัญหาน้ำท่วม ร้อยละ ๘๕.๑๙ และใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ ๗๘.๗๙

๑.๔) ด้านผลกระทบ (Impact) ของโครงการ พบว่า

(๑) ด้านเศรษฐกิจ : ประชาชนมีผลผลิตทางการเกษตร เช่น นาข้าว พืชไร่ (ไร่มันสำปะหลัง กล้วยไข่ ข้าวโพด ลำไย ยางพารา สวนปาล์ม หน่อไม้) พืชสวนครัว (มะเขือ ผักกาด ผักชี ต้นหอม ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ฟักทอง แตงกวา) สามารถนำออกขายสร้างรายได้ในครัวเรือน และปลูกไว้รับประทานในครัวเรือนสามารถลดรายจ่ายลงได้

(๒) ด้านสังคม : ประชาชนมีการแบ่งปันการใช้น้ำ ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ

(๓) ด้านสิ่งแวดล้อม : บริเวณรอบๆ โครงการ มีภูมิทัศน์สวยงามขึ้น ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน ใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ และพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ปลูกพืชพันธุ์ไม้ทางการเกษตรได้เจริญงอกงาม

๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ รองลงมา ประชาชนไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ร่วมปล่อยสัตว์น้ำเพื่อสร้างความสมดุลในแหล่งน้ำ และร่วมกำจัดวัชพืช (ผักตบชวา จอก แหน กก) ในบริเวณแหล่งน้ำ

๓) ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในบางโครงการ พบว่า ๓.๑) ต้องการให้มีการเรียงหินเพิ่มริมตลิ่งเพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะคันดิน ๓.๒) ต้องการขยายสระเก็บกักน้ำให้กว้างกว่าเดิม ๓.๓) วางท่อจากแม่น้ำเพื่อผันน้ำหรือสูบน้ำมาใส่ในแหล่งน้ำที่ก่อสร้าง เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ๓.๔) ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีความลึกกว่าเดิมเพื่อเพิ่มปริมาณความจุเก็บกักน้ำ ๓.๕) เพิ่มหรือวางท่อระบบกระจายน้ำเข้าพื้นที่นาและในหมู่บ้าน ๓.๖) ต้องการให้แหล่งน้ำสามารถเชื่อมโยงหรือผันน้ำได้ ๓.๗) ต้องการฝายเก็บกักน้ำและมีประตูน้ำเปิดปิด และ ๓.๘) หน่วยงานควรดำเนินการขุดลอกลำคลองให้ตลอดทั้งสาย

๒.๓ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการเกิดความล่าช้า และนำข้อค้นพบจัดทำเป็นข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป โดยการสุ่มคัดเลือกโครงการ ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๒ เป็นกรณีศึกษา จำนวน ๕ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ติดปัญหาอุปสรรค จนส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า โดยมีตัวอย่างของปัญหาอุปสรรค เช่น ผู้รับจ้างทำงานไม่เสร็จตามแผน จึงบอกเลิกสัญญาและหาผู้รับจ้างรายใหม่ ปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ ปัญหาผู้รับจ้างทิ้งงานเนื่องจากขาดสภาพคล่อง ฯลฯ โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พบว่า ทุกโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

/๒) ประโยชน์ของ...

๒) ประโยชน์ของโครงการ พบว่า ด้านพื้นที่การเกษตร จำนวนเป้าหมายตรงตามที่ระบุไว้ ด้านปริมาณน้ำเก็บกัก มีบางโครงการที่ปรับลดลง เนื่องจากมีการแก้ไขแบบแปลนให้เหมาะสมกับพื้นที่ และด้านจำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ มีบางโครงการจำนวนเป้าหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรในหมู่บ้าน

๓) การแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พบว่า

๓.๑) ด้านการบริหารจัดการ กรณี โครงการต้องหยุดงาน พบว่า หน่วยงานใช้ระยะเวลาดำเนินการแก้ไขปัญหาค่อนข้างนาน ส่งผลทำให้ต้องมีการขยายสัญญา หรือส่งผลให้การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด

๓.๒) ด้านผู้รับจ้าง กรณี ผู้รับจ้างรายเดียวรับงานหลายโครงการ มีแนวโน้มส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการล่าช้า เพราะมีประเด็นความเสี่ยงเรื่องผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง หรือมีเครื่องจักรและบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และกรณีผู้รับจ้างนอกพื้นที่ประมูลโครงการได้ แต่ไม่สามารถบริหารจัดการเครื่องจักรและบุคลากรได้ มีแนวโน้มส่งผลให้ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง และทิ้งงาน

๓.๓) ด้านการขออนุญาตใช้พื้นที่ กรณี โครงการไม่ได้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ ต้องหยุดงาน ซึ่งการขออนุญาตใช้พื้นที่ มีขั้นตอนและใช้เวลาดำเนินการค่อนข้างมาก และบางโครงการต้องมีการแก้ไขแบบแปลนเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ หรือเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่

๓. ข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน จากการลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีข้อเสนอแนะต่อปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สรุปดังนี้

๓.๑ ข้อเสนอแนะก่อนดำเนินโครงการ หรือก่อนขอรับการจัดสรรงบประมาณ

๑) ในการวางโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ควรออกแบบให้มีระบบกระจายน้ำด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างสะดวกและทั่วถึง ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร

๒) กำหนดให้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่ดำเนินการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ระหว่างก่อสร้างซึ่งมีขั้นตอนและใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้าหรือไม่เป็นไปตามแผน

๓) การจัดทำเอกสารสรุปโครงการ หรือ One page ควรมีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อเท็จจริงในพื้นที่ และระบุวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ พร้อมประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับให้ชัดเจน เนื่องจากสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

๓.๒ ข้อเสนอแนะระหว่างการดำเนินโครงการ

๑) การมอบหมายงานเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ควบคุมงานควรเป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถดูแลควบคุมงานได้อย่างทั่วถึง ไม่กระทบต่อการควบคุมงาน

๒) การบริหารจัดการกรณีเกิดปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ต้องหยุดงานเป็นเวลานาน หน่วยงานควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว เพื่อป้องกันข้อร้องเรียนจากประชาชน หรือข้อร้องเรียนต่อการตรวจสอบการดำเนินงาน และเมื่อผู้รับจ้างได้เข้าดำเนินการ หน่วยงานควรกำกับเร่งรัดผู้รับจ้างให้ดำเนินการแล้วเสร็จโดยเร็ว

๓.๓ ข้อเสนอแนะเมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

๑) หน่วยงานควรตรวจสอบ ตรวจทานผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับให้ถูกต้อง สอดคล้องตรงกับการดำเนินการจริง เพื่อให้การรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลโครงการหลังจากที่โครงการแล้วเสร็จเป็นไปอย่างถูกต้อง และสามารถส่งผลลัพธ์การดำเนินงานให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เพื่อตอบตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

/๒) กรมทรัพยากรน้ำ...

๒) กรมทรัพยากรน้ำควรส่งเสริมสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่โครงการ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืน รวมทั้งหน่วยงานในพื้นที่ควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาชุมชน ฯลฯ เพื่อให้ความรู้ หลักวิชาการ เกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพการเกษตร มีผลิตผลเพิ่มขึ้น และสามารถสร้างรายได้แก่เกษตรกรในพื้นที่ได้

๓) หน่วยงานในพื้นที่ควรมีการติดตามและประเมินผลกลุ่มผู้ใช้น้ำรายใหม่ เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หา SWOT Analysis โดยค้นหาจุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ (Weaknesses) และโอกาสที่ดำเนินการได้ (Opportunities) เพื่อเป็นแนวทางใช้ในการพัฒนาให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความเข้มแข็ง และสามารถบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

๓.๔ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑) การพิจารณากำหนดเกณฑ์ผู้รับจ้างในการรับงานของกรมทรัพยากรน้ำ โดยกรมฯ ควรพิจารณาผลงานของผู้รับจ้างที่ผ่านมาและผลงานของผู้รับจ้างที่มีงานค้าง โดยกำหนดเกณฑ์การรับงาน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานโครงการใหม่

๒) การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกรมฯ ควรมีการประสานเพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกัน อันนำไปสู่ประโยชน์ต่อประชาชน

๓) กรมทรัพยากรน้ำ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการติดตามและประเมินผลโครงการแหล่งน้ำที่ดำเนินการแล้วเสร็จต่อเนื่องทุกปี ทั้งในส่วนกลางและสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค

<u>ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา</u>

เพื่อให้การติดตามและประเมินผลโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ เห็นควรเผยแพร่รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ ให้ทุกหน่วยงานได้รับทราบผลการประเมินดังกล่าว และเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมินเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาร่างรายงานการติดตามและประเมินผล ตามข้อเท็จจริง ข้อ ๒ และ ๓ หากเห็นชอบ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

๒๗ พ.ค. ๒๕๖๔
(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ 4932
วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๖๓
เวลา 13.45 น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 05947
วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๖๓
เวลา 13.26 น.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔

ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/ ๑๒๖๐ **วันที่** ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอปรับแผนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

ตามที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ เสนอขออนุมัติโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วย (๑) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ (๒) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ และ (๓) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำได้อนุมัติโครงการดังกล่าวแล้ว รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นั้น

ข้อเท็จจริง

เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ทำให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ไม่สามารถดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ตามแผนกำหนดการเดิม สนผ. พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงขอปรับแผนการดำเนินงานโครงการฯ เพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูลติดตามประเมินผลในช่วงระยะเวลาเดือนกรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๓ โดยมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอได้โปรดอนุมัติปรับแผนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามที่เสนอมาพร้อมนี้

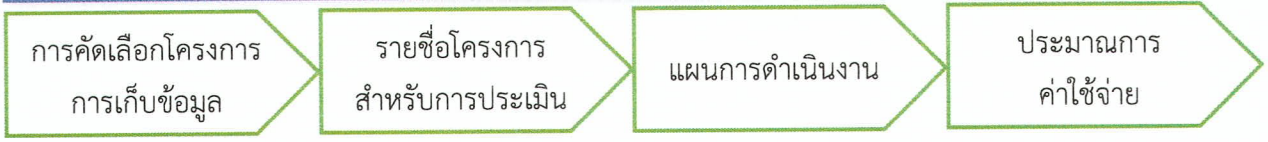
(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

อนุมัติ

๒๔ มิ.ย. ๒๕๖๓
(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องกลับ กพน.
วันที่ 25 มิ.ย. 63
เวลา 9.30 น.

รายละเอียดการดำเนินงาน โครงการติดตามและประเมินผล
การดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
(ปรับแผน)



๑. การคัดเลือกโครงการ และจำนวนโครงการสำหรับการติดตามประเมินผล

๑.๑ติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๓

- ติดตามประเมินผล ก่อนดำเนินโครงการ โดยการคัดเลือกโครงการให้ครอบคลุมประเภทหนอง/บึง/สระ ลำคลอง/ลำห้วย ฝาย หรือระบบกระจายน้ำ ภูมิภาคละ ๑ โครงการ ดังนี้

ภูมิภาค	จำนวนโครงการ	ครัวเรือนได้ประโยชน์	จำนวนสำหรับการติดตามประเมินผล
ภาคเหนือ	๘๐	๓๖,๙๑๒	คัดเลือก ๑ โครงการ
ภาคกลาง	๗	๑,๒๔๓	คัดเลือก ๑ โครงการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๗	๓๔,๙๒๖	คัดเลือก ๑ โครงการ
ภาคตะวันออก	๖	๑๐๙	คัดเลือก ๑ โครงการ
ภาคใต้+ใต้ชายแดน	๑๕	๒,๑๙๙	คัดเลือก ๑ โครงการ
รวม	**๑๔๕**	**๗๕,๓๘๙**	**๕**

หมายเหตุ : คัดเลือกจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐ ดังนี้

$$n = \frac{N}{๑+Ne^{๒}}$$

n=จำนวนตัวอย่าง

e=ค่าความคลาดเคลื่อน (ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐)

N=จำนวนประชากร

ดังนั้น $n = \frac{๗๕,๓๘๙}{๑+๗๕,๓๘๙(๐.๑๐)^{๒}}$ = ๑๐๐ ครัวเรือน

- วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และเก็บข้อมูลประชาชนโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โครงการละ ๒๐ ครัวเรือน (รวมทั้งสิ้น ๑๐๐ ครัวเรือน) สุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการ หรือผู้นำชุมชน ในประเด็นต่างๆ เพิ่มเติม (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เก็บข้อมูลซ้ำโครงการเดิม หลังโครงการก่อสร้างแล้วเสร็จ)
- เพิ่มเติมการติดตามประเมินผลโครงการฯ สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๒ โครงการ

๑.๒ ติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๒

- ประเมินผลหลังดำเนินโครงการ โดยการคัดเลือกโครงการให้ครอบคลุมประเภท หนอง/บึง/สระ ลำคลอง/ลำห้วย ฝาย หรือระบบกระจายน้ำ ภูมิภาคละ ๒ โครงการ ดังนี้

ภูมิภาค	จำนวนโครงการแล้วเสร็จ	ครัวเรือนได้ประโยชน์	จำนวนสำหรับการติดตามประเมินผล
ภาคเหนือ	๕๐	๙,๕๗๙	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคกลาง	๕๖	๑๑,๑๕๐	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๘๙	๑๖,๖๖๒	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคตะวันออก	๑๙	๑,๒๒๒	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคใต้+ใต้ชายแดน	๑๕	๔,๒๙๑	คัดเลือก ๒ โครงการ
รวม	**๒๓๐**	**๔๓,๕๐๔**	**๑๐**

หมายเหตุ : คัดเลือกจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐ ดังนี้

$$n = \frac{N}{๑+Ne^{๒}}$$

n=จำนวนตัวอย่าง

e=ค่าความคลาดเคลื่อน (ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐)

N=จำนวนประชากร

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{๔๓,๕๐๔}{๑+๔๓,๕๐๔(๐.๑๐)^{๒}} = ๑๐๐ \text{ ครัวเรือน}$$

- เก็บข้อมูลจากประชาชน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โครงการละ ๑๐ ครัวเรือน (รวมทั้งสิ้น ๑๐๐ ครัวเรือน) สุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)
- เพิ่มเติมการติดตามประเมินผลโครงการฯ สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๒ โครงการ

๑.๓ ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า

- ประเมินปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า โดยการคัดเลือกโครงการให้ครอบคลุมปัญหาด้านต่างๆ ภูมิภาคละ ๑ โครงการ
- วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ

3. แผนการดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ปรับแผน)

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ															หมายเหตุ
		ตค.62	พย.62	ธค.62	มค.63	กพ.63	มีค.63	เมย.63	พค.63	มิย.63	กค.63	สค.63	กย.63	ตค.63	พย.63	ธค.63	
1	ศึกษาแผนงานโครงการปี 2563, รวบรวมผลการดำเนินงานโครงการปี 2562 และศึกษาแผนงานโครงการคงค้าง																
2	จัดทำรายละเอียดข้อมูล และเสนอขออนุมัติโครงการ																
3	จัดทำเครื่องมือการติดตามประเมินผล (แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์)																
4	แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบข้อเสนอโครงการและแจ้งผู้ประสานงาน พร้อมขอรายละเอียด Onepage โครงการ																
4	แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาร่างแบบสอบถาม ร่างแบบสัมภาษณ์ / สนผ. ปรับปรุงแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ให้สมบูรณ์																(หน.ผต. ผต. สพน. สอน. กพร. กตน. ผชช.)
5	ขอปรับแผน																
5	เก็บข้อมูล (สังเกตการณ์, สัมภาษณ์, แบบสอบถาม)																
6	รวบรวมแบบสอบถาม ประมวลผล วิเคราะห์																
7	จัดทำร่างรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาและอธิบดี																
8	จัดพิมพ์เล่มรายงาน, เผยแพร่รายงาน																

หมายเหตุ : =แผน
=ผล
=ปรับแผน

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ 1643
วันที่ ๒๔ กพ. ๒๕๖๓
เวลา 10.45 น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 01999
วันที่ ๒๔ กพ. ๒๕๖๓
เวลา 10.11 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔

ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ **วันที่** ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติในหลักการเพื่อดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำเป็นประจำทุกปี ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้มีการประเมินผลและการรายงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สำนักงบประมาณกำหนด

ข้อเท็จจริง

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) มีหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเก็บรวบรวมผลการประเมินในแต่ละปีสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการตอบผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินโครงการ ความคุ้มค่าจากการใช้จ่ายงบประมาณ รวมถึงเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สนผ. พิจารณาแล้วเห็นควรมีการติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ ดังนี้

๑. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเก็บข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบเมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ

๒. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยการคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๓. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และนำประเด็นข้อค้นพบ นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานของหน่วยงาน รายละเอียดการดำเนินงานตามเอกสารแนบ ๑

/ ข้อเสนอเพื่อ...

เรื่องกลับ กพร.
วันที่ 28 กพ 63
เวลา 8.50

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ/หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการ ประกอบด้วย สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนั้น จึงเห็นควรพิจารณา ดังนี้

๑. เห็นชอบข้อเสนอโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. เห็นชอบให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ใช้งบดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการฯ ดังกล่าว

๓. เห็นชอบให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ สนับสนุนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และใช้งบดำเนินงานของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบตามข้อเสนอ ๑, ๒ และ ๓ โปรดลงนามข้อเสนอโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จักได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
๒๗ ก.พ. ๒๕๖๓

โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

****

๑. หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำในการดำเนินงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การเกษตร สามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย เพื่อรักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานตามโครงการหรือการบริหารโครงการ ต้องมีการวางแผนโครงการโดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการดำเนินโครงการ เมื่อวางแผนโครงการและมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการตลอดจนได้รับการอนุมัติโครงการเรียบร้อยแล้ว และหน่วยงานมีการนำโครงการไปปฏิบัติ หรือที่เรียกว่าการบริหารโครงการ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการวางแผนโครงการไว้ดี ช่วยเพิ่มโอกาสให้เกิดผลสำเร็จ แต่ในความเป็นจริง โครงการนั้นๆ อาจไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากการดำเนินงานโครงการจะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ อีกมากมาย ประกอบกับอาจเกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการได้ ดังนั้น จึงต้องมีการติดตามประเมินผลโครงการเพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร โดยการติดตามประเมินผลโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ มีการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย รวมถึงสอดคล้องกับที่สำนักงบประมาณได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยใช้หลักการความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความจำเป็น

ดังนั้น เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย สะท้อนภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำ การติดตามและประเมินผลโครงการจึงเป็นแนวทางตามกระบวนการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์โครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ได้มีแผนงานที่จะดำเนินการติดตามและ

/ประเมินผล...

ประเมินผล ประกอบด้วย (๑) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๓ (๒) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๒ และ (๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

- เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ ประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- เพื่อประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ

๒.๒ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ และด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- เพื่อประเมินผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

๒.๓ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า

- เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ
- เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า

๓. พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ พื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยคัดเลือกโครงการสำหรับการติดตามและประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการล่าช้า

๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ ผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคและหรือเจ้าหน้าที่โครงการ

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ขอบเขตการดำเนินงาน

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : คัดเลือกโครงการจากแผนงานปี ๒๕๖๓ สำหรับประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : คัดเลือกโครงการจากแผนงานปี ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ประเมินผลหลังดำเนินโครงการ

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : คัดเลือกโครงการที่ดำเนินการล่าช้าเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

/๔.๒ ขอบเขต...

๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ประเมินปัจจัยนำเข้า หรือบริบท หรือสภาวะแวดล้อมต่างๆ เช่น พิจารณาหลักการและเหตุผล ที่มาของโครงการ ความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ ความร่วมมือของประชาชน ความพร้อมของเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น และหมายรวมถึง การติดตามระหว่างดำเนินโครงการ เช่น การประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นต้น

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : ประเมินผลผลิตและความสำเร็จของการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุตามเป้าหมายเพียงใด รวมถึงประเมินผลลัพธ์จากโครงการที่ส่งผลต่อประชาชน

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ (Ongoing evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า เป็นต้น

๔.๓ เครื่องมือ

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ข้อมูลทุติยภูมิ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : แบบสอบถาม

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : ข้อมูลทุติยภูมิ และแบบสัมภาษณ์

๔.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล : เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. แหล่งงบประมาณ

งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ หมวดงบดำเนินงาน สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ – ธันวาคม ๒๕๖๓

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

- ทำให้ทราบปัจจัยนำเข้าของโครงการ และสามารถวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการด้านต่างๆ ของการดำเนินงานโครงการ
- ทำให้ทราบข้อมูลสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ

๗.๒ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ทำให้ทราบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ
- ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- ทำให้ทราบผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

๗.๓ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒

- ทำให้ทราบปัจจัยความเสี่ยงที่จะนำมากำกับโครงการให้เป็นไปตามแผน
- นำข้อคิดเห็น ข้อค้นพบ ปัญหาอุปสรรค นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานของหน่วยงาน

/๘. ผู้รับผิดชอบ...

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๘.๑ ที่ปรึกษาโครงการ

(๑) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

(๒) รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

(๔) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ

(๕) ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

(๖) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑

๘.๒ ผู้รับผิดชอบโครงการ

(๑) นางนุชจรี ทีฆะ	ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล
(๒) นายขวัญชัย พร้อมสุข	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
(๓) นางสาวพาจิรัฐต์ เอี่ยวสิริกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๔) นางสาวกุสุมา แกล้วทนงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๕) นางสาวจิรภัทร อรุณจรัส	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๖) นางสาวปิยะนันท์ ข่ายแก้ว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๗) นางสาวณัฐณิชา คำทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๘) นายศุภกร ทองคำ	พนักงานธุรการ ส๔
(๙) นางนพวรรณ ทองคำ	พนักงานธุรการ ส๔
(๑๐) นายอมเรศ นทีทอง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
(๑๑) นางสาวมาริษา อินถนอม	เจ้าพนักงานธุรการ

..... ผู้เสนอโครงการ

(นางนุชจรี ทีฆะ)

ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล

..... ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

..... ผู้อนุมัติโครงการ

(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

คณะผู้จัดทำ

หน่วยงานเก็บข้อมูล วิเคราะห์ เรียบเรียงข้อมูล

ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

หน่วยงานในพื้นที่ สนับสนุนข้อมูล และร่วมเก็บข้อมูลภาคสนาม

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๓
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๙
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑๐

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ
เลขที่ ๑๘๐/๓ ถนนพระรามที่หก ซอย ๓๔
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๗๑-๖๒๘๔
เว็บไซต์ http://division.dwr.go.th/bwrpp๑/

การติดตามและประเมินผล โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ









กรมทรัพยากรน้ำ

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 6
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 7
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 9
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 10

คำนำ

กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจในการดำเนินงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การเกษตร สามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย เพื่อรักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึง ปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการโครงการ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการฯ กรมทรัพยากรน้ำ โดยสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จึงได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อให้กรมฯ ได้ใช้ประกอบในการพัฒนาและบริหารจัดการองค์กร และเพื่อสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นตามเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ รวมถึงสอดคล้องกับระบบการติดตามและประเมินผลของสำนักงบประมาณที่ได้วางไว้

กรมทรัพยากรน้ำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาการปฏิบัติงานในระดับกรม ระดับสำนัก และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงงานของกรมทรัพยากรน้ำต่อไป

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ
เมษายน ๒๕๖๔

สรุปสำหรับผู้บริหาร

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ กระบวนการบริหารจัดการโครงการ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ โดยการสุ่มเก็บข้อมูลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ จำนวน ๕ โครงการ ด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน ๗๗ คน รวมถึงการสังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ ระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๓



แผนที่แสดงที่ตั้งโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ๑๔๕ โครงการ และโครงการอนุรักษ์ฯ ที่คัดเลือกสำหรับประเมินผล : ๕ โครงการ

๑. สรุปผลการประเมิน

๑) ประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation)

โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เป็นโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ซึ่งมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ตลอดจนเป้าหมายการให้บริการกระทรวงและหน่วยงาน

โครงการที่คัดเลือกสำหรับการประเมินผล มีการร้องขอมาจากหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่บูรณาการงานร่วมกัน (MOU) โดยขอรับการสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ โดยลักษณะของพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฯลฯ ที่มีลักษณะตื้นเขิน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้หรือได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ทำให้ตลิ่งโดนกัดเซาะ รวมถึงเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ อย่างไรก็ตาม ยังมีประชาชนในพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ โดยเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรมากที่สุด ได้แก่ สวนผลไม้ (มะม่วง มะพร้าว มังคุด ลางสาด ลองกอง เงาะ ทุเรียน) พืชเศรษฐกิจ (ยางพารา ปาล์ม) นาข้าว พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด) เลี้ยงสัตว์ (วัว ไก่ หมู) และพืชผักสวนครัว (พริก มะเขือ มะละกอ ฟักทอง ผักกาด คะน้า) ทั้งนี้ ประชาชนในพื้นที่มีการใช้น้ำอุปโภคและน้ำเพื่อการเกษตรจากแหล่งน้ำอื่นด้วย เช่น ประปาหมู่บ้าน น้ำฝน เป็นต้น

๒) ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

๒.๑) โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ มีความพร้อมด้านแบบแปลน สถานที่ก่อสร้าง และกำหนดสถานที่ทิ้งดินชัดเจน เนื่องจากหลังจากได้รับคำขอรับการสนับสนุนโครงการฯ จากพื้นที่แล้ว สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะดำเนินการสำรวจความเหมาะสมเบื้องต้นและสำรวจออกแบบ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนเสนอเข้าแผนจังหวัด/แผนลุ่มน้ำ และขอรับการจัดสรรงบประมาณมายังกรมทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยังมีโครงการฯ บางแห่งประสบปัญหาการขอใช้พื้นที่ของหน่วยงานอื่น เช่น กรมเจ้าท่า ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน

๒.๒) บุคลากรด้านการควบคุมงานก่อสร้าง ส่วนใหญ่มีปริมาณงานเหมาะสมกับจำนวนโครงการ แต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตามแผนงานโครงการฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการควบคุมงาน จะมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการควบคุมงาน จึงต้องมีการบริหารจัดการในการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ให้เหมาะสม

๓) ประเมินกระบวนการบริหารจัดการ (Process Evaluation)

๓.๑) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ทุกโครงการมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยพบปัญหาจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ ได้แก่ การขอให้ทิ้งดินในที่ดินของประชาชน การร้องขอให้สอบเขตที่ดิน/ปรับแบบแปลน ประชาชนไม่เข้าใจด้านวิศวกรรมหรือโครงสร้างอาคารที่จะดำเนินการ ฯลฯ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนเรียบร้อยแล้ว และเมื่อสอบถามประชาชนในเรื่องของความพึงพอใจจากการเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก

๓.๒) การดำเนินโครงการและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการ มีดังนี้

(๑) ปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางการขนส่งดินทิ้งที่ต้องวิ่งผ่านทางหลวงชนบทและทางหลวงแผ่นดิน โดยได้เข้าร่วมประชุมชี้แจง มีมติให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามระเบียบฯ ของหน่วยงานทั้งสอง เช่น ไม่ให้มีวัสดุตกหล่นบนผิวจราจร บรรทุกน้ำหนักตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

(๒) มีการแก้ไขแบบแปลน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง มีการปรับแนววางท่อ และหน่วยงานท้องถิ่นมีแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

๓.๓) การควบคุมงาน พบว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิดและเป็นประจำ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผน และมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานในระดับน้อย โดยส่วนกลางได้มีการแต่งตั้ง Area Engineer เป็นที่ปรึกษาให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคด้วย โดยจะเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จตามสัญญา ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ยังมีโครงการที่ติดปัญหาเรื่องการขอใช้ที่ดิน ต้องมีการขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน จึงส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

๔) ความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่หลังจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ (ด้านแหล่งน้ำและกลุ่มผู้ใช้น้ำ)

๔.๑) การใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้ใช้น้ำหรือใช้ประโยชน์จากโครงการ โดยเป็นการใช้น้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด

๔.๒) ระดับความคาดหวัง เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีความคาดหวังในภาพรวมระดับมาก โดยมีความคาดหวังว่าโครงการจะสามารถรองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรได้ ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำจะเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ โครงการเป็นไปตามแบบที่กำหนด (ตามที่ได้ประชุมรับฟังความคิดเห็น) สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถนำน้ำไปใช้ได้สะดวก และสามารถนำน้ำไปใช้ผลิตน้ำประปาหมู่บ้านสำหรับอุปโภคได้

๔.๓) การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ซึ่งประชาชนมีความต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมีประชาชนบางส่วนไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เนื่องจากในพื้นที่มีหน่วยงาน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชนร่วมดูแลแหล่งน้ำอยู่แล้ว

๒. ข้อเสนอแนะ

๑) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน มีดังนี้

๑.๑) ต้องการให้ขุดลอก และติดตั้งถังน้ำขนาดใหญ่เพิ่มเติม

๑.๒) ต้องการให้ปรับพื้นที่ในบริเวณที่มีน้ำกัดเซาะ เพิ่มบันไดทางลงริมคลองตามจุด และเพิ่มไหล่ทางเลียบคลอง เพื่อใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมในหมู่บ้าน

๑.๓) ต้องการให้มีระบบกระจายน้ำ เพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่รับประโยชน์ พื้นที่การเกษตรสามารถใช้น้ำได้สะดวกขึ้น

๑.๔) ระหว่างการก่อสร้าง หากมีกรณีต้องสูบน้ำออก ต้องการให้มีการกำหนดกฎเกณฑ์การสูบน้ำของผู้รับจ้าง

๑.๕) รถขนดินควรปรับปริมาณน้ำหนักบรรทุกดินลง เพื่อลดความเสียหายในถนนสาธารณะ

๑.๖) ควรใช้หินโรยตามถนนโครงการ เพราะปัจจุบันการสัญจรขาดความสะดวก

๑.๗) หลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ต้องการให้หน่วยงานแจ้งผู้รับจ้างให้ปรับปรุงถนนสาธารณะที่ได้รับความเสียหายจากการดำเนินโครงการ และปรับพื้นที่ให้คงสภาพเดิม ใช้ทำกินได้

๑.๘) รักษาระบบนิเวศ เช่น ปลูกต้นไม้ และปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม

๒) ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน

๒.๑) บางโครงการติดปัญหาเรื่องการขอใช้พื้นที่ เห็นควรให้มีการขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาในขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้าง

๒.๒) ในการวางโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ควรออกแบบให้มีระบบกระจายน้ำด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างสะดวกและทั่วถึง

๒.๓) การจัดทำ OPPM (เสนอคำของบประมาณ) ควรมีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อเท็จจริงในพื้นที่ และระบุวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เนื่องจากสภาวะแวดล้อมของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

๒.๔) การมอบหมายงานเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ควบคุมงานควรเป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถดูแลควบคุมงานได้อย่างทั่วถึง ไม่กระทบต่อการควบคุมงาน

๒.๕) เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ หน่วยงานควรตรวจสอบ ตรวจทานผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับให้ถูกต้อง สอดคล้องตรงกับการดำเนินการจริง เพื่อให้การรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลโครงการหลังจากที่โครงการแล้วเสร็จเป็นไปอย่างถูกต้อง และสามารถส่งผลลัพธ์

การดำเนินงานให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อตอบตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

๒.๖) กรมทรัพยากรน้ำ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการประเมินผลโครงการแหล่งน้ำที่ดำเนินการแล้วเสร็จต่อเนื่องทุกปี ทั้งในส่วนกลางและสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค

๒.๗) คณะผู้ประเมินลงพื้นที่เก็บข้อมูลและได้ชี้แจงให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค โดยได้ขอความร่วมมือให้ประชาชนร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการการใช้น้ำผ่านกลุ่มผู้ใช้น้ำ

****

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สรุปสำหรับผู้บริหาร

สารบัญ

สารบัญตาราง/แผนผัง

บทที่ ๑ บทนำ ๑

๑.๑ หลักการและเหตุผล ๑

๑.๒ วัตถุประสงค์ ๑

๑.๓ พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย ๒

๑.๔ วิธีการดำเนินงาน ๒

๑.๕ ระยะเวลาดำเนินการ ๒

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๒

บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ๓

๒.๑ ระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ๓

๒.๒ หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ๕

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับแหล่งน้ำ และการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ๖

๒.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล ๗

๒.๕ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ๑๐

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการ ๑๒

๓.๑ ขอบเขตการดำเนินงาน ๑๒

๓.๒ การคัดเลือกโครงการ ๑๒

๓.๓ กรอบแนวคิดการประเมินผล ๑๔

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล ๑๔

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล ๑๔

บทที่ ๔ ผลการประเมิน ๑๖

๔.๑ ผลการประเมินจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ ๑๖

๔.๒ ผลการประเมินผลจากความคิดเห็นของประชาชน ๒๐

๔.๓ ผลการประเมินจากการสังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ ของเจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ๓๐

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ ๕ สรุปผลและข้อเสนอแนะ ๓๓

๕.๑ สรุปผลการประเมิน ๓๓

๕.๒ ข้อเสนอแนะ ๓๕

เอกสารอ้างอิง ๓๗

ภาคผนวก ๓๘

ภาคผนวก ก บันทึกที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ข รายชื่อโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับประเมินผลก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

ภาคผนวก ค แบบสอบถามประชาชนในพื้นที่
แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ
แบบติดตามประเมินผลโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ

ภาคผนวก ง รูปภาพการลงพื้นที่ประเมินผล

คณะผู้จัดทำ

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

๓.๑ แสดงผลการสุ่มคัดเลือกโครงการเป้าหมาย ๑๓

สารบัญแผนผัง

หน้า

แผนผังที่

๓.๑ แสดงกรอบแนวคิดการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ ๑๔

๔.๑ ผังเชื่อมโยงแผน/เป้าหมายการให้บริการ/งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๗

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำมีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำในการดำเนินงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การเกษตร สามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย เพื่อรักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำได้รับงบประมาณตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นการดำเนินโครงการโดยมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ด้านแหล่งน้ำของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ มีการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย รวมถึงสอดคล้องกับที่สำนักงบประมาณได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยใช้หลักการความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความจำเป็น สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จึงได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อให้ทราบถึง ปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑.๒.๑ เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ ประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อโครงการ

๑.๒.๒ เพื่อประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ

๑.๓ พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย

๑.๓.๑ พื้นที่เป้าหมาย : โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยคัดเลือกโครงการสำหรับการติดตามและประเมินผลก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

๑.๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย : ประกอบด้วย

๑) ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ ผู้นำชุมชน

๒) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคและหรือเจ้าหน้าที่โครงการ

๑.๔ วิธีการดำเนินงาน

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา : ประเมินปัจจัยนำเข้า หรือบริบท หรือสภาวะแวดล้อมต่างๆ เช่น พิจารณาหลักการและเหตุผล ที่มาของโครงการ ความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ ความร่วมมือของประชาชน ความพร้อมของเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น และหมายรวมถึง การติดตามระหว่างดำเนินโครงการ เช่น การประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นต้น

๑.๔.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา : ข้อมูลทุติยภูมิ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

๑.๔.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล : เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

๑.๕.๑ เดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๖๓ : ขออนุมัติโครงการ จัดทำเครื่องมือ และประสานพื้นที่

๑.๕.๒ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ : ปรับแผนการดำเนินงาน เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙

๑.๕.๓ เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๓ : เก็บข้อมูล

๑.๕.๔ เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – พฤษภาคม ๒๕๖๔ : วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานและเผยแพร่รายงาน

๑.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๖.๑ ทำให้ทราบปัจจัยนำเข้าของโครงการ และสามารถวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการด้านต่างๆ ของการดำเนินงานโครงการ

๑.๖.๒ ทำให้ทราบข้อมูลสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ

๑.๖.๓ นำข้อคิดเห็น ข้อค้นพบเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ

บทที่ ๒
แนวคิด ทฤษฎี และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ มีระเบียบ และแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

๒. หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๓. ทฤษฎีเกี่ยวกับแหล่งน้ำ และการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ

๔. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล

๕. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๑ ระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๓/๑

มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

๒.๑.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์

๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ

๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๓ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเด็นที่ ๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว (อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ)

ประเด็นที่ ๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ ให้ทัดเทียมกับระดับสากล)

๒.๑.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๒ สร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและลดจำนวนประชาชนที่ประสบปัญหาจากการขาดแคลนน้ำ ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำทั้งภาคการผลิตและการบริโภคป้องกันและลดความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

๒.๑.๕ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๙

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม)

เป้าประสงค์ที่ ๑ จัดหาแหล่งน้ำต้นทุนที่เหมาะสมต่อการพัฒนาด้านการเกษตรตามศักยภาพ

เป้าประสงค์ที่ ๒ จัดหาน้ำต้นทุนเพื่อรักษาระบบนิเวศรวมทั้งควบคุมและจัดสรรน้ำให้สมดุลและเพียงพอ ทั้งเพื่อการใช้น้ำขั้นพื้นฐานของลุ่มน้ำและระบบนิเวศ

เป้าประสงค์ที่ ๓ บริหารจัดการความต้องการใช้น้ำในด้านการเกษตร อุปโภค บริโภค อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว ให้สมดุลกับน้ำต้นทุนโดยเกิดประโยชน์สูงสุด

๒.๑.๖ ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การบริหารจัดการน้ำ

เป้าหมายที่ ๑ จัดการและอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างพอเพียง

๒.๑.๗ ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อจัดการน้ำต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บและการระบายน้ำ รวมถึงรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ

เป้าประสงค์ที่ ๑ แหล่งน้ำได้รับการอนุรักษ์ พัฒนา ฟื้นฟู และเพิ่มประสิทธิภาพ ในการกักเก็บและการระบาย รวมทั้งการฟื้นคืนความสมบูรณ์และรักษาระบบนิเวศ

เป้าประสงค์ที่ ๒ ระบบบริหารจัดการน้ำที่สอดคล้องกับความจำเป็นในการดำรงชีวิต การผลิตและรักษาระบบนิเวศ รวมทั้งแก้ไขและบรรเทาปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

๒.๑.๘ ระบบการติดตามและประเมินผล ของสำนักงบประมาณ

สำนักงบประมาณได้วางระบบการติดตามและประเมินผล ตามนัยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และตามระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลและรายงานการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย การติดตามและประเมินผลก่อนการจัดสรรงบประมาณ การติดตามและประเมินผลระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ และการติดตามและประเมินผลภายหลังจากการใช้จ่ายงบประมาณ

การติดตามและประเมินผลระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ หมายความว่า การติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มโอกาสความสำเร็จตามเป้าหมายทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพภายในกรอบระยะเวลาและทรัพยากรที่กำหนด

ข้อ ๘ การติดตามและประเมินผลระหว่างการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ และความคุ้มค่าจากการใช้จ่ายงบประมาณ

๒.๒ หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแลกิจการต่างๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (๒๕๕๒) ได้มีการกำหนดความหมายสำคัญของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง ๑๐ องค์ประกอบไว้ ดังนี้

๑) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงาน และระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๒) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

๓) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

๔) หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

๕) หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม หรือกระบวนการต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้

๖) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

๗) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจ และการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

๘) หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๙) หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่นๆ

๑๐) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญโดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเป็นความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับแหล่งน้ำ และการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำผิวดินแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๑) แหล่งน้ำที่เกิดจากธรรมชาติ เป็นแหล่งน้ำที่เกิดจากน้ำฝนที่ไหลหลากและท่วมขังบนผิวดิน แบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

๑.๑) ลำธาร ห้วย แม่น้ำ เป็นทางน้ำไหลหลากที่เกิดจากฝนตกบนผิวดิน ไหลจากพื้นดินสู่ทะเลและมหาสมุทร

๑.๒) กุด หนอง บึง เป็นพื้นที่น้ำท่วมขัง สามารถเก็บกักน้ำได้

๑.๓) ป่าบุ่ง ป่าทาม พรุ ดูน เป็นพื้นชุ่มน้ำที่ราบลุ่มชื้นแฉะ หรือฉ่ำน้ำ

๒) แหล่งน้ำที่เกิดจากการสร้างของมนุษย์ เป็นแหล่งน้ำที่มนุษย์พัฒนาสร้างขึ้นใหม่หรือปรับปรุงแหล่งน้ำเดิม เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ แบ่งเป็น

๒.๑) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นใหม่ เพื่อเก็บกักน้ำ ทดน้ำ ระบายน้ำ และส่งน้ำ/กระจายน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ ฝายน้ำล้น ประตูระบายน้ำ สระเก็บน้ำ คลองส่งน้ำ ท่อส่งน้ำ ระบบสูบน้ำ เป็นต้น

๒.๒) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ เป็นการปรับปรุงแหล่งน้ำเดิม เพื่อสงวนรักษาทรัพยากรน้ำให้มีระบบนิเวศที่ดีและยั่งยืน เช่น ฝายต้นน้ำ การขุดลอกแหล่งน้ำที่มีสภาพตื้นเขิน เป็นต้น (กรมทรัพยากรน้ำ, ๒๕๕๕)

๒.๔ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผล

๒.๔.๑ นิยามและความหมายของการติดตามและประเมินผล

โสภณสิทธ์ ศรีไพโรจน์กุล (๒๕๔๙) ได้กล่าวว่า การติดตามงาน (monitoring) คือ ระบบการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผน ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งจะมีการติดตามเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เริ่มดำเนินการโครงการจนสิ้นสุดโครงการ

อคิน รพีพัฒน์ และเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (๒๕๔๖) ระบุว่า การติดตามผลมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นการให้ข้อมูลทั้งข้อดีข้อเสีย ซึ่งจะทำให้ผู้บริหารทุกระดับสามารถปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานและหามาตรการแก้ไขได้ทันเวลา การติดตามผลจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารและเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริการที่ดี

Rossi (๑๙๗๗, ๑๙๘๒ อ้างถึงใน บุษกร สุขแสน, ๒๕๕๖) ได้กล่าวว่า การประเมินเป็นการประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคม เพื่อตัดสินและพัฒนาโครงการด้านการวางแผนและการติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการทางสังคม รวมทั้งการศึกษาถึงความเปลี่ยนแปลงจากการนำนโยบายแผนงาน โครงการไปปฏิบัติ จะเห็นว่าการประเมินในแนวคิดนี้มีลักษณะของการวิจัยประยุกต์ซึ่งจะมีการออกแบบวิจัย สร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งตอบคำถามที่ว่า โครงการนั้นบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่และมีความสำเร็จระดับใด

อัญชลี ธรรมะวิธีกุล (๒๕๕๒) ได้กล่าวว่า การติดตามและประเมินผล เป็นคำที่มีความหมายเฉพาะตัว แยกจากกันได้ชัดเจน แต่ในการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมมีความสัมพันธ์กันจนทำให้เกิดความสับสนอยู่เสมอ โดยคำว่า ติดตาม (Monitoring) และคำว่า ประเมินผล (Evaluation) มีวิธีทำงานที่แตกต่างกัน ดังนี้

๑) การติดตาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฏิบัติงานตามแผนที่มีการกำหนดไว้แล้ว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ แก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผน หรือกำหนด

วิธีการดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ดังนั้น สิ่งที่สำคัญของการติดตาม คือ การปฏิบัติการต่างๆ เพื่อการตรวจสอบ ควบคุม กำกับการปฏิบัติงานของโครงการ

๒) การประเมินผล เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ

๓) การติดตาม จะเกิดขึ้นในขณะที่โครงการกำลังดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้ ส่วนการประเมินจะเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ นับตั้งแต่ก่อนตัดสินใจจัดทำโครงการ ในขณะดำเนินงานในช่วงระยะต่างๆ และเมื่อโครงการดำเนินงานแล้วเสร็จ หรือประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

๔) การประเมินผล บางมิตินำมาใช้ในการประเมินความสำเร็จของโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการที่ตั้งไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไร

๕) ความแตกต่างและส่วนที่ซ้ำซ้อนกันของการติดตามและประเมินผล คือ การติดตามเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า การดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ของโครงการเป็นไปตามที่กำหนด ข้อมูลที่ได้จะนำมาประกอบเป็นเครื่องมือควบคุม กำกับการดำเนินงานในขณะปฏิบัติโครงการโดยตรง ทั้งในด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Output) สำหรับการประเมินผลมีขอบข่ายกว้างขวาง ขึ้นอยู่ว่าจะประเมินในขั้นตอนใดของโครงการ เช่น ก่อนเริ่มโครงการ ขณะดำเนินโครงการซึ่งอาจดำเนินการเป็นระยะ เมื่อโครงการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การติดตามและประเมินผล เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ดำเนินโครงการทราบว่าโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ดำเนินการประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลจากการติดตามและประเมินผล จะให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ช่วยให้การบริหารแผนงานและโครงการมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

๒.๔.๒ ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

สมคิด พรมจุ้ย (๒๕๕๐) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินผล สรุปได้ดังนี้

๑) ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน ตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินโครงการ ตลอดจนตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ

๒) ช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์มีความชัดเจน

๓) ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรคของการดำเนินงาน

๔) ช่วยให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ และวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือขยายการดำเนินงานโครงการต่อไป

๕) ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการว่าเป็นอย่างไร คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

๖) เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานในโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๔.๓ รูปแบบการติดตามและประเมินผล

การประเมินโครงการในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินผลแบบ CIPP Model โดยสตัฟเฟิลบีมและคณะ (อ้างถึงใน เกษม ศิริสุโขดม, ๒๕๕๐) ได้กล่าวไว้ว่า CIPP Model เป็นรูปแบบของการประเมินผลโครงการ จำแนกตามประเภทของการตัดสินใจมี ๔ ชนิด ดังนี้

๑) การประเมินผลสภาพแวดล้อม (Context evaluation) เป็นการประเมินเพื่อค้นหาเหตุผลในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการและวางแผนการตัดสินใจในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยจะระบุถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในที่อาจมีผลกระทบต่อโครงการ ระบุถึงความต้องการและโอกาสต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งการคาดการณ์ปัญหาและวิเคราะห์ถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้น

๒) การประเมินผลข้อมูลนำเข้า (Input evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น การประเมินผลนี้จะดำเนินการโดยใช้เอกสารหรืองานวิจัยที่มีอยู่ ตลอดจนอาจให้ผู้เชี่ยวชาญดำเนินงานให้ อย่างไรก็ตาม จะต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมว่ามีอะไรบ้าง และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใด ใช้แผนการดำเนินงานรูปแบบใด และต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอกหรือไม่

๓) การประเมินผลกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินเพื่อควบคุมการบริหารโครงการ ผลของการประเมินจะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารโครงการใช้ปรับปรุงโครงการให้สามารถดำเนินการและบรรลุถึงวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากร ความสามารถในการบริหารโครงการของผู้ดำเนินโครงการ และความเป็นไปได้ของรูปแบบโครงการที่ได้กำหนดขึ้น

๔) การประเมินผลผลงาน (Product evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาตัดสินใจหรือการแสดงความคิดเห็นต่อความสำเร็จของโครงการทั้งในขณะที่โครงการกำลังดำเนินงานอยู่และเมื่อโครงการได้เสร็จสิ้นลง การประเมินในลักษณะนี้จะเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลงานที่เกิดขึ้นกับเกณฑ์ มาตรฐาน หรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดขึ้นไว้ โดยพิจารณาวิเคราะห์จากสภาพแวดล้อมโครงการ (context) ข้อมูลนำเข้า (input) และกระบวนการในการบริหารโครงการ (process) ซึ่งข้อมูลทั้ง ๓ ลักษณะ จะได้จากการรวบรวมและบันทึกไว้โดยละเอียดตั้งแต่เริ่มต้นดำเนินงานโครงการ

๒.๕ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

๒.๕.๑ ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของกลุ่ม องค์กรชุมชนมีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมลงมือปฏิบัติ โดยมีความเข้าใจปัญหาของตนและตระหนักถึงสิทธิของตนที่มีต่อสิ่งนั้น ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่บุคคลได้รับข้อมูลใหม่ที่ช่วยเพิ่มอำนาจ ความคิด และโอกาสได้ร่วมวิเคราะห์ และตัดสินใจกำหนดเป้าหมายในกิจกรรมเหล่านั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) คือ การที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม เริ่มตั้งแต่การที่ประชาชนเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่ตนเองอยู่ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปความหมายของการมีส่วนร่วมได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การกระจายโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติที่จะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน (ส่วนอุทกวิทยา สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๕, ๒๕๖๐)

๒.๕.๒ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน แบ่งได้เป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๑) การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกที่ภาคราชการจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การจัดนิทรรศการ จดหมายข่าว การจัดงานแถลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

๒) การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่างๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

๓) การเกี่ยวข้องเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

๔) ความร่วมมือเป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

๕) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ โครงการกองทุน

หมู่บ้านที่มอบอำนาจ ให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด เป็นต้น (ส่วนอุทกวิทยา สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๕, ๒๕๖๐)

๒.๕.๓ ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

๑) เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น

๒) การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ

๓) การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

๔) การเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

๕) การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้า และความขัดแย้งที่รุนแรงได้

๖) ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน

๗) การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ถือว่าเป็นการให้การศึกษาชุมชน เพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจ และเวทีฝึกผู้นำชุมชน

๘) ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น เป็นการเพิ่มทุนทางสังคม และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น สอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

บทที่ ๓
วิธีดำเนินการ

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ขอบเขตการดำเนินงาน

๑) สัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค หรือผู้แทน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ส่วนพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ ส่วนแผนงานและประเมินผล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

๒) สอบถามประชาชนในพื้นที่โครงการ (ที่คัดเลือก) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnair)

๓) สังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ โดยเจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

๓.๒ การคัดเลือกโครงการ

๑) พื้นที่เป้าหมาย : โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งคัดเลือกโครงการสำหรับการประเมินผลก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ สรุปดังนี้

๑.๑) จำนวนโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๔๕ แห่ง มีประชาชนที่ได้รับประโยชน์ จำนวน ๗๕,๓๘๙ ครัวเรือน สุ่มจำนวนตัวอย่างครัวเรือนสำหรับการประเมินผล ๑๐๐ ครัวเรือน

๑.๒) สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability sampling) คือ การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับสลาก (ภูมิภาคละ ๑ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค)

๒) กลุ่มตัวอย่าง : ประชาชนหรือผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการ สุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) รวมเก็บข้อมูล จำนวน ๕ โครงการฯ ละ ๒๐ ครัวเรือน เท่ากับ ๑๐๐ ครัวเรือน

ผลการสุ่มจำนวนตัวอย่างพื้นที่โครงการ ดังนี้

ตารางที่ ๓.๑ แสดงผลการสุ่มคัดเลือกโครงการเป้าหมาย

ภูมิภาค	จำนวนโครงการ (แห่ง)	ประชาชนได้รับประโยชน์ (ครัวเรือน)	จำนวนสำหรับการติดตามประเมินผล	กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
ภาคเหนือ	๘๐	๓๖,๙๑๒	คัดเลือก ๑ โครงการ	๒๐
ภาคกลาง	๗	๑,๒๔๓	คัดเลือก ๑ โครงการ	๒๐
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๗	๓๔,๙๒๖	คัดเลือก ๑ โครงการ	๒๐
ภาคตะวันออก	๖	๑๐๙	คัดเลือก ๑ โครงการ	๒๐
ภาคใต้+ใต้ชายแดน	๑๕	๒,๑๙๙	คัดเลือก ๑ โครงการ	๒๐
รวม	**๑๔๕**	**๗๕,๓๘๙**	**๕**	**๑๐๐**

หมายเหตุ : คัดเลือกจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐ ดังนี้

$$n = \frac{N}{๑+Ne^{๒}}$$

n=จำนวนตัวอย่าง

e=ค่าความคลาดเคลื่อน (ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐)

N=จำนวนประชากร

ดังนั้น $n = \frac{๗๕,๓๘๙}{๑+๗๕,๓๘๙(๐.๑๐)^{๒}}$ = ๑๐๐ ครัวเรือน

๓) ผลการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยการจับสลาก (ภูมิภาคละ ๑ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค) ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๙ และสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑๐

๔) รายชื่อโครงการที่คัดเลือก ดังนี้

๓.๑) สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔ ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงห้วยแย้ บ้านจอมศรี หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองเขียด อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น

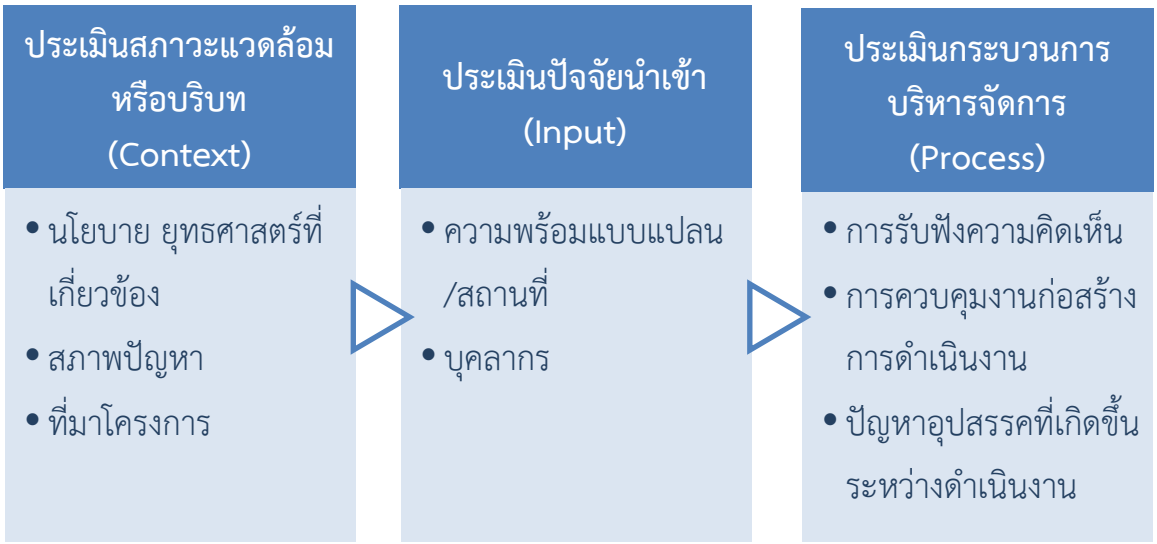
๓.๒) สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖ ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูศูนย์วิจัยกรมปศุสัตว์ พร้อมระบบกระจายน้ำ หมู่ที่ ๓ ตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

๓.๓) สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗ ได้แก่ โครงการปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำบ้านหนองข่อย ช่วง ๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองนกแก้ว อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

๓.๔) สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๙ ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำเชื่อมต่อโครงข่ายน้ำบึงน้อย-บึงน้ำด้วน หมู่ที่ ๑, ๒ ตำบลไร่อ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

๓.๕) สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑๐ ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองคุดด้วน ตำบลสวนขัน, ละอาย อำเภอช้างกลาง, ฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓.๓ กรอบแนวคิดการประเมินผล



แผนผังที่ ๓.๑ แสดงกรอบแนวคิดการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑) เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควบคุมงานโครงการ

๒) เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำลงพื้นที่ภาคสนามร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔, ๖, ๗, ๙ และ ๑๐

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๑) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อคำถามปลายเปิด โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๒) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) โดยมีการแปลผลข้อมูล เป็นการแปลงคำตอบที่ได้จากแต่ละประเด็นย่อยเป็นคะแนน ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ/ระดับความคาดหวัง/ระดับการใช้ประโยชน์	คะแนน
น้อย	๑
ปานกลาง	๒
มาก	๓

นำมาจัดกลุ่มระดับ โดยพิจารณาจากการรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่ จะให้คะแนนกลุ่มตัวอย่างแบ่งระดับออกเป็น ๓ ชั้น เพื่อพิจารณาเป็นเกณฑ์ จากคะแนนเฉลี่ย (Mean)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{๓ - ๑}{๓} = ๐.๖๖$$

เกณฑ์การแปลความหมายระดับของคะแนน ชั้นของเกณฑ์ เป็นดังนี้

ช่วงของค่าเฉลี่ย	**ความหมาย**
๑.๐๐ – ๑.๖๖	อยู่ในระดับน้อย
๑.๖๗ – ๒.๓๓	อยู่ในระดับปานกลาง
๒.๓๔ – ๓.๐๐	อยู่ในระดับมาก

ผลการประมวลค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ โดยคำนวณจาก $\frac{\text{ค่าเฉลี่ย}}{๓} \times ๑๐๐$

บทที่ ๔
ผลการประเมิน

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ จำนวน ๕ โครงการ โดยแบ่งผลการประเมิน ออกเป็น ๓ ส่วนหลัก ได้แก่

๑. ผลการประเมินจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

๒. ผลการประเมินจากความคิดเห็นของประชาชน

๓. ผลการประเมินจากการสังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการของเจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

๔.๑ ผลการประเมินจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ โดยประเมินจากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ (ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค หรือผู้แทน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ส่วนพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ ส่วนแผนงานและประเมินผล) จำนวน ๕ โครงการ ผลการประเมินเป็นดังนี้

๔.๑.๑ ประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation)

เป็นการประเมินความสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง สภาพปัญหาและที่มาของโครงการ พบว่า

๑) ความสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือแผนแม่บทที่เกี่ยวข้อง

จากผังแสดงความเชื่อมโยงแผน/ เป้าหมายการให้บริการ/ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งปรากฏในเล่มเอกสารพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แสดงให้เห็นว่าโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ ตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีความเชื่อมโยงตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๗) แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ เป้าหมายการให้บริการกระทรวง และเป้าหมายการให้บริการหน่วยงาน โดยมีผลผลิตที่สอดคล้องอย่างชัดเจน ดังแผนผังที่ ๔.๑

ผังเชื่อมโยงแผน / เป้าหมายการให้บริการ / งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580)	ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ 1 สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว ประเด็นที่ 5 พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
แผนการปฏิรูปประเทศ	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ทรัพยากรน้ำ (ประเด็นปฏิรูปที่ 1 : การบริหารแผนโครงการที่สำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ/ประเด็นปฏิรูปที่ 2 : การบริหารจัดการเชิงพื้นที่/ ประเด็นปฏิรูปที่ 3 : ระบบเส้นทางน้ำ/ประเด็นปฏิรูปที่ 4 : ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ/ ประเด็นปฏิรูปที่ 5 : ความรู้ เทคโนโลยี และทรัพยากรมนุษย์เพื่อการบริหารจัดการน้ำ)
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (เป้าหมายที่ 2 : สร้างความมั่นคงด้านน้ำ และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน ให้มีประสิทธิภาพ) (เป้าหมายที่ 5 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติความสูญเสีย ในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยลดลง
นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)	18. การรักษาความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ (ประเทศไทยมีความมั่นคงและปลอดภัยในด้านอาหารและน้ำมีคุณภาพตามหลักโภชนาการอย่างเพียงพอและยั่งยืน)
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน
ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ	ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
วิสัยทัศน์ กระทรวง	อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ภายในปี2580
เป้าหมายการให้บริการ กระทรวง	สร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำ
วิสัยทัศน์/ค่านิยม กรมทรัพยากรน้ำ	วิสัยทัศน์ : องค์กรหลักบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนอย่างพอเพียง สมดุล และยั่งยืน โดยหลักประชารัฐภายในปี 2580 ค่านิยม : มุ่งผลสัมฤทธิ์ จิตบริการ ประสาน สามัคคี
พันธกิจ กรมทรัพยากรน้ำ	1. จัดทำแผน มาตรการ ข้อเสนอแนะ ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน 2. กำกับ ดูแล ควบคุม และบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้อง 3. อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา รักษาสมดุลทรัพยากรน้ำโดยคำนึงถึงระบบนิเวศ 4. สนับสนุนการบริหารจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ด้วยเทคโนโลยี มาตรการและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 5. พัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัยด้านอุทกวิทยาและเทคโนโลยีสิจิทัลเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6. ติดตาม เฝ้าระวัง คาดการณ์ แจ้งข้อมูลเพื่อการเตือนภัย และจัดการสภาวะวิกฤต
ผลสัมฤทธิ์ กรมทรัพยากรน้ำ	1. มีระบบการตรวจสอบ ควบคุม มาตรฐานคุณภาพระบบประปาหมู่บ้านสามารถตอบสนองเป้าหมาย SDGs เป้าหมายที่ 6 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. ทรัพยากรน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนมีการจัดสรรน้ำอย่างเพียงพอ สมดุล และยั่งยืน โดยประชาชน องค์กรผู้ใช้น้ำ กลุ่มผู้ใช้น้ำมีส่วนร่วม 3. ลดการสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากการมีระบบเฝ้าระวัง คาดการณ์ และแจ้งข้อมูลเพื่อการเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ

แผนงาน กรมทรัพยากรน้ำ	1. แผนงานบุคลากรภาครัฐ 754.2914 ล้านบาท (ร้อยละ 17)	2. แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 591.0293 ล้านบาท (ร้อยละ 13)			3. แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 3,115.8566 ล้านบาท (ร้อยละ 70)		
เป้าหมายการให้บริการกรมทรัพยากรน้ำ	เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการภาครัฐ	พัฒนากลไก มาตรการแผนปฏิบัติการ กฎหมาย เพื่อการบริหารจัดการน้ำ และการกำกับ ดูแล ควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย	เพิ่มประสิทธิภาพการผันน้ำเติมน้ำ ปรับปรุง สิ่งก่อสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำที่มีอยู่เดิม ให้มีประสิทธิภาพและความพร้อมในการใช้งาน	เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ คาดการณ์ เตรียมการและจัดการสภาวะวิกฤต รวมถึงการรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก	อนุรักษ์ พัฒนา ปรับปรุง และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำเพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน รวมถึงการรักษาสมดุลระบบนิเวศและพื้นที่ชุ่มน้ำ	พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ	ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาเครื่องมือกลไกการมีส่วนร่วมของกลุ่มเครือข่ายผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
ผลผลิต/โครงการ กรมทรัพยากรน้ำ	ผลผลิตที่ 1 : ภาคการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	ผลผลิตที่ 1 : การพัฒนาศักยภาพกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	ผลผลิตที่ 2 : การปรับปรุงพื้นประสิทธิภาพและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ	ผลผลิตที่ 3 : การพื้นศักยภาพระบบพยากรณ์ และเตือนภัยด้านน้ำ	โครงการที่ 1 : โครงการพัฒนาอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ	โครงการที่ 2 : โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ	โครงการที่ 1 : โครงการพัฒนากลไกและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ
กิจกรรมหลัก กรมทรัพยากรน้ำ	บริหารทรัพยากรบุคคล	1) จัดทำข้อเสนอแนะ นโยบาย ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ แผน มาตรการ และติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 2) พัฒนาศักยภีและกลไกบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 3) พัฒนาและสนับสนุนระบบงานโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำอุปโภค บริโภคของประเทศ 4) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านน้ำ 5) เพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6) การสนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	1) ปรับปรุงซ่อมแซม และบำรุงรักษาแหล่งน้ำ	1) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการพยากรณ์และเตือนภัยด้านน้ำ	1) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ จัดหาน้ำดิบสนอง เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	1) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน	1) พัฒนากลไกและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ
ดัชนีชี้วัด กรมทรัพยากรน้ำ	เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการภาครัฐ	1) จำนวนข้อเสนอแนะ กลไก และมาตรการการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน 12 เรื่อง	1) จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพ และบำรุงรักษา 83 แห่ง 2) จำนวนครัวเรือนได้รับประโยชน์จากการเพิ่มประสิทธิภาพ ปรับปรุง และบำรุงรักษาแหล่งน้ำ 696 ครัวเรือน	1) จำนวนหมู่บ้านที่ได้รับการพื้นประสิทธิภาพและบำรุงรักษาระบบเตือนภัยด้านน้ำ 1,546 หมู่บ้าน 2) ประชาชนได้รับข้อมูลแจ้งเตือนล่วงหน้าได้ตรงต่อเหตุการณ์น้ำท่วมน้ำป่าไหลหลาก ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80	1) จำนวนแหล่งน้ำได้รับการอนุรักษ์ พัฒนา ปรับปรุง และฟื้นฟู เพื่อตอบสนองความต้องการใช้น้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน รวมถึงการรักษาสมดุลระบบนิเวศและพื้นที่ชุ่มน้ำ จำนวน 58 แห่ง 2) จำนวนครัวเรือนได้รับประโยชน์จากการอนุรักษ์ พัฒนา ปรับปรุง และฟื้นฟูแหล่งน้ำ 20,261 ครัวเรือน	1) จำนวนแหล่งน้ำได้รับการพัฒนา และเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ 87 แห่ง	1) จำนวนเครื่องมือและกลไกที่ได้รับการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ 15 เรื่อง

๒) สภาพปัญหาและที่มาของโครงการ

โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๕ โครงการ ที่คัดเลือกนำมาประเมินผล มีที่มาจากหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่บูรณาการงานร่วมกัน ขอรับการสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ เนื่องจากสภาพแหล่งน้ำเดิมตื้นเขินไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ หรือได้รับความเสียหายจากอุทกภัย รวมถึงไม่มีแหล่งน้ำหรือแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ ทำให้ในพื้นที่มีน้ำใช้ไม่เพียงพอสำหรับการอุปโภคบริโภค และการเกษตร หากไม่ได้ดำเนินโครงการฯ ประชาชนจะได้รับผลกระทบ

ความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับที่มาโครงการ ขั้นตอนกระบวนการวางแผนหรือวางโครงการ คือ โครงการควรมาจากความต้องการของท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่ไม่มีศักยภาพในการดำเนินการ ดังเช่นปัจจุบัน นอกจากนี้ เห็นควรให้มีการขออนุญาตหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนการขอตั้งงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาในขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้าง

๔.๑.๒ ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในด้านความพร้อมแบบแปลน/สถานที่ และบุคลากร พบว่า

๑) ความพร้อมแบบแปลน/สถานที่

โครงการมีความพร้อมด้านแบบแปลน สถานที่ก่อสร้าง และมีสถานที่ทิ้งดินที่ชัดเจน เนื่องจากหลังจากได้รับคำขอรับการสนับสนุนโครงการฯ จากพื้นที่แล้ว สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะดำเนินการสำรวจความเหมาะสมเบื้องต้นและสำรวจออกแบบ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนเสนอเข้าแผนจังหวัด/แผนลุ่มน้ำ และขอรับการจัดสรรงบประมาณต่อไป ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยังมีโครงการฯ บางแห่งประสบปัญหาการขอใช้พื้นที่ของหน่วยงานอื่น เช่น กรมเจ้าท่า ฯ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่

๒) บุคลากร

บุคลากรด้านควบคุมงานก่อสร้าง ส่วนใหญ่มีปริมาณงานเหมาะสมกับจำนวนโครงการ แต่เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตามแผนงานโครงการฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ที่มีหน้าที่หลัก คือ ควบคุมงาน มีหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมอีก คือ สำรวจพื้นที่/ความเหมาะสมเบื้องต้น สำรวจข้อมูลเพื่อออกแบบ ออกแบบ/ประมาณราคา แก้ไขแบบแปลน ร่วมประชาคมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/รับฟังความคิดเห็นของประชาชน และจัดทำเอกสาร/คำของบประมาณ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า งานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มนั้น ส่งผลกระทบต่อการควบคุมงาน เนื่องจากการปฏิบัติงานทั้งการควบคุมงานและงานอื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเป็นช่วงเวลาเดียวกัน และงานที่ได้รับมอบหมายเป็นงานต่อเนื่อง ทำให้ดูแลงานไม่ทั่วถึง ต้องจัดสรรเวลาในการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ โดยมีการเข้าควบคุมงานโครงการทุกวัน เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงการคลัง

ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๖ การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ ข้อ ๑๗๘

๔.๑.๓ ประเมินกระบวนการบริหารจัดการ (Process Evaluation)

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลการให้สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การดำเนินโครงการและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน พบว่า

๑) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

การดำเนินโครงการทุกโครงการมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะมอบหมายส่วนประสานและบริหารจัดการลุ่มน้ำดำเนินการโดยมีช่างและวิศวกรด้านการออกแบบจากส่วนพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเข้าร่วมชี้แจงและให้ข้อมูลกับประชาชนด้วย

ทั้งนี้ พบปัญหาจากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ และได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน สรุปดังนี้

(๑) การขอให้ทิ้งดินในที่ดินของประชาชน โดยได้ชี้แจงกับประชาชนว่า ดินที่ได้จากการขุดลอกต้องทิ้งในที่สาธารณประโยชน์เท่านั้น

(๒) ประชาชนร้องขอให้สอบเขตที่ดิน โดยได้ชี้แจงกับประชาชนว่า การสอบเขตที่ดินไม่ใช่ภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำ

(๓) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจด้านวิศวกรรมหรือโครงสร้างอาคารที่จะดำเนินการ โดยได้ชี้แจง โดยนำรูปภาพโครงการฯ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จมาประกอบการนำเสนอทำความเข้าใจกับประชาชน

(๔) ประชาชนมีการร้องขอให้ปรับแบบแปลน โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะดำเนินการจัดทำแบบแปลนให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยยึดหลักความถูกต้องทางด้านวิศวกรรม สอดคล้องกับการใช้งานและสภาพพื้นที่

๒) การดำเนินโครงการและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินงาน

ผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า ระหว่างดำเนินการก่อสร้างคาดว่าจะเกิดปัญหาในระดับน้อย ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจริงระหว่างดำเนินงาน มีดังนี้

(๑) ปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางการขนส่งดินทิ้งที่ต้องวิ่งผ่านทางหลวงชนบทและทางหลวงแผ่นดิน โดยได้เข้าร่วมประชุมชี้แจง มีมติให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามระเบียบฯ ของหน่วยงานทั้งสอง เช่น ไม่ให้มีวัสดุตกหล่นบนผิวจราจร บรรทุกน้ำหนักตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

(๒) มีการแก้ไขแบบแปลน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง มีการปรับแนววางท่อ และหน่วยงานท้องถิ่นมีแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

โดยโครงการที่คัดเลือกสำหรับประเมินผล ผู้ให้สัมภาษณ์คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จได้ตามสัญญา กรณีโครงการที่งบประมาณตามสัญญาต่างจากงบประมาณตาม พ.ร.บ.

งบประมาณรายจ่ายประจำปี เนื่องจากกระบวนการ e-bidding สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด ให้ผู้รับจ้างดำเนินการให้เป็นไปตามสัญญา โดยส่วนกลางได้มีการแต่งตั้ง Area Engineer เป็นที่ปรึกษาให้ด้วย ทั้งนี้ เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จผลลัพธ์จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้

๔.๒ ผลการประเมินผลจากความคิดเห็นของประชาชน

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ โดยประเมินจากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ เป้าหมายจำนวน ๑๐๐ คน เก็บข้อมูลได้ ๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗ ซึ่งเพียงพอในการนำมาวิเคราะห์ โดยความเพียงพอของแบบสอบถามที่ได้รับคืนสำหรับแบบสอบถามประเมินผลโครงการ ควรอยู่ในเกณฑ์ประมาณร้อยละ ๗๕ ผลการประเมินเป็นดังนี้

๔.๒.๑ ข้อมูลทั่วไปของประชาชน

๑) เพศ ประชาชนในพื้นที่โครงการ เป็นเพศชาย ร้อยละ ๗๑.๔ และเพศหญิง ร้อยละ ๒๘.๖

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ชาย	๕๕	๗๑.๔
๒. หญิง	๒๒	๒๘.๖
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

๒) อายุ ประชาชนในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๕๘.๔ รองลงมา มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี ร้อยละ ๒๒.๑ มีอายุ ๑๘-๓๐ ปี ร้อยละ ๑๐.๔ และมีอายุ ๓๑-๔๐ ปี ร้อยละ ๙.๑

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑. อายุ ๑๘-๓๐ ปี	๘	๑๐.๔
๒. อายุ ๓๑-๔๐ ปี	๗	๙.๑
๓. อายุ ๔๑-๕๐ ปี	๑๗	๒๒.๑
๔. อายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป	๔๕	๕๘.๔
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

๓) ระดับการศึกษา ประชาชนในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ ๔๔.๑ รองลงมาระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ ๒๐.๘ ปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ ๑๔.๓ มัธยมศึกษาตอนต้น และ ปวช./ปวส./อนุปริญญา เท่ากัน ร้อยละ ๑๐.๔

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
๑. ประถมศึกษา	๓๔	๔๔.๑
๒. มัธยมศึกษาตอนต้น	๘	๑๐.๔
๓. มัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๖	๒๐.๘
๔. ปวช./ปวส./อนุปริญญา	๘	๑๐.๔
๕. ปริญญาตรี/สูงกว่า	๑๑	๑๔.๓
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

๔) อาชีพหลักของประชาชน ประชาชนในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (ทำนา ทำไร่ ทำสวน ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์) ร้อยละ ๗๐.๑ รองลงมาประกอบอาชีพอื่นๆ (ข้าราชการ พนักงานของรัฐ ค้าขาย) ร้อยละ ๑๙.๕ และประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป/รับจ้างภาคการเกษตร ร้อยละ ๑๐.๔

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
๑. เกษตรกรรม	๕๔	๗๐.๑
๒. รับจ้าง	๘	๑๐.๔
๓. อื่นๆ	๑๕	๑๙.๕
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

๔.๒.๒ ข้อมูลและความคิดเห็นก่อนการดำเนินโครงการ

๑) รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ พบว่า ประชาชนในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ ๗๕.๓ และไม่รู้จัก ร้อยละ ๒๔.๗ โดยประชาชนที่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำรู้จักจากการเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็น ร่วมเสนอโครงการ เคยติดต่อราชการ หน่วยงานเข้าดำเนินโครงการในพื้นที่ จากการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ และรู้จักจากสื่อต่างๆ

รู้จักกรมทรัพยากรน้ำหรือไม่	จำนวน	ร้อยละ
๑. รู้จัก	๕๘	๗๕.๓
๒. ไม่รู้จัก	๑๙	๒๔.๗
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

๒) การรับทราบข้อมูลว่าในพื้นที่ได้รับงบประมาณให้ดำเนินโครงการขุดลอกก่อสร้างแหล่งน้ำ พบว่า ประชาชนในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ทราบว่าในพื้นที่ได้รับงบประมาณให้ดำเนินโครงการขุดลอก ก่อสร้างแหล่งน้ำ จากผู้นำชุมชน ร้อยละ ๖๗.๕ รองลงมาทราบเนื่องจากเป็นผู้ร่วมเสนอขอโครงการ ร้อยละ ๑๐.๔ ทราบในวันที่เจ้าหน้าที่เข้าสำรวจความคิดเห็น ร้อยละ ๙.๑ ทราบจากการรับฟังความคิดเห็นและอื่นๆ (ทราบจากหน่วยงานเข้าดำเนินโครงการในพื้นที่/ผู้อำนวยการหน่วยงานแจ้ง) เท่ากัน ร้อยละ ๖.๕

การรับทราบข้อมูลโครงการ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ผู้นำในชุมชน	๕๒	๖๗.๕
๒. การรับฟังความคิดเห็นประชาชน	๕	๖.๕
๓. เป็นผู้ร่วมเสนอขอโครงการ	๘	๑๐.๔
๔. อื่นๆ	๕	๖.๕
๕. เพิ่งทราบวันนี้ (วันที่เจ้าหน้าที่เข้าสำรวจความคิดเห็น)	๗	๙.๑
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

๓) การเข้าประชุมรับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น ร้อยละ ๖๘.๘ ไม่ได้เข้ารับฟังความคิดเห็น ร้อยละ ๒๐.๘ และไม่ได้เข้ารับฟังความคิดเห็นแต่มีบุคคลในครอบครัวเข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น ร้อยละ ๑๐.๔

การเข้าร่วม	จำนวน	ร้อยละ
๑. ได้เข้ารับฟังความคิดเห็น	๕๓	๖๘.๘
๒. ไม่ได้เข้ารับฟังฯ แต่บุคคลในครอบครัวเข้ารับฟังความคิดเห็น	๘	๑๐.๔
๓. ไม่ได้เข้ารับฟังฯ และไม่มีบุคคลในครอบครัวเข้ารับฟังความคิดเห็น	๑๖	๒๐.๘
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

โดยประชาชนที่ได้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็น มีระดับความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๙๗.๗ โดยเมื่อแยกเป็นประเด็นพบว่า มีความพึงพอใจที่เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และเจ้าหน้าที่ตอบข้อคำถามหรือข้อสงสัยได้ตรงประเด็น เท่ากัน ระดับมาก ร้อยละ ๙๘.๑ และเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ ครบถ้วนชัดเจน ระดับมาก ร้อยละ ๙๖.๙

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ				ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)	รวม (N/%)		
๑. เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ ครบถ้วนชัดเจน	๔๘ ๙๐.๖	๕ ๙.๔	๐ ๐.๐	๕๓ ๑๐๐.๐	๒.๙๑ ๙๖.๙	พึงพอใจมาก
๒. เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น	๕๐ ๙๔.๓	๓ ๕.๗	๐ ๐.๐	๕๓ ๑๐๐.๐	๒.๙๔ ๙๘.๑	พึงพอใจมาก
๓. เจ้าหน้าที่ตอบข้อคำถามหรือข้อสงสัยได้ตรงประเด็น	๕๐ ๙๔.๓	๓ ๕.๗	๐ ๐.๐	๕๓ ๑๐๐.๐	๒.๙๔ ๙๘.๑	พึงพอใจมาก
รวม	๔๙ ๙๓.๑	๔ ๖.๙	๐ ๐.๐	๕๓ ๑๐๐.๐	๒.๙๓ ๙๗.๗	พึงพอใจมาก

๔) ลักษณะของพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการ พบว่า โครงการมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม จำนวน ๑ โครงการ และเป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฝาย ฯลฯ จำนวน ๔ โครงการ โดยกรณีเป็นแหล่งน้ำเดิม ประชาชนมีความเห็นว่า ส่วนใหญ่มีลักษณะตื้นเขิน มีตะกอนดินทับถม ร้อยละ ๒๕.๖ รองลงมาไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ ร้อยละ ๒๑.๘ มีวัชพืชปกคลุม ร้อยละ ๒๐.๓ ตลิ่งโดนกัดเซาะ ร้อยละ ๑๓.๕ ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ร้อยละ ๑๐.๕ ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ ร้อยละ ๖.๐ และน้ำเสีย (สี, มีกลิ่น) ร้อยละ ๒.๓

ลักษณะแหล่งน้ำเดิม	จำนวน	ร้อยละ
๑. ตื้นเขิน/มีตะกอนดินทับถม	๓๔	๒๕.๖
๒. มีวัชพืชปกคลุม	๒๗	๒๐.๓
๓. น้ำเสีย (สี, มีกลิ่น)	๓	๒.๓
๔. ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้	๒๙	๒๑.๘
๕. ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ	๘	๖.๐
๖. ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง	๑๔	๑๐.๕
๗. ตลิ่งโดนกัดเซาะ	๑๘	๑๓.๕
๘. อื่นๆ	๐	๐.๐
รวม	๑๓๓	๑๐๐.๐

*ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

๔.๒.๓ การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในปัจจุบัน (ก่อนดำเนินโครงการ)

๑) การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ร้อยละ ๕๘.๔ และได้ใช้ ร้อยละ ๔๑.๖

การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ไม่ได้ใช้	๔๕	๕๘.๔
๒. ได้ใช้	๓๒	๔๑.๖
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

(๑) กรณีไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีแหล่งน้ำเดิม ร้อยละ ๔๐.๐ อยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำ ร้อยละ ๓๓.๓ และในรอบปีที่ผ่านมา ไม่มีน้ำในแหล่งน้ำ ร้อยละ ๒๖.๗

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
๑. อยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำ	๑๕	๓๓.๓
๒. ในรอบปีที่ผ่านมา ไม่มีน้ำในแหล่งน้ำ	๑๒	๒๖.๗
๓. อื่นๆ	๑๘	๔๐.๐
รวม	๔๕	๑๐๐.๐

(๒) กรณีได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ พบว่า ประชาชนในพื้นที่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในภาพรวม ร้อยละ ๔๔.๓ เมื่อแยกการใช้ประโยชน์แต่ละด้าน พบว่า ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร มากที่สุด ร้อยละ ๑๐๐.๐ รองลงมาจับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำเป็นอาหาร/สร้างรายได้ และใช้รองรับน้ำ/ระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วม (แก้มลิง) ร้อยละ ๔๐.๖ เท่ากัน ใช้อุปโภคในครัวเรือนและเป็นแหล่งท่องเที่ยว จัดกิจกรรม ร้อยละ ๓๔.๔ เท่ากัน และเป็นแหล่งน้ำดิบ ใช้ผลิตน้ำประปา ร้อยละ ๑๕.๖

ประเด็น	ระดับการใช้ประโยชน์			รวมใช้ประโยชน์ (N/%)	ไม่ได้ใช้ (N/%)	รวม (N/%)
	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)			
๑. ใช้เพื่อการเกษตร	๒๖ ๘๑.๓	๖ ๑๘.๘	๐ ๐.๐	๓๒ ๑๐๐.๐	๐ ๐.๐	๓๒ ๑๐๐
๒. ใช้อุปโภคในครัวเรือน	๗ ๒๑.๙	๓ ๙.๔	๑ ๓.๑	๑๑ ๓๔.๔	๒๑ ๖๕.๖	๓๒ ๑๐๐
๓. เป็นแหล่งน้ำดิบ ใช้ผลิตน้ำประปา	๓ ๙.๔	๐ ๐.๐	๒ ๖.๓	๕ ๑๕.๖	๒๗ ๘๔.๔	๓๒ ๑๐๐
๔. จับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำเป็นอาหาร/สร้างรายได้	๔ ๑๒.๕	๘ ๒๕.๐	๑ ๓.๑	๑๓ ๔๐.๖	๑๙ ๕๙.๔	๓๒ ๑๐๐

ประเด็น	ระดับการใช้ประโยชน์			รวมใช้ประโยชน์ (N/%)	ไม่ได้ใช้ (N/%)	รวม (N/%)
	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)			
๕. รองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วม (แก้มลิง)	๗ ๒๑.๙	๔ ๑๒.๕	๒ ๖.๓	๑๓ ๔๐.๖	๑๙ ๕๙.๔	๓๒ ๑๐๐
๖. เป็นแหล่งท่องเที่ยว/จัดกิจกรรม	๔ ๑๒.๕	๓ ๙.๔	๔ ๑๒.๕	๑๑ ๓๔.๔	๒๑ ๖๕.๖	๓๒ ๑๐๐
รวม	๙ ๒๖.๖	๔ ๑๒.๕	๒ ๕.๒	๑๔ ๔๔.๓	๑๘ ๕๕.๗	๓๒ ๑๐๐

โดยประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการทำสวนผลไม้ (มะม่วง มะพร้าว มังคุด ลางสาด ลองกอง เงาะ ทุเรียน) ร้อยละ ๒๘.๖ รองลงมาพืชเศรษฐกิจ (ยางพารา ปาล์ม) ร้อยละ ๒๔.๕ นาข้าว ร้อยละ ๒๒.๔ พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด) และเลี้ยงสัตว์ (วัว ไก่ หมู) ร้อยละ ๑๐.๒ เท่ากัน และพืชผักสวนครัว (พริก มะเขือ มะละกอ ฟักทอง ผักกาด คะน้า) ร้อยละ ๔.๑

ประเภทการเกษตร	จำนวน	ร้อยละ
๑. นาข้าว	๑๑	๒๒.๔
๒. พืชไร่	๕	๑๐.๒
๓. พืชผักสวนครัว	๒	๔.๑
๔. สวนผลไม้	๑๔	๒๘.๖
๕. พืชเศรษฐกิจ	๑๒	๒๔.๕
๖. เลี้ยงสัตว์	๕	๑๐.๒
รวม	๔๙	๑๐๐

*ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

๒) แหล่งน้ำอื่นที่ใช้อุปโภคและเพื่อการเกษตร นอกจากโครงการแหล่งน้ำที่กรมทรัพยากรน้ำกำลังดำเนินการ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ใช้น้ำอุปโภคและน้ำเพื่อการเกษตรจากประปาหมู่บ้าน ร้อยละ ๓๖.๖ รองลงมา ใช้น้ำฝน ร้อยละ ๑๙.๘ น้ำบาดาล ร้อยละ ๑๑.๕ บ่อน้ำตื้น ร้อยละ ๑๐.๗ ใช้น้ำจากการประปาส่วนภูมิภาค ร้อยละ ๘.๔ ซื้อน้ำขวด/น้ำถัง/รถบรรทุกน้ำ ร้อยละ ๔.๖ อื่นๆ (สระส่วนตัว บ่อหลวง ฝาย) ร้อยละ ๓.๐ ระบบชลประทาน และสระ/หนอง/บึง ร้อยละ ๒.๓ เท่ากัน และลำห้วย/คลอง/ลำน้ำ/แม่น้ำ ร้อยละ ๐.๘

แหล่งน้ำอื่น	จำนวน	ร้อยละ
๑. น้ำฝน	๒๖	๑๙.๘
๒. ประปาหมู่บ้าน	๔๘	๓๖.๖
๓. การประปาส่วนภูมิภาค	๑๑	๘.๔

แหล่งน้ำอื่น	จำนวน	ร้อยละ
๔. บ่อน้ำตื้น	๑๔	๑๐.๗
๕. น้ำบาดาล	๑๕	๑๑.๕
๖. ซื้อน้ำขวด/น้ำถัง/รถบรรทุกน้ำ	๖	๔.๖
๗. ระบบชลประทาน	๓	๒.๓
๘. อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน	๐	๐.๐
๙. สระ/หนอง/บึง	๓	๒.๓
๑๐. ลำห้วย/คลอง/ลำน้ำ/แม่น้ำ	๑	๐.๘
๑๑. อื่นๆ	๔	๓.๐
รวม	๑๓๑	๑๐๐.๐

*ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

๔.๒.๔ ความคิดเห็นและความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่หลังจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ (ด้านแหล่งน้ำและกลุ่มผู้ใช้น้ำ)

๑) ความคาดหวังต่อการใช้ประโยชน์จากโครงการ เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ

พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คาดว่าจะได้ใช้น้ำหรือใช้ประโยชน์จากโครงการฯ ร้อยละ ๘๔.๔ และไม่ได้ใช้ ร้อยละ ๑๕.๖ (เนื่องจากอยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำ ยังไม่มีระบบท่อส่งน้ำไปยังจุดที่ต้องการใช้น้ำ)

การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ได้ใช้	๖๕	๘๔.๔
๒. ไม่ได้ใช้	๑๒	๑๕.๖
รวม	๗๗	๑๐๐.๐

กรณีที่คาดว่าจะได้ใช้น้ำหรือใช้ประโยชน์จากโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่คาดว่าจะได้ใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ ๓๔.๘ รองลงมาบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ ร้อยละ ๑๔.๑ จับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำ ร้อยละ ๑๒.๐ รองรับน้ำ/ระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วม ร้อยละ ๑๑.๔ ใช้บริเวณโครงการเป็นแหล่งพักผ่อน ท่องเที่ยว ออกกำลังกายหรือจัดกิจกรรมสำคัญภายในชุมชน ร้อยละ ๑๐.๓ ใช้อุปโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๘.๒ เป็นแหล่งน้ำดิบ ใช้ผลิตน้ำประปา ร้อยละ ๕.๔ และอื่นๆ (สนับสนุนงานวิจัยของศูนย์วิจัยฯ สนับสนุนศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ป้องกันตลิ่งโดนกัดเซาะ) ร้อยละ ๓.๘

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
๑. ใช้เพื่อการเกษตร	๖๔	๓๔.๘
๒. ใช้อุปโภคในครัวเรือน	๑๕	๘.๒
๓. เป็นแหล่งน้ำดิบ ใช้ผลิตน้ำประปา	๑๐	๕.๔

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
๔. จับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำ	๒๒	๑๒.๐
๕. รองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วม	๒๑	๑๑.๔
๖. บรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่	๒๖	๑๔.๑
๗. ใช้บริเวณโครงการเป็นแหล่งพักผ่อน ท่องเที่ยว ออกกำลังกายหรือจัดกิจกรรมสำคัญภายในชุมชน	๑๙	๑๐.๓
๘. อื่นๆ	๗	๓.๘
รวม	๑๘๔	๑๐๐.๐

*ตอบได้มากกว่า ๑ คำตอบ

๒) ความคาดหวังที่มีต่อโครงการฯ เมื่อโครงการฯ ดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีความคาดหวังในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๘๘.๗ โดยเมื่อแยกเป็นประเด็นพบว่า ส่วนใหญ่มีความคาดหวังว่าโครงการฯ จะสามารถรองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ ร้อยละ ๙๓.๕ รองลงมา คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรได้ ร้อยละ ๙๒.๗ ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำจะเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๙๒.๑ โครงการฯ เป็นไปตามแบบที่กำหนด (ตามที่ได้ประชุมรับฟังความคิดเห็น) ร้อยละ ๙๒.๐ โครงการฯ สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ ร้อยละ ๙๐.๒ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น เช่น ประหยัดค่าใช้จ่าย รายได้เพิ่มขึ้น ฯลฯ ร้อยละ ๘๗.๒ สามารถนำน้ำไปใช้ได้สะดวก ร้อยละ ๘๕.๐ จะสามารถนำน้ำไปใช้อุปโภคได้ ร้อยละ ๘๑.๑ และจะสามารถนำน้ำไปใช้บริโภคได้ โดยผ่านกระบวนการระบบประปาหมู่บ้าน ร้อยละ ๖๙.๔

ประเด็น	ระดับความคาดหวัง				ไม่เกี่ยวข้อง /ไม่ทราบ (N/%)	รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)	รวม (N/%)				
๑. ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์	๕๖ ๗๒.๗	๑๕ ๑๙.๕	๑ ๑.๓	๗๒ ๙๓.๕	๕ ๖.๕	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๗๖ ๙๒.๑	คาดหวังมาก
๒. สามารถนำน้ำไปใช้ได้สะดวก	๔๙ ๖๓.๖	๑๒ ๑๕.๖	๑๐ ๑๓.๐	๗๑ ๙๒.๒	๖ ๗.๘	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๕๕ ๘๕.๐	คาดหวังมาก
๓. โครงการฯ สามารถรองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้	๓๘ ๔๙.๔	๗ ๙.๑	๑ ๑.๓	๔๖ ๕๙.๗	๓๑ ๔๐.๓	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๘๐ ๙๓.๕	คาดหวังมาก
๔. โครงการฯ สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่	๕๑ ๖๖.๒	๑๔ ๑๘.๒	๓ ๓.๙	๖๘ ๘๘.๓	๙ ๑๑.๗	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๗๑ ๙๐.๒	คาดหวังมาก
๕. โครงการฯ เป็นไปตามแบบที่กำหนด (ตามที่ได้ประชุมรับฟังความคิดเห็น)	๔๐ ๕๑.๙	๘ ๑๐.๔	๒ ๒.๖	๕๐ ๖๔.๙	๒๗ ๓๕.๑	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๗๖ ๙๒.๐	คาดหวังมาก

ประเด็น	ระดับความคาดหวัง				ไม่เกี่ยวข้อง /ไม่ทราบ (N/%)	รวม (N/%)	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N/%)	ปานกลาง (N/%)	น้อย (N/%)	รวม (N/%)				
๖. คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสามารถนำน้ำไปใช้ประโยชน์ด้าน								
๖.๑ การเกษตร	๕๙ ๗๖.๖	๑๒ ๑๕.๖	๒ ๒.๖	๗๓ ๙๔.๘	๔ ๕.๒	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๗๘	คาดหวังมาก
๖.๒ การอุปโภค	๒๐ ๒๖.๐	๓ ๓.๙	๗ ๙.๑	๓๐ ๓๙.๐	๔๗ ๖๑.๐	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๔๓ ๘๑.๑	คาดหวังมาก
๖.๓ การบริโภค	๑๑ ๑๔.๓	๔ ๕.๒	๙ ๑๑.๗	๒๔ ๓๑.๒	๕๓ ๖๘.๘	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๐๘ ๖๙.๔	คาดหวังปานกลาง
๗. ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น เช่น ประหยัดค่าใช้จ่าย รายได้เพิ่มขึ้น ฯลฯ	๓๘ ๔๙.๔	๒๑ ๒๗.๓	๑ ๑.๓	๖๐ ๗๗.๙	๑๗ ๒๒.๑	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๖๒ ๘๗.๒	คาดหวังมาก
รวม	๔๐ ๕๒.๒	๑๑ ๑๓.๙	๔ ๕.๒	๕๕ ๗๑.๓	๒๒ ๒๘.๗	๗๗ ๑๐๐.๐	๒.๖๖ ๘๘.๗	คาดหวังมาก

๓) การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า โครงการฯ มีกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว จำนวน ๑ โครงการ และไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ จำนวน ๔ โครงการ โดยกรณีไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ประชาชนมีความต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๖๓.๕ และไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๓๖.๕ เนื่องจากในพื้นที่มีศูนย์วิจัยฯ ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลดูแลอยู่แล้ว และมีบางพื้นที่ที่ประชาชนดูแลแหล่งน้ำกันเอง

	จำนวน	ร้อยละ
๑. ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	๔๐	๖๓.๕
๒. ไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	๒๓	๓๖.๕
รวม	๖๓	๑๐๐.๐

กรณีต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๖๕.๐ รองลงมา ต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น อบต./ทต.ฯลฯ) ช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มฯ ร้อยละ ๓๐.๐ และจัดตั้งกันเอง ร้อยละ ๕.๐

การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	จำนวน	ร้อยละ
๑. จัดตั้งกันเอง	๒	๕.๐
๒. ให้กรมทรัพยากรน้ำ ช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้ง	๒๖	๖๕.๐
๓. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น อบต./ทต.ฯลฯ) ช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้ง	๑๒	๓๐.๐
รวม	๔๐	๑๐๐.๐

๔.๒.๕ ผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

ก่อนและระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการ ประชาชนในพื้นที่โครงการฯ ได้รับผลกระทบ ดังนี้

๑) ผลกระทบก่อนดำเนินการ

(๑) ช่วงฤดูฝนการเดินทางสัญจรลำบาก

(๒) แหล่งน้ำเดิมไม่มีน้ำ ส่งผลให้พืชผลได้ผลผลิตน้อย

(๓) ช่วงฤดูน้ำหลาก เกิดน้ำล้นตลิ่งและกัดเซาะตลิ่ง ทำให้สูญเสียพื้นที่สวนและการเกษตรได้รับความเสียหาย

๒) ผลกระทบระหว่างดำเนินการ

(๑) การขนส่งดินทิ้งทำให้เกิดความเสียหายต่อพื้นที่สาธารณะ เช่น ดินหล่นบนถนน ทางสัญจรเสียหาย รถขนดินน้ำหนักเยอะทำให้ท่อระบายน้ำแตก

(๒) กองดินที่กองไว้ ถูกน้ำฝนชะล้างถมทางเข้าบ้าน

(๓) น้ำขังในที่นา

(๔) ปัญหาน้ำกัดเซาะตลิ่งยังคงประสบอยู่

๔.๒.๖ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการฯ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนี้

๑) ต้องการให้ขุดลอก และติดตั้งถังน้ำขนาดใหญ่เพิ่มเติม

๒) ต้องการให้ปรับพื้นที่ในบริเวณที่มีน้ำกัดเซาะ เพิ่มบันไดทางลงริมคลองตามจุดและเพิ่มไหล่ทางเลียบคลอง เพื่อใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมในหมู่บ้าน

๓) ต้องการให้มีระบบกระจายน้ำ เพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่รับประโยชน์ พื้นที่การเกษตร สามารถใช้น้ำได้สะดวกขึ้น

๔) ต้องการให้มีการตั้งกฎเกณฑ์การสูบน้ำ

๕) รถขนดินควรปรับปริมาณน้ำหนักบรรทุกดินลง เพื่อลดความเสียหายในถนนสาธารณะ

๖) ควรใช้หินโรยตามถนนโครงการ เพราะปัจจุบันการสัญจรขาดความสะดวก

๗) หลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ต้องการให้หน่วยงานแจ้งผู้รับจ้างให้ปรับปรุงถนนสาธารณะที่ได้รับความเสียหายจากการดำเนินโครงการ และปรับพื้นที่ให้คงสภาพเดิมใช้ทำกินได้

๘) รักษาระบบนิเวศ เช่น ปลูกต้นไม้ และปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม

๔.๓ ผลการประเมินจากการสังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการของเจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ โดยประเมินจากการสังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ จำนวน ๕ โครงการ ซึ่งใช้ข้อมูล OPPM (เสนอคำของบประมาณ) และข้อเท็จจริงที่ได้จากการลงพื้นที่ ผลการประเมินเป็นดังนี้

โครงการ	ข้อค้นพบ
๑. อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงห้วยแย้ บ้านจอมศรี หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองเขียด อำเภอซุมแพ จังหวัดขอนแก่น	- หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์โครงการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของโครงการเป็นไปตามเอกสารคำของบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
๒. อนุรักษ์ฟื้นฟูศูนย์วิจัย กรมปศุสัตว์ พร้อมระบบกระจายน้ำ หมู่ที่ ๓ ตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี	- หลักการและเหตุผลระบุว่า แหล่งน้ำในพื้นที่มีน้ำไม่เพียงพอสำหรับอุปโภคและบริโภคภายในหน่วยงานและการเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนเกษตรกรในบริเวณใกล้เคียงที่ปลูกพืชอาหารสัตว์ โดยศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปราจีนบุรี ได้ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์ ที่ได้รับผลกระทบจากการขาดแคลนน้ำเป็นประจำทุกปี โดยจากการติดตามในพื้นที่จริงพบว่า พื้นที่บริเวณก่อสร้างโครงการเป็นพื้นที่ของศูนย์วิจัยพืชอาหารสัตว์ของศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ปราจีนบุรี ซึ่งช่วงฤดูแล้งแปลงวิจัยจะขาดแคลนน้ำ ไม่มีแหล่งน้ำเดิมจึงต้องสร้างแหล่งเก็บกักน้ำใหม่ และเป็นโครงการร่วมกับหน่วยงานอื่นในลักษณะ MOU - วัตถุประสงค์โครงการเป็นไปตามเอกสารคำของบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - เป้าหมายควรระบุให้ชัดเจนว่า เป็นแหล่งน้ำต้นทุนใช้ในศูนย์วิจัยฯ พื้นที่ประมาณ ๕๐๐ไร่ - ผลสัมฤทธิ์ ไม่มีระบุว่า สนับสนุนงานวิจัยไม่ให้ได้รับความเสียหายจากการขาดแคลนน้ำ ซึ่งเป็นเหตุผลและวัตถุประสงค์หลักของการก่อสร้างโครงการ

โครงการ	ข้อค้นพบ
๓. ปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำ บ้านหนองข่อย ช่วง ๒ หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองนกแก้ว อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี	- วัตถุประสงค์และผลสัมฤทธิ์ของโครงการระบุว่า เพื่อเพิ่มปริมาณแหล่งกักเก็บน้ำในพื้นที่ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร อุปโภคบริโภค แต่พบว่า น้ำจากแหล่งน้ำใช้สำหรับทำการเกษตรเท่านั้น ไม่ได้ใช้สำหรับการอุปโภคบริโภค - เป้าหมายเป็นไปตามที่กำหนดไว้ - ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ โครงการยังไม่มีระบบส่งน้ำ ทำให้ประชาชนต้องสูบน้ำใช้เอง - ที่ตั้งโครงการปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำบ้านหนองข่อย ช่วง ๒ ไม่มีที่ตั้งใกล้หรือเชื่อมต่อกับโครงการแหล่งน้ำบ้านหนองข่อย ช่วง ๑ ดังนั้น การพิจารณาการตั้งชื่อโครงการควรเป็นไปตามข้อเท็จจริง
๔. อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำเชื่อมต่อโครงข่ายน้ำบึงน้อย-บึงน้ำด้วน หมู่ที่ ๑, ๒ ตำบลไร่อ้อย อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์	- หลักการและเหตุผลเป็นไปตามเอกสารคำของบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - การดำเนินโครงการจริงบางรายการไม่สอดคล้องตามคำขอโครงการ ซึ่งเดิมระบุไว้ว่า จะดำเนินการก่อสร้างอาคารทางน้ำเข้า บานควบคุม วางท่อ บ่อพักน้ำ พร้อมปรับปรุงภูมิทัศน์ แต่ตามการดำเนินการจริง กำหนดขุดลอกแหล่งน้ำจำนวน ๒ บ่อ ก่อสร้างระบบท่อส่งน้ำเชื่อมต่อบึงน้อยเข้าสู่บึงน้ำด้วน ติดตั้งระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ติดตั้งถังแชมเปญและระบบกระจายน้ำท่อ PVC - เป้าหมายระบุไว้ว่า พื้นที่ได้รับประโยชน์ ๙๓๕ ไร่ แต่พบว่าพื้นที่ได้รับประโยชน์จริง ๑,๕๐๐ ไร่ - ผลสัมฤทธิ์ ไม่มีระบุว่า เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนและเป็นแหล่งพักผ่อน ท่องเที่ยวหรือจัดกิจกรรมสำคัญภายในชุมชน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางอ้อมของโครงการ

โครงการ	ข้อค้นพบ
๕. อนุรักษ์ฟื้นฟูคลองคุดด้วน ตำบลสวนขัน, ละอาย อำเภอช้างกลาง, ฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช	- หลักการและเหตุผลเป็นไปตามเอกสารคำของบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - วัตถุประสงค์โครงการที่ระบุว่า เพื่อเป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตน้ำสะอาดและส่งเสริมการเกษตร แต่พบว่า เป็นแหล่งน้ำสำหรับใช้ประโยชน์ในการเกษตรเท่านั้น - เป้าหมายระบุไว้ว่า ส่งเสริมพื้นที่เกษตรกรรม ๔๖๗ ไร่ แต่พบว่า ส่งเสริมพื้นที่เกษตรกรรมเพียง ๓๐๐ ไร่ - ผลสัมฤทธิ์ ไม่มีระบุว่า สามารถแก้ไขปัญหาน้ำกัดเซาะและป้องกันการพังทลายของตลิ่ง ซึ่งเป็นเหตุผลและวัตถุประสงค์หลักของการก่อสร้างโครงการ

จากข้อค้นพบของคณะผู้ประเมิน พบว่า ในเอกสาร OPPM (เสนอคำของบประมาณ) บางหน่วยงานมีการระบุหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์โครงการ เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ไม่สอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อเท็จจริงในพื้นที่ ซึ่งสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ในฐานะหน่วยงานส่วนกลางที่ทำหน้าที่รวบรวมและรายงานผลการดำเนินงานเสนอต่อผู้บริหาร และหน่วยงานภายนอก มีการใช้ข้อมูลดังกล่าวในการจัดทำรายงาน หากข้อมูลไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงแล้วจะส่งผลให้ผลการดำเนินงานคลาดเคลื่อน และส่งผลต่อเป้าหมายตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

บทที่ ๕
สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ สามารถสรุปผลตามกรอบแนวคิดการประเมินผลที่กำหนดไว้ และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการประเมิน

๕.๑.๑ ประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท (Context Evaluation)

โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำเป็นโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต โดยมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ตลอดจนเป้าหมายการให้บริการกระทรวงและหน่วยงาน

โครงการที่คัดเลือกสำหรับการประเมินผล มีการร้องขอมาจากหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่บูรณาการงานร่วมกัน (MOU) โดยขอรับการสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ โดยลักษณะของพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฯลฯ ที่มีลักษณะตื้นเขิน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ หรือได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ทำให้ตลิ่งโดนกัดเซาะ รวมถึงเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ ทำให้ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ อย่างไรก็ตาม ยังมีประชาชนในพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ โดยเป็นการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรมากที่สุด ได้แก่ สวนผลไม้ (มะม่วง มะพร้าว มังคุด ลางสาด ลองกอง เงาะ ทุเรียน) พืชเศรษฐกิจ (ยางพารา ปาล์ม) นาข้าว พืชไร่ (อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด) เลี้ยงสัตว์ (วัว ไก่ หมู) และพืชผักสวนครัว (พริก มะเขือ มะละกอ ฟักทอง ผักกาด คะน้า) ทั้งนี้ ประชาชนในพื้นที่มีการใช้น้ำอุปโภคและน้ำเพื่อการเกษตรจากแหล่งน้ำอื่นด้วย เช่น ประปาหมู่บ้าน น้ำฝน เป็นต้น

๕.๑.๒ ประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

๑) โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ มีความพร้อมด้านแบบแปลน สถานที่ก่อสร้าง และกำหนดสถานที่ทิ้งดินชัดเจน เนื่องจากหลังจากได้รับคำขอรับการสนับสนุนโครงการฯ จากพื้นที่แล้ว สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะดำเนินการสำรวจความเหมาะสมเบื้องต้นและสำรวจออกแบบ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนเสนอเข้าแผนจังหวัด/แผนลุ่มน้ำ และขอรับการจัดสรรงบประมาณมายังกรมทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยังมีโครงการฯ บางแห่งประสบปัญหาการขอใช้พื้นที่ของหน่วยงานอื่น เช่น กรมเจ้าท่า ซึ่งต้องใช้

ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน

๒) บุคลากรด้านการควบคุมงานก่อสร้าง ส่วนใหญ่มีปริมาณงานเหมาะสมกับจำนวนโครงการ แต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตามแผนงานโครงการฯ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ซึ่งมีหน้าที่หลักในการควบคุมงาน จะมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการควบคุมงาน จึงต้องมีการบริหารจัดการในการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ให้เหมาะสม

๕.๑.๓ ประเมินกระบวนการบริหารจัดการ (Process Evaluation)

๑) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ทุกโครงการมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยพบปัญหาจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ ได้แก่ การขอให้ทิ้งดินในที่ดินของประชาชน การร้องขอให้สอบเขตที่ดิน/ปรับแบบแปลน ประชาชนไม่เข้าใจด้านวิศวกรรมหรือโครงสร้างอาคารที่จะดำเนินการ ฯลฯ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนเรียบร้อยแล้ว และเมื่อสอบถามประชาชนในเรื่องของความพึงพอใจจากการเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก

๒) การดำเนินโครงการและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการ มีดังนี้

(๑) ปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางการขนส่งดินทิ้งที่ต้องวิ่งผ่านทางหลวงชนบทและทางหลวงแผ่นดิน โดยได้เข้าร่วมประชุมชี้แจง มีมติให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามระเบียบฯ ของหน่วยงานทั้งสอง เช่น ไม่ให้มีวัสดุตกหล่นบนผิวจราจร บรรทุกน้ำหนักตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

(๒) มีการแก้ไขแบบแปลน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง มีการปรับแนววางท่อ และหน่วยงานท้องถิ่นมีแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

๓) การควบคุมงาน พบว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิดและเป็นประจำ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผน และมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานในระดับน้อย โดยส่วนกลางได้มีการแต่งตั้ง Area Engineer เป็นที่ปรึกษาให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคด้วย โดยจะเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จตามสัญญา ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ยังมีโครงการที่ติดปัญหาเรื่องการขอใช้ที่ดิน ต้องมีการขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน ส่งผลกระทบต่อขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้าง

๕.๑.๔ ความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่หลังจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ (ด้านแหล่งน้ำและกลุ่มผู้ใช้น้ำ)

๑) การใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้ใช้น้ำหรือใช้ประโยชน์จากโครงการ โดยเป็นการใช้น้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด

๒) ระดับความคาดหวัง เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีความคาดหวังในภาพรวมระดับมาก โดยมีความคาดหวังว่าโครงการจะสามารถรองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรได้ ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำจะเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ โครงการเป็นไปตามแบบที่กำหนด (ตามที่ได้ประชุมรับฟังความคิดเห็น) สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถนำน้ำไปใช้ได้สะดวก และสามารถนำน้ำไปใช้ผลิตน้ำประปาหมู่บ้านสำหรับอุปโภคได้

๓) การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ซึ่งประชาชนมีความต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมีประชาชนบางส่วนไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เนื่องจากในพื้นที่มีหน่วยงาน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชนร่วมดูแลแหล่งน้ำอยู่แล้ว

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากประชาชน ประชาชนในพื้นที่มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนี้

๑) ต้องการให้ขุดลอก และติดตั้งถังน้ำขนาดใหญ่เพิ่มเติม

๒) ต้องการให้ปรับพื้นที่ในบริเวณที่มีน้ำกัดเซาะ เพิ่มบันไดทางลงริมคลองตามจุด และเพิ่มไหล่ทางเลียบคลอง เพื่อใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมในหมู่บ้าน

๓) ต้องการให้มีระบบกระจายน้ำ เพื่อส่งน้ำไปยังพื้นที่รับประโยชน์ พื้นที่การเกษตร สามารถใช้น้ำได้สะดวกขึ้น

๔) ระหว่างการก่อสร้าง หากมีกรณีต้องสูบน้ำออก ต้องการให้มีการกำหนดกฎเกณฑ์การสูบน้ำของผู้รับจ้าง

๕) รถขนดินควรปรับปริมาณน้ำหนักบรรทุกดินลง เพื่อลดความเสียหายในถนนสาธารณะ

๖) ควรใช้หินโรยตามถนนโครงการ เพราะปัจจุบันการสัญจรขาดความสะดวก

๗) หลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ต้องการให้หน่วยงานแจ้งผู้รับจ้างให้ปรับปรุงถนนสาธารณะที่ได้รับความเสียหายจากการดำเนินโครงการ และปรับพื้นที่ให้คงสภาพเดิมใช้ทำกินได้

๘) รักษาระบบนิเวศ เช่น ปลูกต้นไม้ และปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม

๕.๒.๒ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน

๑) บางโครงการติดปัญหาเรื่องการขอใช้พื้นที่ เห็นควรให้มีการขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนการเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาในขั้นตอนการดำเนินการก่อสร้าง

๒) ในการวางโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ควรออกแบบให้มีระบบกระจายน้ำด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างสะดวกและทั่วถึง

๓) การจัดทำ OPPM (เสนอคำของบประมาณ) ควรมีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อเท็จจริงในพื้นที่ และระบุวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เนื่องจากสภาวะแวดล้อมของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

๔) การมอบหมายงานเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ควบคุมงานควรเป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถดูแลควบคุมงานได้อย่างทั่วถึง ไม่กระทบต่อการควบคุมงาน

๕) เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ หน่วยงานควรตรวจสอบ ตรวจทานผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับให้ถูกต้อง สอดคล้องตรงกับการดำเนินการจริง เพื่อให้การรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลโครงการหลังจากที่โครงการแล้วเสร็จเป็นไปอย่างถูกต้อง และสามารถส่งผลลัพธ์การดำเนินงานให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อตอบตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

๖) กรมทรัพยากรน้ำ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการประเมินผลโครงการแหล่งน้ำที่ดำเนินการแล้วเสร็จต่อเนื่องทุกปี ทั้งในส่วนกลางและสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค

๗) คณะผู้ประเมินลงพื้นที่เก็บข้อมูลและได้ชี้แจงให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ ของกรมทรัพยากรน้ำ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค โดยได้ขอความร่วมมือให้ประชาชนร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการการใช้น้ำผ่านกลุ่มผู้ใช้น้ำ

****

เอกสารอ้างอิง

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๙

ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการกรมทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

ระบบติดตามและประเมินผล ของสำนักงบประมาณ
ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ที่ นร ๐๗๒๙.๑/ว ๖ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๒

หนังสือ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. ๒๕๕๒. **คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating).** กรุงเทพฯ : บริษัท พรีเมียร์ โปร จำกัด.

อัญชลี ธรรมะวิธีกุล. ๒๕๕๒. **การติดตามผลและประเมินผลการนิเทศ.** สืบค้นจาก http://panchalee.wordpress.com/๒๐๐๙/๐๗/๒๙/monitoring-evaluation/ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

ส่วนอุทกวิทยา (นครราชสีมา). ๒๕๖๐. **โครงการเสริมสร้างองค์ความรู้ประชาชน เรื่อง การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ น้ำท่วม – ดินถล่ม ในพื้นที่เสี่ยงภัยฯ ในพื้นที่รับผิดชอบ.** สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๕.

ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๕๔. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. สืบค้นจาก http://royin.go.th/dictionary/index.php เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒.

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. ๒๕๕๘. **แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘.** กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย.

เรืองวิทย์ เหง้าสุสิทธิ์ และคณะ. ๒๕๕๘. **ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning) สำหรับพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย - ดินถล่ม ในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ราบเชิงเขา.** สำนักวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา กรมทรัพยากรน้ำ.

บุญธรรม จิตต์อนันต์. ๒๕๔๐. **การวิจัยทางสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บันทึกที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ ๔๐๙๖
วันที่ ๒๗ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา ๑๐.๓๖ น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 05036
วันที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา 16:45 น.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔
ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๐๕๓ **วันที่** ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔
เรื่อง การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

๑. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ อนุมัติให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วย (๑) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเป็นการประเมินผลก่อนการดำเนินโครงการ (๒) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ และ (๓) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า โดยการติดตามและประเมินผลดังกล่าวดำเนินการร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ ซึ่งกำหนดระยะเวลาดำเนินการเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ - ธันวาคม ๒๕๖๓ รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๒. เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ทำให้ สนผ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ตามแผนกำหนดการเดิม จึงขออนุมัติปรับแผนการดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลฯ ดังกล่าว เป็นลงพื้นที่เก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม- กันยายน ๒๕๖๓ โดยอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเห็นชอบตามที่ สนผ. เสนอ รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๒๖๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

ข้อเท็จจริง

๑. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการโดยการลงพื้นที่สังเกตการณ์โครงการ เก็บข้อมูลแบบสอบถามจากประชาชน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑, ๒, ๔, ๖, ๗, ๙ และ ๑๐ ในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๓ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

๑.๑ แบบสอบถามประชาชน การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

๑.๒ แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

๑.๓ แบบสอบถามประชาชน การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ)

๑.๔ แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า/ติดปัญหา

๑.๕ แบบติดตามประเมินผลโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ

เรื่องกลับ กสป.
วันที่ ๒๗ พค ๖๔
เวลา 14.15

/๒. สนผ....

๒. สนผ. ดำเนินการประมวลผล สรุป วิเคราะห์ และได้จัดทำร่างรายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน ๓ เล่ม เสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเล่มเอกสารแนบ ๑ - ๓ โดยสรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

๒.๑ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ กระบวนการบริหารจัดการโครงการ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการฯ โดยการสุ่มเก็บข้อมูลโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๕ โครงการ ด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน ๗๗ คน รวมถึงการสังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท พบว่า โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ เป็นโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต โดยโครงการที่คัดเลือกสำหรับการประเมินผล มีการร้องขอมาจากหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่บูรณาการงานร่วมกัน (MOU) ขอรับการสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ โดยลักษณะของพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฯลฯ ที่มีลักษณะตื้นเขิน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้หรือเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ รวมถึงเป็นแหล่งน้ำที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ทำให้ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ อย่างไรก็ตาม ยังมีประชาชนในพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเดิมก่อนดำเนินโครงการเป็นบางแห่ง โดยเป็นการใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรมากที่สุด

๒) ประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่า

๒.๑) โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ มีความพร้อมด้านแบบแปลนสถานที่ก่อสร้าง และกำหนดสถานที่ทิ้งดินชัดเจน เนื่องจากหลังจากได้รับคำขอรับการสนับสนุนโครงการจากพื้นที่แล้ว สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะดำเนินการสำรวจความเหมาะสมเบื้องต้นและสำรวจออกแบบรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนเสนอเข้าแผนจังหวัด/แผนลุ่มน้ำ และขอรับการจัดสรรงบประมาณมายังกรมทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีโครงการบางแห่งประสบปัญหาการขอใช้พื้นที่ของหน่วยงานอื่น เช่น กรมเจ้าท่า ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน

๒.๒) บุคลากรด้านการควบคุมงานก่อสร้าง ส่วนใหญ่มีปริมาณงานเหมาะสมกับจำนวนโครงการ แต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตามแผนงานโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีภารกิจอื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ จึงต้องมีการบริหารจัดการในการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ให้เหมาะสม

๓) ประเมินกระบวนการบริหารจัดการ

๓.๑) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ทุกโครงการมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยพบปัญหาจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ ได้แก่ การขอให้ทิ้งดินในที่ดินของประชาชน การร้องขอให้สอบเขตที่ดิน การปรับแก้แบบแปลน โดยมีประชาชนบางส่วนที่ไม่เข้าใจลักษณะงานทางด้านวิศวกรรมหรือโครงสร้างอาคาร ฯลฯ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน

/เรียบร้อยแล้ว...

เรียบร้อยแล้ว และเมื่อสอบถามประชาชนในประเด็นของความพึงพอใจจากการเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก

๓.๒) การดำเนินโครงการและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางการขนส่งดินทิ้งที่ต้องวิ่งผ่านทางหลวงชนบทและทางหลวงแผ่นดิน โดยได้เข้าร่วมประชุมชี้แจง มีมติให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามระเบียบฯ ของหน่วยงานทั้งสอง เช่น ไม่ให้มีวัสดุตกหล่นบนผิวจราจร บรรทุกน้ำหนักตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น และมีการแก้ไขแบบแปลน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง มีการปรับแนววางท่อ และหน่วยงานท้องถิ่นมีแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

๓.๓) การควบคุมงาน พบว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิดและเป็นประจำ โดยมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานในระดับน้อย ซึ่งส่วนกลางได้มีการแต่งตั้ง Area Engineer เป็นที่ปรึกษาให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคด้วย ทั้งนี้ การติดปัญหาเรื่องการขอใช้ที่ดิน ต้องมีการขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน จึงส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

๔) ความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่หลังจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ (ด้านแหล่งน้ำและกลุ่มผู้ใช้น้ำ)

๔.๑) การใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้ใช้น้ำหรือใช้ประโยชน์จากโครงการ โดยเป็นการใช้น้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด

๔.๒) ระดับความคาดหวัง เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีความคาดหวังในภาพรวมระดับมาก โดยมีความคาดหวังว่าโครงการจะสามารถรองรับน้ำ/ระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรได้ ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำจะเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ โครงการเป็นไปตามแบบที่กำหนด สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถนำน้ำไปใช้ได้สะดวก และสามารถนำน้ำไปใช้ผลิตน้ำประปาหมู่บ้านสำหรับอุปโภคได้

๔.๓) การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ซึ่งประชาชนมีความต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมีประชาชนบางส่วนไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เนื่องจากในพื้นที่มีหน่วยงาน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชนร่วมดูแลแหล่งน้ำอยู่แล้ว

๒.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อการดำเนินโครงการ โดยการสุ่มตัวอย่างโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๐ โครงการ เก็บข้อมูลจากครัวเรือนจำนวนทั้งสิ้น ๘๖ ครัวเรือน โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ พบว่า

๑.๑) ด้านแหล่งน้ำ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านพื้นที่โครงการมีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๕.๓๑ รองลงมา ความจุเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๙๔.๓๗ รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางเข้าน้ำ ร้อยละ ๙๐.๖๑ ภูมิทัศน์รอบแหล่งน้ำมีระเบียบเรียบร้อย ร้อยละ ๘๘.๗๓ คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง ร้อยละ ๘๖.๓๘ และแหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม ร้อยละ ๘๐.๒๖

/๑.๒ ด้านระบบ...

๑.๒) ด้านระบบกระจายน้ำ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านการใช้งานสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ร้อยละ ๙๑.๑๑ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่ที่กำหนด ร้อยละ ๘๖.๖๗

๑.๓) ประโยชน์จากโครงการ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านเป็นแหล่งน้ำดิบใช้ผลิตน้ำประปา (ใช้น้ำประปา) ร้อยละ ๙๒.๗๙ รองลงมา นำน้ำใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ ๙๑.๙๕ ความสะดวกในการนำน้ำไปใช้ ร้อยละ ๘๗.๙๒ น้ำใช้อุปโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๘๗.๕๐ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง ร้อยละ ๘๖.๒๗ ปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘๕.๕๓ บรรเทาปัญหาน้ำท่วม ร้อยละ ๘๕.๑๙ และใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ ๗๘.๗๙

๑.๔) ด้านผลกระทบ (Impact) ของโครงการ พบว่า

(๑) ด้านเศรษฐกิจ : ประชาชนมีผลผลิตทางการเกษตร เช่น นาข้าว พืชไร่ (ไร่มันสำปะหลัง กล้วยไข่ ข้าวโพด ลำไย ยางพารา สวนปาล์ม หน่อไม้) พืชสวนครัว (มะเขือ ผักกาด ผักชี ต้นหอม ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ฟักทอง แตงกวา) สามารถนำออกขายสร้างรายได้ในครัวเรือน และปลูกไว้รับประทานในครัวเรือนสามารถลดรายจ่ายลงได้

(๒) ด้านสังคม : ประชาชนมีการแบ่งปันการใช้น้ำ ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ

(๓) ด้านสิ่งแวดล้อม : บริเวณรอบๆ โครงการ มีภูมิทัศน์สวยงามขึ้น ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน ใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ และพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ปลูกพืชพันธุ์ไม้ทางการเกษตรได้เจริญงอกงาม

๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ รองลงมา ประชาชนไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ร่วมปล่อยสัตว์น้ำเพื่อสร้างความสมดุลในแหล่งน้ำ และร่วมกำจัดวัชพืช (ผักตบชวา จอก แหน กก) ในบริเวณแหล่งน้ำ

๓) ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในบางโครงการ พบว่า ๓.๑) ต้องการให้มีการเรียงหินเพิ่มริมตลิ่งเพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะคันดิน ๓.๒) ต้องการขยายสระเก็บกักน้ำให้กว้างกว่าเดิม ๓.๓) วางท่อจากแม่น้ำเพื่อผันน้ำหรือสูบน้ำมาใส่ในแหล่งน้ำที่ก่อสร้าง เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ๓.๔) ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีความลึกกว่าเดิมเพื่อเพิ่มปริมาณความจุเก็บกักน้ำ ๓.๕) เพิ่มหรือวางท่อระบบกระจายน้ำเข้าพื้นที่นาและในหมู่บ้าน ๓.๖) ต้องการให้แหล่งน้ำสามารถเชื่อมโยงหรือผันน้ำได้ ๓.๗) ต้องการฝายเก็บกักน้ำและมีประตูน้ำเปิดปิด และ ๓.๘) หน่วยงานควรดำเนินการขุดลอกลำคลองให้ตลอดทั้งสาย

๒.๓ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการเกิดความล่าช้า และนำข้อค้นพบจัดทำเป็นข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป โดยการสุ่มคัดเลือกโครงการ ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๒ เป็นกรณีศึกษา จำนวน ๕ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ติดปัญหาอุปสรรค จนส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า โดยมีตัวอย่างของปัญหาอุปสรรค เช่น ผู้รับจ้างทำงานไม่เสร็จตามแผน จึงบอกเลิกสัญญาและหาผู้รับจ้างรายใหม่ ปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ ปัญหาผู้รับจ้างทิ้งงานเนื่องจากขาดสภาพคล่อง ฯลฯ โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พบว่า ทุกโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

/๒) ประโยชน์ของ...

๒) ประโยชน์ของโครงการ พบว่า ด้านพื้นที่การเกษตร จำนวนเป้าหมายตรงตามที่ระบุไว้ ด้านปริมาณน้ำเก็บกัก มีบางโครงการที่ปรับลดลง เนื่องจากมีการแก้ไขแบบแปลนให้เหมาะสมกับพื้นที่ และด้านจำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ มีบางโครงการจำนวนเป้าหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรในหมู่บ้าน

๓) การแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พบว่า

๓.๑) ด้านการบริหารจัดการ กรณี โครงการต้องหยุดงาน พบว่า หน่วยงานใช้ระยะเวลาดำเนินการแก้ไขปัญหาค่อนข้างนาน ส่งผลทำให้ต้องมีการขยายสัญญา หรือส่งผลให้การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด

๓.๒) ด้านผู้รับจ้าง กรณี ผู้รับจ้างรายเดียวรับงานหลายโครงการ มีแนวโน้มส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการล่าช้า เพราะมีประเด็นความเสี่ยงเรื่องผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง หรือมีเครื่องจักรและบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และกรณีผู้รับจ้างนอกพื้นที่ประมูลโครงการได้ แต่ไม่สามารถบริหารจัดการเครื่องจักรและบุคลากรได้ มีแนวโน้มส่งผลให้ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง และทิ้งงาน

๓.๓) ด้านการขออนุญาตใช้พื้นที่ กรณี โครงการไม่ได้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ ต้องหยุดงาน ซึ่งการขออนุญาตใช้พื้นที่ มีขั้นตอนและใช้เวลาดำเนินการค่อนข้างมาก และบางโครงการต้องมีการแก้ไขแบบแปลนเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ หรือเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่

๓. ข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน จากการลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีข้อเสนอแนะต่อปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สรุปดังนี้

๓.๑ ข้อเสนอแนะก่อนดำเนินโครงการ หรือก่อนขอรับการจัดสรรงบประมาณ

๑) ในการวางโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ควรออกแบบให้มีระบบกระจายน้ำด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างสะดวกและทั่วถึง ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร

๒) กำหนดให้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่ดำเนินการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ระหว่างก่อสร้างซึ่งมีขั้นตอนและใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้าหรือไม่เป็นไปตามแผน

๓) การจัดทำเอกสารสรุปโครงการ หรือ One page ควรมีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อเท็จจริงในพื้นที่ และระบุวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ พร้อมประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับให้ชัดเจน เนื่องจากสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

๓.๒ ข้อเสนอแนะระหว่างการดำเนินโครงการ

๑) การมอบหมายงานเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ควบคุมงานควรเป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถดูแลควบคุมงานได้อย่างทั่วถึง ไม่กระทบต่อการควบคุมงาน

๒) การบริหารจัดการกรณีเกิดปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ต้องหยุดงานเป็นเวลานาน หน่วยงานควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว เพื่อป้องกันข้อร้องเรียนจากประชาชน หรือข้อร้องเรียนต่อการตรวจสอบการดำเนินงาน และเมื่อผู้รับจ้างได้เข้าดำเนินการ หน่วยงานควรกำกับเร่งรัดผู้รับจ้างให้ดำเนินการแล้วเสร็จโดยเร็ว

๓.๓ ข้อเสนอแนะเมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

๑) หน่วยงานควรตรวจสอบ ตรวจทานผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับให้ถูกต้อง สอดคล้องตรงกับการดำเนินการจริง เพื่อให้การรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลโครงการหลังจากที่โครงการแล้วเสร็จเป็นไปอย่างถูกต้อง และสามารถส่งผลลัพธ์การดำเนินงานให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เพื่อตอบตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

/๒) กรมทรัพยากรน้ำ...

๒) กรมทรัพยากรน้ำควรส่งเสริมสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่โครงการ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืน รวมทั้งหน่วยงานในพื้นที่ควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาชุมชน ฯลฯ เพื่อให้ความรู้ หลักวิชาการ เกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพการเกษตร มีผลิตผลเพิ่มขึ้น และสามารถสร้างรายได้แก่เกษตรกรในพื้นที่ได้

๓) หน่วยงานในพื้นที่ควรมีการติดตามและประเมินผลกลุ่มผู้ใช้น้ำรายใหม่ เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หา SWOT Analysis โดยค้นหาจุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ (Weaknesses) และโอกาสที่ดำเนินการได้ (Opportunities) เพื่อเป็นแนวทางใช้ในการพัฒนาให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความเข้มแข็ง และสามารถบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

๓.๔ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑) การพิจารณากำหนดเกณฑ์ผู้รับจ้างในการรับงานของกรมทรัพยากรน้ำ โดยกรมฯ ควรพิจารณาผลงานของผู้รับจ้างที่ผ่านมาและผลงานของผู้รับจ้างที่มีงานค้าง โดยกำหนดเกณฑ์การรับงาน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานโครงการใหม่

๒) การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกรมฯ ควรมีการประสานเพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกัน อันนำไปสู่ประโยชน์ต่อประชาชน

๓) กรมทรัพยากรน้ำ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการติดตามและประเมินผลโครงการแหล่งน้ำที่ดำเนินการแล้วเสร็จต่อเนื่องทุกปี ทั้งในส่วนกลางและสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค

<u>ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา</u>

เพื่อให้การติดตามและประเมินผลโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ เห็นควรเผยแพร่รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ ให้ทุกหน่วยงานได้รับทราบผลการประเมินดังกล่าว และเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมินเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาร่างรายงานการติดตามและประเมินผล ตามข้อเท็จจริง ข้อ ๒ และ ๓ หากเห็นชอบ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

๒๗ พ.ค. ๒๕๖๔
(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ 4932
วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๖๓
เวลา 13.45 น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 05947
วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๖๓
เวลา 13.26 น.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔
ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/ ๑๒๖๐ **วันที่** ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
เรื่อง ขอปรับแผนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

ตามที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ เสนอขออนุมัติโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วย (๑) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ (๒) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ และ (๓) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำได้อนุมัติโครงการดังกล่าวแล้ว รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นั้น

ข้อเท็จจริง

เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ทำให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ไม่สามารถดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ตามแผนกำหนดการเดิม สนผ. พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงขอปรับแผนการดำเนินงานโครงการฯ เพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูลติดตามประเมินผลในช่วงระยะเวลาเดือนกรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๓ โดยมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอได้โปรดอนุมัติปรับแผนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามที่เสนอมาพร้อมนี้

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

อนุมัติ

๒๔ มิ.ย. ๒๕๖๓
(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๙ 25 มิ.ย. 63

3. แผนการดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ปรับแผน)

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ															หมายเหตุ
		ตค.62	พย.62	ธค.62	มค.63	กพ.63	มีค.63	เมย.63	พค.63	มิย.63	กค.63	สค.63	กย.63	ตค.63	พย.63	ธค.63	
1	ศึกษาแผนงานโครงการปี 2563, รวบรวมผลการดำเนินงานโครงการปี 2562 และศึกษาแผนงานโครงการคงค้าง																
2	จัดทำรายละเอียดข้อมูล และเสนอขออนุมัติโครงการ																
3	จัดทำเครื่องมือการติดตามประเมินผล (แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์)																
4	แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบข้อเสนอโครงการและแจ้งผู้ประสานงาน พร้อมขอรายละเอียด Onepage โครงการ																
4	แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาร่างแบบสอบถาม ร่างแบบสัมภาษณ์ / สนผ. ปรับปรุงแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ให้สมบูรณ์																(หน.ผต. ผต. สพน. สอน. กพร. กตน. ผชช.)
5	ขอปรับแผน																
5	เก็บข้อมูล (สังเกตการณ์, สัมภาษณ์, แบบสอบถาม)																
6	รวบรวมแบบสอบถาม ประมวลผล วิเคราะห์																
7	จัดทำร่างรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาและอธิบดี																
8	จัดพิมพ์เล่มรายงาน, เผยแพร่รายงาน																

หมายเหตุ : =แผน
=ผล
=ปรับแผน

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ 1643
วันที่ ๒๔ กพ. ๒๕๖๓
เวลา 10.45 น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 01999
วันที่ ๒๔ กพ. ๒๕๖๓
เวลา 10.11 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔

ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ **วันที่** ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติในหลักการเพื่อดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำเป็นประจำทุกปี ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้มีการประเมินผลและการรายงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สำนักงบประมาณกำหนด

ข้อเท็จจริง

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) มีหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเก็บรวบรวมผลการประเมินในแต่ละปีสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการตอบผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินโครงการ ความคุ้มค่าจากการใช้จ่ายงบประมาณ รวมถึงเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สนผ. พิจารณาแล้วเห็นควรมีการติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ ดังนี้

๑. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเก็บข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบเมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ

๒. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยการคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๓. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และนำประเด็นข้อค้นพบ นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานของหน่วยงาน รายละเอียดการดำเนินงานตามเอกสารแนบ ๑

เรื่องกลับ กพอ.
วันที่ 28 กพ 63
เวลา 8.50

/ ข้อเสนอเพื่อ...

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ/หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการ ประกอบด้วย สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนั้น จึงเห็นควรพิจารณา ดังนี้

๑. เห็นชอบข้อเสนอโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. เห็นชอบให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ใช้งบดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการฯ ดังกล่าว

๓. เห็นชอบให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ สนับสนุนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และใช้งบดำเนินงานของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบตามข้อเสนอ ๑, ๒ และ ๓ โปรดลงนามข้อเสนอโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จักได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
๒๗ ก.พ. ๒๕๖๓

โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

****

๑. หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำในการดำเนินงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การเกษตร สามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย เพื่อรักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานตามโครงการหรือการบริหารโครงการ ต้องมีการวางแผนโครงการโดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการดำเนินโครงการ เมื่อวางแผนโครงการและมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการตลอดจนได้รับการอนุมัติโครงการเรียบร้อยแล้ว และหน่วยงานมีการนำโครงการไปปฏิบัติ หรือที่เรียกว่าการบริหารโครงการ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการวางแผนโครงการไว้ดี ช่วยเพิ่มโอกาสให้เกิดผลสำเร็จ แต่ในความเป็นจริง โครงการนั้นๆ อาจไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากการดำเนินงานโครงการจะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ อีกมากมาย ประกอบกับอาจเกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการได้ ดังนั้น จึงต้องมีการติดตามประเมินผลโครงการเพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร โดยการติดตามประเมินผลโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ มีการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย รวมถึงสอดคล้องกับที่สำนักงบประมาณได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยใช้หลักการความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความจำเป็น

ดังนั้น เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย สะท้อนภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำ การติดตามและประเมินผลโครงการจึงเป็นแนวทางตามกระบวนการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์โครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ได้มีแผนงานที่จะดำเนินการติดตามและ

/ประเมินผล...

ประเมินผล ประกอบด้วย (๑) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๓ (๒) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๒ และ (๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

- เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ ประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- เพื่อประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ

๒.๒ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ และด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- เพื่อประเมินผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

๒.๓ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า

- เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ
- เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า

๓. พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ พื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยคัดเลือกโครงการสำหรับการติดตามและประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการล่าช้า

๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ ผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคและหรือเจ้าหน้าที่โครงการ

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ขอบเขตการดำเนินงาน

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : คัดเลือกโครงการจากแผนงานปี ๒๕๖๓ สำหรับประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : คัดเลือกโครงการจากแผนงานปี ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ประเมินผลหลังดำเนินโครงการ

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : คัดเลือกโครงการที่ดำเนินการล่าช้า เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

/๔.๒ ขอบเขต...

๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ประเมินปัจจัยนำเข้า หรือบริบท หรือสภาวะแวดล้อมต่างๆ เช่น พิจารณาหลักการและเหตุผล ที่มาของโครงการ ความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ ความร่วมมือของประชาชน ความพร้อมของเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น และหมายรวมถึง การติดตามระหว่างดำเนินโครงการ เช่น การประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นต้น

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : ประเมินผลผลิตและความสำเร็จของการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุตามเป้าหมายเพียงใด รวมถึงประเมินผลลัพธ์จากโครงการที่ส่งผลต่อประชาชน

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ (Ongoing evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า เป็นต้น

๔.๓ เครื่องมือ

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ข้อมูลทุติยภูมิ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : แบบสอบถาม

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : ข้อมูลทุติยภูมิ และแบบสัมภาษณ์

๔.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล : เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. แหล่งงบประมาณ

งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ หมวดงบดำเนินงาน สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ – ธันวาคม ๒๕๖๓

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

- ทำให้ทราบปัจจัยนำเข้าของโครงการ และสามารถวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการด้านต่างๆ ของการดำเนินงานโครงการ
- ทำให้ทราบข้อมูลสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ

๗.๒ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ทำให้ทราบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ
- ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- ทำให้ทราบผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

๗.๓ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒

- ทำให้ทราบปัจจัยความเสี่ยงที่จะนำมากำกับโครงการให้เป็นไปตามแผน
- นำข้อคิดเห็น ข้อค้นพบ ปัญหาอุปสรรค นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานของหน่วยงาน

/๘. ผู้รับผิดชอบ...

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๘.๑ ที่ปรึกษาโครงการ

(๑) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

(๒) รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

(๔) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ

(๕) ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

(๖) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑

๘.๒ ผู้รับผิดชอบโครงการ

(๑) นางนุชจรี ทีฆะ	ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล
(๒) นายขวัญชัย พร้อมสุข	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
(๓) นางสาวพาจิรัฐต์ เอี่ยวสิริกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๔) นางสาวกุสุมา แกล้วทนงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๕) นางสาวจิรภัทร อรุณจรัส	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๖) นางสาวปิยะนันท์ ข่ายแก้ว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๗) นางสาวณัฐณิชา คำทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๘) นายศุภกร ทองคำ	พนักงานธุรการ ส๔
(๙) นางนพวรรณ ทองคำ	พนักงานธุรการ ส๔
(๑๐) นายอมเรศ นทีทอง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
(๑๑) นางสาวมาริษา อินถนอม	เจ้าพนักงานธุรการ

..... ผู้เสนอโครงการ

(นางนุชจรี ทีฆะ)

ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล

..... ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

..... ผู้อนุมัติโครงการ

(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

ภาคผนวก ข

รายชื่อโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ
ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓
สำหรับประเมินผลก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

รายชื่อโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับประเมินผลก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

ที่	หน่วยงาน	โครงการ	ที่ตั้งโครงการ				งบประมาณ (ล้านบาท)		วันเริ่มสัญญา	วันสิ้นสุดสัญญา
			บ้าน/หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ตาม พ.ร.บ.	ตาม สัญญา		
๑	สทภ.๔	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงห้วยแย้	บ้านจอมศรี หมู่ที่ ๒	หนองเขียด	ชุมแพ	ขอนแก่น	๓๘.๗๒๒๖	๒๕.๔๗๒๐	๑๗ มีนาคม ๒๕๖๓	๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๒	สทภ.๖	อนุรักษ์ฟื้นฟูศูนย์วิจัยกรมปศุสัตว์ พร้อมระบบกระจายน้ำ	หมู่ที่ ๓	ลาดตะเคียน	กบินทร์บุรี	ปราจีนบุรี	๑๓.๓๑๙๓	๗.๘๘๑๖	๘ เมษายน ๒๕๖๓	๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๓	สทภ.๗	ปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำบ้านหนองข่อย ช่วง ๒	หมู่ที่ ๙	หนองนกแก้ว	เลาขวัญ	กาญจนบุรี	๒๘.๑๙๘๗	๑๘.๐๐๐๐	๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓	๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๔	สทภ.๙	อนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำเชื่อมต่อโครงข่ายน้ำบึงน้อย-บึงน้ำด้วน	หมู่ที่ ๑, ๒	ไร่อ้อย	พิชัย	อุตรดิตถ์	๔๘.๕๖๐๐	๓๗.๙๐๐๐	๑๗ เมษายน ๒๕๖๓	๒๑ มกราคม ๒๕๖๓
๕	สทภ.๑๐	อนุรักษ์ฟื้นฟูคลองคุดด้วน	-	สวนขัน, ละอาย	ช้างกลาง, ฉวาง	นครศรีธรรมราช	๒๐.๐๐๐๐	๑๖.๙๗๓๗	๒๕ มีนาคม ๒๕๖๓	๔ ธันวาคม ๒๕๖๓

ภาคผนวก ค

- แบบสอบถามประชาชนในพื้นที่
- แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ
- แบบติดตามประเมินผลโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ

สทภ. .....
โครงการที่.....
ชุดที่ ...../.....

แบบสอบถามประชาชน

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

****

วัตถุประสงค์ : เพื่อประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ

คำชี้แจง : สอบถามให้ชัดเจนในทุกข้อ

สำหรับเจ้าหน้าที่กรอก
ชื่อโครงการ : .....
ที่ตั้ง : บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....ลุ่มน้ำ.....
งบประมาณ : ตามแผน พรบ. .....ล้านบาท
ตามสัญญา .....ล้านบาท
วันเริ่มสัญญา.....วันสิ้นสุดสัญญา.....
ความจุเก็บกักน้ำตามแบบแปลน .....ลบ.ม.
ประโยชน์ : พื้นที่รับประโยชน์.....ไร่ ครัวเรือนได้รับประโยชน์.....ครัวเรือน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ชื่อ-สกุล.....บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เบอร์โทรศัพท์ .....

1.2 เพศ ☐ (1) ชาย ☐ (2) หญิง

1.3 อายุ ..... ปี (ไม่ต่ำกว่า 18 ปี)

1.4 ระดับการศึกษา

☐ (1) ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ (2) ประถมศึกษา ☐ (3) มัธยมศึกษาตอนต้น
☐ (4) มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ (5) ปวช./ปวส./อนุปริญญา ☐ (6) ปริญญาตรี/หรือสูงกว่า

1.5 อาชีพหลักของครัวเรือน (เลือก 1 อาชีพ และระบุให้ชัด)

☐ (1) เกษตรกรรม (○ทำนา ○ทำไร่ ○ทำสวน ○เลี้ยงสัตว์ ○ประมง)
☐ (2) รับจ้าง (○ในภาคการเกษตร ○รับจ้างทั่วไป)
☐ (3) อื่นๆ (○ข้าราชการ ○พนักงานของรัฐ ○พนักงานเอกชน ○ค้าขาย ○อื่นๆ.....)

<u>ตอนที่ 2</u> ข้อมูล/ความคิดเห็น <u>ก่อน</u>การดำเนินโครงการ

2.1 ท่านรู้จักกรมทรัพยากรน้ำหรือไม่

☐ (1) รู้จัก อย่างไร.....

☐ (2) ไม่รู้จัก

2.2 ท่านทราบจากใคร ว่าชุมชนของท่านได้รับงบประมาณให้ดำเนินโครงการขุดลอก/ก่อสร้างแหล่งน้ำ (เลือกตอบ 1 ข้อ)

☐ (1) ผู้นำในชุมชน

☐ (2) เพื่อนบ้าน

☐ (3) การรับฟังความคิดเห็นประชาชน

☐ (4) เป็นผู้ร่วมเสนอขอโครงการ

☐ (5) อื่นๆ (ระบุ) .....

☐ (6) เพิ่งทราบวันนี้ (วันที่เจ้าหน้าที่เข้าสำรวจความคิดเห็น)

2.3 ท่านได้เข้าประชุมรับฟังความคิดเห็น ก่อนดำเนินโครงการหรือไม่

☐ (1) ได้เข้ารับฟังความคิดเห็น **<u>(ตอบข้อ 2.4)</u>**

☐ (2) ไม่ได้เข้ารับฟังฯ แต่บุคคลในครอบครัวเข้ารับฟังความคิดเห็น **(ไม่ต้องตอบข้อ 2.4)**

☐ (3) ไม่ได้เข้ารับฟังฯ และไม่มีบุคคลในครอบครัวเข้ารับฟังความคิดเห็น **(ไม่ต้องตอบข้อ 2.4)**

2.4 ท่านมีความพึงพอใจในการเข้าประชุมรับฟังความคิดเห็น ระดับใด

ที่	ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			หมายเหตุ
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
(1)	เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ ครบถ้วนชัดเจน				
(2)	เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น				
(3)	เจ้าหน้าที่ตอบข้อคำถามหรือข้อสงสัยได้ตรงประเด็น				

2.5 ก่อนการดำเนินโครงการ <u>ลักษณะของแหล่งน้ำ</u>เป็นอย่างไร

☐ (1) เป็นพื้นที่ราบลุ่ม (ไม่ได้เป็นหนอง สระ คลอง หรือฝายเดิม)

☐ (2) มีแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฝาย ฯลฯ โดยมีลักษณะ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- ○ (2.1) ตื้นเขิน / มีตะกอนดินทับถม
- ○ (2.2) มีวัชพืชปกคลุม
- ○ (2.3) น้ำเสีย (สี และ/หรือ มีกลิ่น)
- ○ (2.4) ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้
- ○ (2.5) ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ
- ○ (2.6) ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ระบุเดือน.....
- ○ (2.7) ตลิ่งโดนกัดเซาะ
- ○ (2.8) อื่นๆ ระบุ.....

<u>ตอนที่ 3</u> การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในปัจจุบัน (<u>ก่อนดำเนินโครงการ</u>)

3.1 <u>ก่อน</u>ดำเนินโครงการ ท่านได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำหรือไม่

☐ (1) ไม่ได้ใช้ เนื่องจาก **(ไม่ต้องตอบข้อ 3.2)**

- ○ (1.1) อยู่ห่างไกลจากแหล่งน้ำ
- ○ (1.2) ในรอบปีที่ผ่านมา ไม่มีน้ำในแหล่งน้ำ
- ○ (1.3) อื่นๆ ระบุ .....

☐ (2) ได้ใช้ **<u>(ตอบข้อ 3.2)</u>**

3.2 กรณีได้ใช้ประโยชน์ ท่านได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำด้านใดบ้าง ระดับใด (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ตอบ)

ที่	ประเด็น	ระดับการใช้ประโยชน์			ไม่ได้ใช้ (0)
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
(1)	ใช้เพื่อการเกษตร **(ให้รายละเอียดเพิ่มเติมด้านล่าง)**				
(2)	ใช้อุปโภคในครัวเรือน				
(3)	เป็นแหล่งน้ำดิบ ใช้ผลิตน้ำประปา				
(4)	จับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำเป็นอาหาร/สร้างรายได้				
(5)	รองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วม (แก้มลิง)				
(6)	เป็นแหล่งท่องเที่ยว/จัดกิจกรรม				

<u>กรณีได้ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร (ข้อ 1) โปรดระบุ อาชีพการเกษตรที่ใช้น้ำจากโครงการ</u>

(1.1) ใช้น้ำสำหรับ<u>นาข้าว</u> .....

จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่/ปี

ราคาที่ขายได้ต่อหน่วย.....บาท

☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้บริโภคในครัวเรือน

(1.2) ใช้น้ำสำหรับปลูก<u>พืชไร่</u> ได้แก่ .....

จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่/ปี

ราคาที่ขายได้ต่อหน่วย.....บาท

☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้บริโภคในครัวเรือน

(1.3) ใช้น้ำสำหรับปลูก<u>พืชผักสวนครัว</u> ได้แก่ .....

จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่/ปี

ราคาที่ขายได้ต่อหน่วย.....บาท

☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้บริโภคในครัวเรือน

(1.4) ใช้น้ำสำหรับปลูก<u>สวนผลไม้</u> ได้แก่ .....

จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่/ปี

ราคาที่ขายได้ต่อหน่วย.....บาท

☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้บริโภคในครัวเรือน

(1.5) ใช้น้ำสำหรับปลูกพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ☐ สวนยาง ☐ สวนปาล์ม ☐ อื่นๆ.....

จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่/ปี

ราคาที่ขายได้ต่อหน่วย.....บาท

☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้บริโภคในครัวเรือน

(1.6) ใช้น้ำสำหรับปลูกพืชอื่นๆ ได้แก่.....

จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่/ปี

ราคาที่ขายได้ต่อหน่วย.....บาท

☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้บริโภคในครัวเรือน

(1.7) ใช้น้ำสำหรับการเลี้ยงสัตว์ ระบุ.....

จำนวน.....ตัว ได้ผลผลิต.....

ราคาที่ขายได้ต่อหน่วย.....บาท

☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้บริโภคในครัวเรือน

3.3 นอกจากโครงการแหล่งน้ำที่กรมทรัพยากรน้ำกำลัง (จะ) ดำเนินการ ท่านใช้น้ำอุปโภคและน้ำเพื่อการเกษตรจากแหล่งน้ำใดอีกบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ (1) น้ำฝน ☐ (2) ประปาหมู่บ้าน ☐ (3) การประปาส่วนภูมิภาค

☐ (4) บ่อน้ำตื้น ☐ (5) น้ำบาดาล ☐ (6) ซื้อน้ำขวด/น้ำถัง/รถน้ำ

☐ (7) ระบบชลประทาน

☐ (8) อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน ระบุชื่อ.....

☐ (9) สระ/หนอง/บึง ระบุชื่อ.....

☐ (10) ลำห้วย/คลอง/ลำน้ำ/แม่น้ำ ระบุชื่อ.....

☐ (11) อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและความคาดหวังหลังจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ (ด้านแหล่งน้ำและกลุ่มผู้ใช้น้ำ)

4.1 เมื่อโครงการฯ ดำเนินการแล้วเสร็จ ท่านคาดว่าจะได้ใช้น้ำหรือใช้ประโยชน์จากโครงการฯ หรือไม่

☐ (1) ได้ใช้

- ○ (1.1) ใช้เพื่อการเกษตร
- ○ (1.2) ใช้อุปโภคในครัวเรือน
- ○ (1.3) เป็นแหล่งน้ำดิบ ใช้ผลิตน้ำประปา
- ○ (1.4) จับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำ
- ○ (1.5) รองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วม
- ○ (1.6) บรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่
- ○ (1.7) ใช้บริเวณโครงการเป็นแหล่งพักผ่อน ท่องเที่ยว ออกกำลังกายหรือจัดกิจกรรมสำคัญภายในชุมชน
- ○ (1.8) อื่นๆ ระบุ .....

☐ (2) ไม่ได้ใช้ เนื่องจาก.....

4.2 ความคาดหวังของท่านที่มีต่อโครงการฯ เมื่อโครงการฯ ดำเนินการแล้วเสร็จ

ที่	ประเด็น	ระดับความคาดหวัง			ไม่เกี่ยวข้อง /ไม่ทราบ (0)
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
(1)	ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์				
(2)	สามารถนำน้ำไปใช้ได้สะดวก				
(3)	โครงการฯ สามารถรองรับน้ำ/ระบายน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้				
(4)	โครงการฯ สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่				
(5)	โครงการฯ เป็นไปตามแบบที่กำหนด (ตามที่ได้ประชุมรับฟังความคิดเห็น)				
(6)	คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ สามารถนำน้ำไปใช้ประโยชน์ด้าน...				
	(6.1) การเกษตร				
	(6.2) การอุปโภค				
	(6.3) การบริโภค				
(7)	ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น เช่น ประหยัดค่าใช้จ่าย รายได้เพิ่มขึ้น ฯลฯ				

4.3 ชุมชนของท่านมีกลุ่มผู้ใช้น้ำหรือไม่

☐ (1) มีกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว **(ไม่ต้องตอบข้อ 4.4**)

☐ (2) ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ **(ตอบข้อ 4.4**)

4.4 ท่านต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ หรือไม่

☐ (1) ต้องการ โดย

- ○ (1.1) จัดตั้งกันเอง
- ○ (1.2) ให้กรมทรัพยากรน้ำ ช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มฯ
- ○ (1.3) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เช่น อบต./ทต.ฯลฯ) ช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มฯ

☐ (2) ไม่ต้องการ เนื่องจาก.....

ตอนที่ 5 ผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

ก่อนและระหว่างดำเนินการก่อสร้างโครงการ ท่านได้รับผลกระทบหรือไม่ อย่างไร

- ผลกระทบก่อนดำเนินการ :.....

.....

- ผลกระทบระหว่างดำเนินการ :.....

.....

ตอนที่ 6 ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

<u>ตอนที่ 7</u> ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

7.1 ปัจจุบันท่านหรือครอบครัวของท่านได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคโควิด-19 หรือไม่ อย่างไร

☐ (1) ได้รับผลกระทบ

- ○ (1.1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่.....
- ○ (1.2) ด้านอาชีพ.....
- ○ (1.3) ด้านรายได้.....
- ○ (1.4) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว.....
- ○ (1.5) ด้านอื่นๆ.....

☐ (2) ไม่ได้รับผลกระทบ

7.2 ท่านต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ

สทภ. .....
โครงการที่.....
ชุดที่ ...../.....

<u>แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค</u>

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

****

<u>คำชี้แจง</u> : โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง และทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อมูลหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

☐ **(1) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำเชื่อมต่อโครงข่ายน้ำบึงน้อย-บึงน้ำด้วน** หมู่ที่ 1,2 ต.ไร่อ้อย อ.พิชัย จ.อุตรดิตถ์

☐ **(2) โครงการปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำบ้านหนองข่อย ช่วง 2** หมู่ที่ 9 ต.หนองนกแก้ว อ.เลาขวัญ จ.กาญจนบุรี

☐ **(3) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ สนับสนุนโครงการพระราชดำริสวนผลไม้ภาคใต้** ต.พรหมณี อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก

☐ **(4) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำบึงห้วยแย้** บ.จอมศรี หมู่ที่ 2 ต.หนองเขียด อ.ชุมแพ จ.ขอนแก่น

☐ **(5) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูศูนย์วิจัยกรมปศุสัตว์ พร้อมระบบกระจายน้ำ** หมู่ที่ 3 ต.ลาดตะเคียน อ.กบินทร์บุรี จ.ปราจีนบุรี

☐ **(6) โครงการอนุรักษ์แหล่งน้ำช้างป่าหลังต้นน้ำภูไท** หมู่ที่ 13 ต.ท่าตะเกียบ อ.ท่าตะเกียบ จ.ฉะเชิงเทรา

☐ **(7) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองคุดด้วน** ต.สวนขัน,ละอาย อ.ช้างกลาง,ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่ควบคุมงาน

1.1 ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่ง.....

พื้นที่รับผิดชอบการควบคุมงานก่อสร้าง (จังหวัด) .....

จำนวนการควบคุมงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 .....โครงการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 .....โครงการ

1.2 ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่ง.....

พื้นที่รับผิดชอบการควบคุมงานก่อสร้าง (จังหวัด) .....

จำนวนการควบคุมงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 .....โครงการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 .....โครงการ

1.3 ชื่อ-สกุล.....

ตำแหน่ง.....

พื้นที่รับผิดชอบการควบคุมงานก่อสร้าง (จังหวัด) .....

จำนวนการควบคุมงานโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 .....โครงการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 .....โครงการ

<u>ตอนที่ 2</u> ประเมินด้านสภาวะแวดล้อมโครงการ ปัจจัยนำเข้าของโครงการ และกระบวนการดำเนินโครงการ

2.1 ด้านสภาวะแวดล้อมโครงการ

2.1.1 โครงการมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.1.2 โครงการมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ สอดคล้องกันอย่างชัดเจน

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.1.3 โครงการมีการตอบสนองและแก้ปัญหาได้ตรงตามวัตถุประสงค์

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.1.4 หากไม่ดำเนินโครงการนี้จะมีผลกระทบต่อประชาชน

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ

2.2.1 โครงการมีความพร้อมด้านแบบแปลน

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.2.2 โครงการมีความพร้อมด้านสถานที่ก่อสร้าง (หนังสือ น.ส.ล. แสดงขอบเขตแนวกรรมสิทธิ์ที่ดิน/หนังสือรับรองการอนุญาตใช้พื้นที่)

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.2.3 โครงการมีความพร้อมของสถานที่ทิ้งดิน (โดยมีเอกสารแสดงกรรมสิทธิ์เป็นพื้นที่สาธารณะ)

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.2.4 ความพร้อมของบุคลากรด้านควบคุมงานก่อสร้าง (มีเพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณโครงการ)

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.3 ด้านกระบวนการดำเนินโครงการ

2.3.1 โครงการมีการดำเนินการวิเคราะห์ความเหมาะสมเบื้องต้น

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.3.2 โครงการมีการสำรวจความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.3.3 มีการชี้แจง เผยแพร่ข้อมูล ให้ความรู้รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.3.4 โครงการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.3.5 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านต่างๆ ที่ชัดเจน

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.3.6 โครงการระบุความเสี่ยง และวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงไว้ชัดเจน

☐ (1) มี ☐ (2) ไม่มี

2.3.7 คิดว่าระหว่างดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จจะเกิดปัญหาระดับใด

☐ (1) มากที่สุด ☐ (2) มาก ☐ (3) ปานกลาง ☐ (4) น้อย ☐ (5) น้อยที่สุด ☐ (6) ไม่มีปัญหาเลย

2.3.8 เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ ผลลัพธ์จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ระดับใด

☐ (1) มากที่สุด ☐ (2) มาก ☐ (3) ปานกลาง ☐ (4) น้อย ☐ (5) น้อยที่สุด

<u>ตอนที่ 3</u> ข้อมูลการดำเนินงานในภาพรวมและเฉพาะโครงการ

3.1 โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ส่วนใหญ่มี **"ที่มาโครงการ หรือการคัดเลือกพื้นที่"** จากอะไร (เช่น คำขอจากท้องถิ่น/ แผนลุ่มน้ำ/ ภาคสำรวจเอง/ ข้อสั่งการ/ มติต่างๆ)

.....

.....

.....

ท่านคิดว่า ที่มาของโครงการควรเป็นอย่างไร/ควรปรับปรุง หรือมีขั้นตอนในกระบวนการวางแผน หรือวางโครงการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ในขั้นตอนรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีการเรียกร้องให้ปรับแบบแปลนหรือไม่ หากมีดำเนินการอย่างไร ใช้เวลาในการปรับแบบแปลนฯ นานเท่าไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.3 ในการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคมอบหมายส่วนใดดำเนินการ มีช่างควบคุมงานหรือวิศวกรที่เกี่ยวข้องได้ไปชี้แจงและร่วมให้ข้อมูลหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

ปัญหาที่พบประจำในการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ คืออะไร สามารถแก้ไขหรือชี้แจงได้หรือไม่

.....

.....

.....

.....

.....

3.4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โครงการฯ ของหน่วยงานท่านประสบปัญหาการขอใช้พื้นที่ดำเนินโครงการหรือไม่ หากมีเป็นพื้นที่ของหน่วยงานใด และมีแนวทางการดำเนินงานอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 เมื่องบประมาณตามสัญญาต่างจากงบประมาณตาม พ.ร.บ. ซึ่งเกิดจากกระบวนการ e-bidding ท่านมีแนวทางดำเนินงานอย่างไร ในการควบคุมงานให้ผู้รับจ้างดำเนินการตามแบบ

.....

.....

.....

.....

.....

3.6 ท่านคิดว่าในการควบคุมงาน ปัจจุบันปริมาณงานเหมาะสมกับจำนวนเจ้าหน้าที่หรือไม่ (เช่น เหมาะสมแล้ว, ปริมาณงานมากเกินไป บุคลากรไม่เพียงพอ, พื้นที่การคุมงานแต่ละแห่งห่างไกลกัน ฯลฯ)

.....

.....

.....

3.7 ปัจจุบันท่านเป็นผู้ควบคุมงานตามแผนงานโครงการฯ ปีงบประมาณ 2563 และมีหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมอีกหรือไม่ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ (1) มี **(ตอบข้อ 3.8)**

- ○ (1.1) สำรวจพื้นที่/ความเหมาะสมเบื้องต้น
- ○ (1.2) สำรวจข้อมูลเพื่อออกแบบ
- ○ (1.3) ออกแบบ/ประมาณราคา
- ○ (1.4) แก้ไขแบบแปลน
- ○ (1.5) ประชาคมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/รับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- ○ (1.6) จัดทำเอกสาร/คำของบประมาณ
- ○ (1.7) จัดทำแผนรายปี/แผน 5 ปี/แผน 20 ปี
- ○ (1.8) วิเคราะห์โครงการทั้งระบบ
- ○ (1.9) อื่นๆ ระบุ .....

☐ (2) ไม่มี **(ไม่ต้องตอบข้อ 3.8)**

3.8 เมื่อท่านได้รับมอบหมายหน้าที่อื่นส่งผลกระทบต่อการควบคุมงานหรือไม่ อย่างไร

☐ (1) ส่งผลกระทบ อย่างไร.....

.....

.....

☐ (2) ไม่ส่งผลกระทบ

3.9 ความถี่ในการเข้าควบคุมงานแต่ละโครงการ การปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นอย่างไร (ที่เข้าพื้นที่จริง) (เช่น ทุกวัน ทุกสัปดาห์ ทุกเดือน ฯลฯ)

.....

.....

.....

3.10 ท่านคาดว่าโครงการนี้จะแล้วเสร็จตามสัญญาหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

3.11 โครงการนี้ได้กำหนดสถานที่ทิ้งดินไว้ที่ใด

.....

.....

3.12 ปัจจุบันมีปัญหาเกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ (Implementation) หรือไม่ อย่างไร
(เช่น ปรับแบบแปลน, ปัญหาจากผู้รับจ้าง, ด้านความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์, น้ำท่วม, ฝนตกหนัก, น้ำแล้ง, ประชาชนในพื้นที่ต้องการใช้น้ำในแหล่งน้ำเดิมเพื่อทำการเกษตร เป็นต้น)

.....

.....

.....

.....

.....

<u>ตอนที่ 4</u> ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้ให้ข้อมูล.....
ตำแหน่ง.....
โทร. .....
วันที่.....

แบบติดตามประเมินผลโครงการ
สำหรับเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ

****

<u>คำชี้แจง</u> ใช้วิเคราะห์ตามข้อเท็จจริง 1 โครงการ ต่อ 1 ชุด

ชื่อโครงการ .....

งบประมาณ ตามแผน ..... บาท ตามสัญญา ..... บาท

ผลเบิกจ่าย ..... บาท

เก็บข้อมูล ณ วันที่ ..... ร้อยละผลงาน .....

ประเด็น	ผลการติดตาม	ปัญหาอุปสรรค
1. หลักการและเหตุผล		
2. วัตถุประสงค์โครงการ		
3. เป้าหมาย		
4. ผลสัมฤทธิ์		

ภาคผนวก ง

รูปภาพการลงพื้นที่ประเมินผล

รูปภาพการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

รูปภาพลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔

















รูปภาพลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖

















รูปภาพลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗

















รูปภาพลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๙










รูปภาพลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑๐











****

คณะผู้จัดทำ

หน่วยงานเก็บข้อมูล วิเคราะห์ เรียบเรียงข้อมูล

ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

หน่วยงานในพื้นที่ สนับสนุนข้อมูลและร่วมเก็บข้อมูลภาคสนาม

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๔
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๙
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑๐

ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ เลขที่ ๑๘๐/๓ ถนนพระรามที่ ๖
แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๗๑-๖๒๘๔ โทรสาร ๐-๒๒๗๑-๖๒๘๓

การติดตามและประเมินผลโครงการ อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562















สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 1,2,5,7,8 และ 10
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ

คำนำ

กรมทรัพยากรน้ำ ได้รับงบประมาณให้ดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนน้ำ ภัยแล้ง อุทกภัย และเพื่อให้ประชาชนมีน้ำไว้อุปโภคบริโภค ทำการเกษตร และประโยชน์ด้านอื่น ๆ ดังนั้น เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และสะท้อนผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ จึงได้จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อประเมินผลโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ

รายงานการติดตามประเมินผลเป็นการสนองตอบต่อหลักการพื้นฐานของการบริหารราชการแผ่นดิน และหลักเกณฑ์วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ที่มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการประชาชน

กรมทรัพยากรน้ำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์เพื่อการบริหารและพัฒนาการปฏิบัติงานในระดับกรม ระดับสำนัก และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงงานของกรมทรัพยากรน้ำ ต่อไป

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ
เมษายน ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(๑)
สรุปสำหรับผู้บริหาร	(๒)
สารบัญ	(๗)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
๑.๓ ขอบเขตการดำเนินงาน	๒
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒
๑.๕ นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	๒
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๔
๒.๑ ระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้อง	๔
๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๖
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการ	๑๑
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๑๑
๓.๒ การสุ่มตัวอย่าง	๑๒
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	๑๒
๓.๔ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ	๑๒
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๒
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๓
๓.๗ กรอบแนวคิดการประเมินผลโครงการ	๑๓

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ ผลการประเมิน	๑๔
๔.๑ ข้อมูลทั่วไป	๑๕
๔.๒ ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ	๑๙
๔.๓ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการ	๒๖
๔.๔ ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับโครงการในพื้นที่	๒๙
๔.๕ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)	๒๙
บทที่ ๕ สรุปผลการประเมิน อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๓๑
๕.๑ สรุปผลการประเมิน	๓๑
๕.๒ อภิปรายผล	๓๓
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๓๔
เอกสารอ้างอิง	๓๖
ภาคผนวก	๓๗
ภาคผนวก ก รูปภาพการลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ	๓๘
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	๔๙
ภาคผนวก ค บันทึกที่เกี่ยวข้อง	๕๖
คณะผู้จัดทำ	๗๔

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

ภาพที่

๔.๑ แผนภูมิแสดงเพศของกลุ่มตัวอย่าง ๑๖
๔.๒ แผนภูมิแสดงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง ๑๖
๔.๓ แผนภูมิแสดงร้อยละอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง ๑๗
๔.๔ แผนภูมิร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ ๑๗
๔.๕ แผนภูมิร้อยละพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการของกลุ่มตัวอย่าง ๑๘
๔.๖ แผนภูมิร้อยละของลักษณะแหล่งน้ำเดิม ๑๘
๔.๗ แผนภูมิแสดงร้อยละของประชาชนเข้าร่วมประชุม ๑๙

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

๔.๑ แสดงจำนวนโครงการแบ่งตามภูมิภาคและลุ่มน้ำ ๑๔
๔.๒ แสดงร้อยละของอายุจากกลุ่มตัวอย่าง ๑๖
๔.๓ แสดงร้อยละของประชาชนเข้าร่วมประชุม ๒๐
๔.๔ แสดงร้อยละของประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการ (แหล่งน้ำ) ๒๑
๔.๕ แสดงร้อยละของประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการ(ระบบกระจายน้ำ) ๒๒
๔.๖ แสดงร้อยละของประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากโครงการ ๒๓
๔.๗ แสดงร้อยละของประโยชน์ที่ประชาชนใช้น้ำเพื่อการเกษตร ๒๔
๔.๘ แสดงร้อยละของการดูแลรักษาแหล่งน้ำ ๒๖
๔.๙ แสดงร้อยละของการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ๒๗
๔.๑๐ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ๒๘

สรุปสำหรับผู้บริหาร

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อโครงการ เพื่อนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือการขยายผลการดำเนินงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำให้บรรลุตามเป้าหมาย ขอบเขตการติดตามและประเมินผลโครงการ คือ โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยใช้กรอบแนวคิดการประเมินผลแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results) ของโครงการ ประกอบด้วย ผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impact) เบื้องต้นของโครงการ

๑. สรุปผลการประเมิน

๑) ข้อมูลทั่วไป

๑.๑) ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๖๙.๘๐ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ ๕๑.๒๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๙๔.๒๐ มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๑๙๘,๒๓๘ บาทต่อปี และประชาชนส่วนใหญ่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ ๘๖.๐๐

๑.๒) พื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติก่อนการดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม ประเภท ห้วย หนอง คลอง บึง ร้อยละ ๙๑.๙ ซึ่งมีลักษณะตื้นเขิน ตะกอนดินทับถมและมีวัชพืชปกคลุม

๑.๓) ประชาชนส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมประชุมและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ ๗๓.๓๐ ประชาชนมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำที่มาประชาคมรับฟังความคิดเห็น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๙๒.๘๓

๒) ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๒.๑) ประชาชนมีความพึงพอใจโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ ในด้านแหล่งน้ำ และด้านระบบกระจายน้ำ ดังนี้

๒.๑.๑) ด้านแหล่งน้ำ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจมาก ได้แก่ พื้นที่โครงการมีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๕.๓๑ ความจุเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๙๔.๓๗ รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางเข้าน้ำ ร้อยละ ๙๐.๖๑ ภูมิทัศน์รอบแหล่งน้ำ มีระเบียบเรียบร้อย ร้อยละ ๘๘.๗๓ คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง ร้อยละ ๘๖.๓๘ และแหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม ร้อยละ ๘๐.๒๖

๒.๑.๒) ด้านระบบกระจายน้ำ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจมาก ได้แก่ การใช้งานสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ร้อยละ ๙๑.๑๑ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่ที่กำหนด ร้อยละ ๘๖.๖๗

๒.๒) ประโยชน์จากโครงการที่ประชาชนมีความพึงพอใจมาก ได้แก่ เป็นแหล่งน้ำดิบใช้ผลิตน้ำประปา (ใช้น้ำประปา) ร้อยละ ๙๒.๗๙ รองลงมา นำน้ำใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ ๙๑.๙๕ ความสะดวกในการนำน้ำไปใช้ ร้อยละ ๘๗.๙๒ น้ำใช้อุปโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๘๗.๕๐ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง ร้อยละ ๘๖.๒๗ ปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘๕.๕๓ บรรเทาปัญหาน้ำท่วม ร้อยละ ๘๕.๑๙ และใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ ๗๘.๗๙

๒.๓) ความคิดเห็นที่มีผลกระทบในเบื้องต้น ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๑) ด้านสังคม พบว่า ชุมชนได้มีการแบ่งปันการใช้น้ำ และส่วนใหญ่บริเวณโครงการ/บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำประชาชนไม่ได้ใช้ทำกิจกรรม รองลงมา ใช้เป็นแหล่งออกกำลังกาย ใช้เป็นแหล่งพักผ่อน และใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ยิ้มแย้มแจ่มใสใจเบิกบาน รองลงมา ร่วมแรงร่วมใจทำงานจิตอาสา และทักทายปราศรัยในชุมชน และมีการรวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๒.๓.๒) ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า บางแหล่งน้ำมีสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และพื้นที่มีแหล่งน้ำปลูกต้นไม้ได้เจริญงอกงาม

๓) ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๓.๑) การดูแลรักษาแหล่งน้ำ หลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ พบว่า ส่วนใหญ่มีคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดูแลรักษาแหล่งน้ำ รองลงมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลรักษาแหล่งน้ำ

กรณีในพื้นที่ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ประชาชนไม่ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๕๒.๘ และต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๔๗.๒ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๓๘.๙ ชุมชนจัดตั้งเอง ร้อยละ ๓๓.๓ และให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่ม ร้อยละ ๒๗.๘

๓.๒) การมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ รองลงมา ประชาชนไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ร่วมปล่อยสัตว์น้ำเพื่อสร้างความสมดุลในแหล่งน้ำ และร่วมกำจัดวัชพืช (ผักตบชวา จอก แหน กก) ในบริเวณแหล่งน้ำ

๔) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากประชาชน

ประชาชนได้มีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำในบางโครงการ ได้แก่ (๑) ต้องการให้มีการเรียงหินเพิ่มริมตลิ่งแหล่งน้ำป้องกันน้ำกัดเซาะคันดิน (๒) ต้องการขยายสระให้กว้างกว่าเดิม (๓) วางท่อจากแม่น้ำเพื่อผันน้ำหรือสูบน้ำมาใส่ในแหล่งน้ำที่ก่อสร้าง เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง (๔) ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีความลึกกว่าเดิมเพื่อเพิ่มปริมาณความจุเก็บกักน้ำ (๕) เพิ่มหรือวางท่อระบบกระจายน้ำเข้าพื้นที่นา และในหมู่บ้าน (๖) ต้องการให้แหล่งน้ำสามารถเชื่อมโยงหรือผันน้ำได้ (๗) ต้องการฝายเก็บกักน้ำ และมีประตูน้ำเปิดปิด และ (๘) หน่วยงานควรดำเนินการขุดลอกคลองให้ตลอดทั้งสาย

๕) ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

ประชาชนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ส่วนใหญ่กระทบด้านรายได้ รองลงมากระทบด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านอาชีพ

๒. อภิปรายผล

การประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ ครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

พื้นที่แหล่งน้ำก่อนกรมทรัพยากรน้ำเข้ามาดำเนินโครงการ มีลักษณะตื้นเขิน มีตะกอนดินทับถมมาก ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ กรมทรัพยากรน้ำจึงได้เข้ามาดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำ และก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ทำให้แหล่งน้ำได้รับการปรับปรุงพัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำและมีระบบกระจายน้ำ ใช้ในพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทาน (พื้นที่เกษตรน้ำฝน)

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ (Results) โครงการที่กรมทรัพยากรน้ำดำเนินการ ดังนี้

๑) ด้านผลผลิต (Outputs) ของโครงการ ประชาชนมีความพึงพอใจมาก ในประเด็นแหล่งน้ำได้รับการพัฒนาฟื้นฟูที่สามารถเพิ่มความจุในการเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น และระบบกระจายน้ำ(ท่อส่งน้ำ) ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ได้มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร

๒) ด้านผลลัพธ์ (Outcomes) ของโครงการ ประชาชนได้ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรนอกเขตชลประทาน (พื้นที่เกษตรน้ำฝน) โดยปลูกข้าว พืชไร่ สวนผลไม้ พืชผักสวนครัว ส่งผลให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้น และมีบางแห่งใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน ซึ่งช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

๓) ด้านผลกระทบ (Impact) ของโครงการ ได้แก่

๓.๑) ด้านเศรษฐกิจ : ประชาชนมีผลผลิตทางการเกษตร เช่น นาข้าว พืชไร่ (ไร่มันสำปะหลัง กล้วยไข่ ข้าวโพด ลำไย ยางพารา สวนปาล์ม หน่อไม้) พืชสวนครัว (มะเขือ ผักกาด ผักชี ต้นหอม ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ฟักทอง แตงกวา) สามารถนำออกขายสร้างรายได้ในครัวเรือน และมีไว้รับประทานในครัวเรือนสามารถลดรายจ่ายลงได้

๓.๒) ด้านสังคม : ประชาชนมีการแบ่งปันการใช้น้ำ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ

๓.๓) ด้านสิ่งแวดล้อม : บริเวณรอบ ๆ โครงการ มีภูมิทัศน์สวยงามขึ้น ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน ใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ และพื้นที่บริเวณที่มีแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ปลูกพืชพันธุ์ไม้ทางการเกษตรได้เจริญงอกงาม

๓. ข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน

๑) เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ กรมทรัพยากรน้ำควรส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่โครงการ เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

๒) หลังจากแหล่งน้ำได้รับการพัฒนาฟื้นฟู และก่อสร้างระบบกระจายน้ำแล้ว และมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว กรมทรัพยากรน้ำควรร่วมบูรณาการกับหน่วยงาน เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาชุมชน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสม แก่ เกษตรกรในพื้นที่โครงการเพื่ออาชีพการเกษตรและมีผลิตผลเพิ่มขึ้น สามารถสร้างรายได้แก่เกษตรกรในพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทาน (เกษตรน้ำฝน)

๓) ติดตามและประเมินผลกลุ่มผู้ใช้น้ำรายใหม่ เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หา SWOT Analysis เพื่อค้นหา จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ (Weaknesses) และโอกาสที่ดำเนินการได้ (Opportunities) เป็นแนวทางใช้ในการพัฒนาให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการกลุ่มได้ด้วยตัวเองอย่างยั่งยืน

๔. สรุปความเชื่อมโยงจากผลผลิตโครงการตอบสนองนโยบายรัฐบาล

กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และตอบสนองนโยบายรัฐบาล ดังนี้

สรุปความเชื่อมโยงจากผลผลิตโครงการตอบสนองนโยบายรัฐบาล

วิสัยทัศน์รัฐบาล “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนา ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

นโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ข้อ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต
แผนงาน : พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำใหม่พร้อมทั้งการจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน

นโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

การประเมินผลแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results)
โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

<u>ผลผลิต</u>
- ประชาชนมีความพึงพอใจมาก คือ แหล่งน้ำได้รับการพัฒนาฟื้นฟู สามารถเพิ่มความจุในการเก็บกักน้ำ และระบบกระจายน้ำ(ท่อส่งน้ำ) ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร

<u>ผลลัพธ์</u>
- ประชาชนได้รับประโยชน์ มีความพึงพอใจมาก คือ ได้มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรนอกเขตชลประทาน (พื้นที่เกษตรน้ำฝน) และใช้เป็นแหล่งน้ำดิบ เพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน

<u>ผลกระทบเบื้องต้น</u>
๑. ด้านเศรษฐกิจ : มีรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตร
๒. ด้านสังคม : ในชุมชนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำ
๓. ด้านสิ่งแวดล้อม : มีภูมิทัศน์สวยงาม ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน ปลูกพืชพันธุ์ไม้ได้เจริญงอกงาม ลดโลกร้อนได้ ทำให้ได้อากาศบริสุทธิ์

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมทรัพยากรน้ำ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้ (๑) รวบรวมข้อมูลน้ำ จัดทำสมดุลน้ำ จัดสรรน้ำผิวดิน อนุญาตการใช้น้ำ เสนอแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำแล้งและน้ำท่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน (๒) การพัฒนา บริหารจัดการ บำรุงรักษา ฟื้นฟู และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมอย่างสมดุลและยั่งยืน (๓) อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศในพื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทาน (พื้นที่เกษตรน้ำฝน)

ด้วยสภาพปัญหาแหล่งน้ำในประเทศไทย อาทิ แหล่งน้ำตื้นเขินไม่สามารถกักเก็บน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ การขาดแคลนแหล่งเก็บกักน้ำผิวดิน ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำและภาวะน้ำท่วมน้ำแล้ง ประกอบกับประชาชนมีความต้องการใช้น้ำอุปโภคบริโภคเพื่อการเกษตร ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญที่กรมทรัพยากรน้ำจะต้องปฏิบัติในการดำเนินงานโครงการการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อมุ่งหวังให้ประชาชน มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร มีน้ำอุปโภคบริโภคให้มีความทั่วถึงและเพียงพอ มีน้ำต้นทุนเพิ่มขึ้นในพื้นที่ขาดแคลนน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดให้บริการและเกิดผลสัมฤทธิ์ และมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และมุ่งแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน จำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลโครงการ เพื่อจะได้นำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานจัดการโครงการ การรายงานผลการปฏิบัติราชการ ต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อประเมินผลโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๒) เพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อโครงการ

๑.๓ ขอบเขตการดำเนินงาน

การติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ในแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ได้แก่ โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำ โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมทรัพยากรน้ำ

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) ทราบผลการประเมินโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๒) ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อโครงการ

๓) นำผลการประเมินโครงการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือการขยายผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการให้บริการของกรมทรัพยากรน้ำ

๑.๕ นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

๑) เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่มาประชาคมรับฟังความคิดเห็นก่อนเริ่มโครงการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘

๒) ความพึงพอใจ หมายถึง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ที่เกิดจากโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ

๓) ด้านคุณภาพการให้บริการ หมายถึง ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

๔) ผลผลิต (Outputs) คือ ผลที่เกิดขึ้นทันทีที่การดำเนินงานโครงการแล้วเสร็จ ได้แก่ แหล่งน้ำได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟู หรือระบบกระจายน้ำส่งน้ำถึงพื้นที่ชุมชน/เกษตรกรรม

๕) ผลลัพธ์ (Outcomes) คือ ผลที่ตามมา/ผลกระทบหรือเงื่อนไขที่เกิดจากผลผลิต (Outputs) หรือ ผลที่เกิดจากการใช้ประโยชน์จากผลผลิตของโครงการ

๖) ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ หมายถึง ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการที่มีทั้งผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes)

๗) ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ หมายถึง ทำหน้าที่ร่วมมือ ดูแล รักษาแหล่งน้ำ ป้องกันความเสียหายและดูแลบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้างในโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ระเบียบ กฎหมาย นโยบาย แผน ได้แก่

๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

๒) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๓) นโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๔) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๕) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

๖) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals – SDGs

๗) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

๒. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

๑) ด้านการติดตามและประเมินผล

๒) ด้านคุณภาพการให้บริการ

๓) ด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์โครงการ

๔) ด้านการมีส่วนร่วม

๕) ด้านความพึงพอใจ

๒.๑ ระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และแผนที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๓/๑ มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน

๒.๑.๒ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

มาตรา ๖ มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

๑) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น

๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์

๖) ประชาชนได้รับความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ

๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ว่าได้ดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์เพียงใดซึ่งจะวัดจากผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คุณภาพของการให้บริการ ซึ่งอาจวัดได้จากความสะดวกในการขอรับบริการ (Convenience) ความไม่ยุ่งยากต่อการทำความเข้าใจ (Simplicity) การให้บริการที่ถูกต้องและรวดเร็ว (Accuracy and Timeliness) รวมทั้งการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการและความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรกับประโยชน์ที่ได้รับ

๒.๑.๓ นโยบายกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ดังนี้

๑) เร่งรัด การขุดเจาะบ่อบาดาลในพื้นที่วิกฤติ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ให้กับประชาชน

๒) สร้างความมั่นคงด้านน้ำ โดยยกระดับมาตรฐานประปาหมู่บ้าน ประชาชนเข้าถึงน้ำดื่มสะอาดอย่างทั่วถึง

๓) อนุรักษ์ ฟื้นฟู รักษา แม่น้ำ และคูคลอง ทั่วประเทศ

๔) สนับสนุนการใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยี โดยประยุกต์ศาสตร์พระราชา ปราชญ์ท้องถิ่น และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เข้ามาสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

๕) วางแผนบริหารจัดการน้ำแล้ง น้ำท่วม น้ำเสีย ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤต

๖) พัฒนาแหล่งน้ำที่มีอยู่ เพื่อรองรับปริมาณน้ำฝนในฤดูฝนที่จะมาถึง และป้องกันปัญหาภัยแล้งในปี ต่อไป

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีตัวชี้วัด ๓.๒ สภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู และเชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นข้อ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

๒.๑.๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในเป้าหมายที่ ๒ สร้างความมั่นคงด้านน้ำและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งผิวดินและน้ำใต้ดินให้มีประสิทธิภาพ

๒.๑.๖ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มี ๖ ด้าน คือ

ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภค บริโภค มีเป้าประสงค์ จัดหาน้ำสะอาด เพื่อการอุปโภคบริโภคให้แก่ชุมชนครบทุกหมู่บ้านหรือทุกครัวเรือน ชุมชนเมือง แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ และพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งการจัดทำแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ ซึ่งขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานในราคาที่เหมาะสม และการประหยัดน้ำ โดยลดการใช้น้ำภาคครัวเรือน ภาคบริการและภาคราชการ

ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต มีเป้าประสงค์ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำใหม่ให้เต็มศักยภาพ พร้อมทั้งการจัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝน เพื่อขยายโอกาสจากศักยภาพโครงการขนาดเล็ก ลดความเสี่ยงในพื้นที่ไม่มีศักยภาพ ลดความเสี่ยงหรือความเสียหาย

ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย มีเป้าประสงค์ เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การจัดระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชะลอน้ำ รวมทั้งการบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่วิกฤต (Area based)

ด้านที่ ๔ การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ มีเป้าประสงค์ พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน การนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ ป้องกันและลดการเกิดน้ำเสียต้นทาง การควบคุมปริมาณการไหลของน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ พร้อมทั้งฟื้นฟูแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีความสำคัญในทุกมิติ เพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ทั่วประเทศ

ด้านที่ ๕ การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลาย มีเป้าประสงค์ อนุรักษ์ ฟื้นฟู พื้นที่ป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม การป้องกัน และลดการชะล้างพังทลายของดินในพื้นที่ต้นน้ำและพื้นที่ลาดชัน

ด้านที่ ๖ การบริหารจัดการ มีเป้าประสงค์ จัดตั้งองค์กรด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ คณะกรรมการลุ่มน้ำ ฯลฯ) ปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัย ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศเชื่อมโยงประเด็นการพัฒนาและการหาแหล่งเงินทุน พัฒนาระบบฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (คลังน้ำชาติ) สนับสนุนองค์กรลุ่มน้ำ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน การบริหารจัดการชลประทาน การศึกษาวิจัย เตรียมความพร้อม ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เป็นต้น

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ ด้านการติดตามและประเมินผล

การติดตาม (Monitoring) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ได้มีการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ของโครงการที่กำหนดได้อย่างไร ข้อมูลที่ได้จะนำมาประกอบเป็นเครื่องมือ

ควบคุม กำกับ การดำเนินงานในขณะปฏิบัติโครงการโดยตรง ทั้งในด้านปัจจัย (Input) ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) และด้านผลผลิต (Output) (แหล่งข้อมูล www.opsmoac.go.th)

การติดตามผลที่ดีนั้นควรจะเป็นการติดตามผลอย่างน้อย ๓ ประเด็นหลัก คือ

๑) การติดตามผลด้านปัจจัยหรือทรัพยากร เพื่อตรวจสอบดูว่าโครงการหรือแผนงานได้รับปัจจัยหรือทรัพยากร ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

๒) การติดตามผลด้านกิจกรรม เพื่อใช้ตรวจสอบดูว่าได้มีการปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด

๓) ด้านการติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบดูว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง (แหล่งข้อมูล www.stou.ac.th/schools)

การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ การประเมินผลจะเกิดขึ้นในทุกขั้นตอนของโครงการ นับตั้งแต่ก่อนตัดสินใจจัดทำโครงการ ในขณะดำเนินงานในช่วงระยะต่างๆ และเมื่อโครงการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว (แหล่งข้อมูล www.opsmoac.go.th)

สรุปได้ว่า การประเมินผลต้องเกิดจากสาระสำคัญดังนี้

๑) ต้องมีงานหรือโครงการที่จะประเมินผล

๒) งานหรือโครงการนั้น ๆ จะต้องมีการวางแผนงาน (Project planning) คือ ต้องมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาทำงาน กำหนดเป้าหมายในระดับต่างๆ และกำหนดแผนปฏิบัติงาน (Operation Plan) เป็นต้น

๓) ต้องมีการวัดผลทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพในระดับต่าง ๆ เปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้เดิม

๔) จะต้องมีระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feed back system) ที่มีประสิทธิภาพ เพราะระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับนี้ เป็นหัวใจของการประเมินผลโครงการ การประเมินผลจะสำเร็จสมบูรณ์ไม่ได้ หากขาดระบบการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ดีและมีประสิทธิภาพ

การติดตามและประเมินผลเป็นกระบวนการที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน โดยการติดตามจะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานของโครงการ สำหรับกำกับ แก้ไข และป้องกันปัญหาอุปสรรคระหว่างการดำเนินงาน ในขณะที่การประเมินผลเป็นการตัดสินคุณค่าของปัจจัยนำเข้า การดำเนินงานและผลของโครงการ สำหรับปรับปรุงการดำเนินการ สรุปผลสำเร็จ ดังนั้นข้อมูลที่ได้จากการติดตามโครงการ จึงใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งของการประเมินโครงการ (แหล่งข้อมูล www.stou.ac.th/schools)

๒.๒.๒ ด้านคุณภาพการให้บริการ

คุณภาพการให้บริการของภาครัฐจะต้องพิจารณาวัดที่ความรู้สึกพึงพอใจของประชาชนเป็นหลัก กล่าวคือ เมื่อประชาชนได้รับการให้บริการที่ดี มีมาตรฐาน และเสมอภาคแล้ว ประชาชนย่อมต้องมีความรู้สึกตอบสนองต่อการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปของการให้การสนับสนุนกิจการของรัฐ การให้ความช่วยเหลือการปฏิบัติตามคำแนะนำ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, ๒๕๔๗, หน้า ๓)

องค์การที่มุ่งเน้นผู้รับบริการควรให้ความสำคัญกับเรื่อง ดังต่อไปนี้

๑. การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการในปัจจุบันและอนาคต คือ การเข้าใจความต้องการของผู้รับบริการในปัจจุบันและการคาดการณ์ความต้องการของผู้รับบริการที่พึงมีในอนาคต

๒. การสร้างความพึงพอใจในคุณภาพการบริการ สามารถดำเนินการได้ในทุกขั้นตอนตั้งแต่การเข้าถึง บริการ คุณภาพของการให้บริการ การลดข้อผิดพลาดในการให้บริการ การลดข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการรวมทั้ง ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนราชการกับผู้รับบริการ ซึ่งช่วยสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่น และความพึงพอใจให้กับ ผู้รับบริการ ทั้งนี้ ส่วนราชการที่จะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการได้นั้น จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถคาดการณ์ความเปลี่ยนแปลงในอนาคต และตระหนักถึง การพัฒนาทางเทคโนโลยี รวมทั้งการตอบสนองอย่างรวดเร็วและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

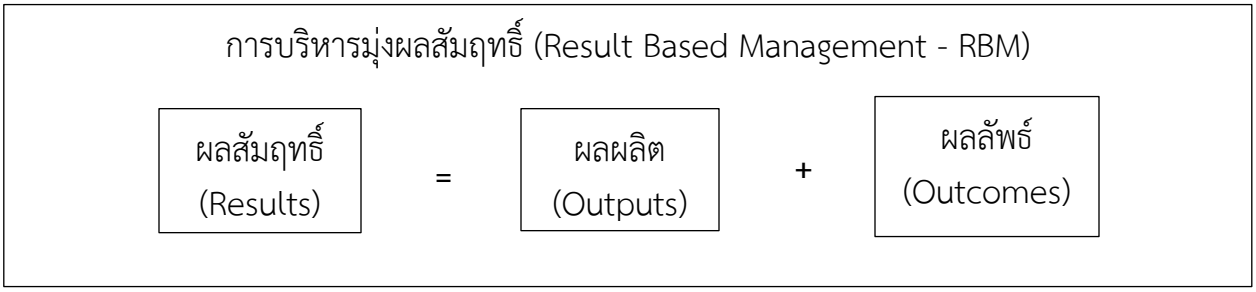
๓. ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประชาชน จึงไม่ใช่การให้ความสำคัญกับกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นการมุ่งเน้นประโยชน์สุขที่เกิดกับภาคประชาชนเป็นสำคัญ (วารสารเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ ๒ หน้า ๗)

๒.๒.๓ ด้านการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์โครงการ (Result Based Management-RBM)

ผลสัมฤทธิ์ (Results) หมายถึง งาน บริการ หรือ กิจกรรมที่เกิดจากการทำงานที่ได้ผลผลิต (Output) ตามเป้าหมาย และเกิดผลลัพธ์ (Outcome) ตรงตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ ผลผลิตสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างแท้จริงหรือเป็นที่พึงพอใจ

ผลผลิต (Outputs) คือ ผลที่เกิดขึ้นทันทีที่การดำเนินงานกิจกรรม/โครงการแล้วเสร็จ

ผลลัพธ์ (Outcomes) คือ ผลที่เกิดขึ้นตามมา ผลกระทบ หรือเงื่อนไขที่เกิดจากผลผลิต (Outputs) หรือผลที่ได้จากการใช้ประโยชน์จากผลผลิต มีความสัมพันธ์โดยตรงกับประชาชน ซึ่งเป็นผู้รับบริการและสาธารณชน



(บทความวิชาการ Hot Issue “การพัฒนาระบบราชการโดยการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์”, สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๙๕ หน้า ๒-๔)

๒.๒.๔ ด้านการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำของประชาชน (An Involvement of People in Water Reservation Management) หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ต่อการจัดการทรัพยากรน้ำด้วยความสมัครใจในการแสดงความรู้สึก ความต้องการร่วม ทั้งเป็นส่วนหนึ่งในการวางแผนและดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความมั่นคงในการใช้น้ำอย่างยั่งยืน สามารถวัดได้จากองค์ประกอบ ๔ ด้าน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านกายภาพ (Physically involved) หมายถึง การที่ประชาชน ได้เข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้ใช้น้ำ และยังได้ชักชวนญาติพี่น้องเข้าร่วมประชุม การเข้าร่วมการขอเปิด-ปิดประตูน้ำ

๒) การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านความคิด (Intellectually involved) หมายถึง การที่ประชาชนคิดวิธีการจัดการทรัพยากรน้ำของชุมชน เสนอให้มีบทลงโทษผู้กระทำความผิดความคิดที่จะพัฒนาแหล่งน้ำ

๓) การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านอารมณ์ (Emotionally involved) หมายถึง ความรู้สึกของประชาชนที่มีต่อการจัดการทรัพยากรน้ำของชุมชนในภาพรวมความเชื่อมั่นในการจัดการน้ำของชุมชน ความรู้สึกว่าจะมีน้ำใช้อย่างเพียงพอ ความชอบที่จะให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ความหวงแหนแหล่งน้ำในพื้นที่ และการติดตามแก้ไขปัญหา

๔) การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรน้ำด้านความเป็นเจ้าของชุมชน (Sense of belonging) หมายถึง ประชาชนมีความรู้สึกว่าตนเอง คือ ส่วนหนึ่งของชุมชน มีบทบาทร่วมรับผิดชอบร่วมยอมรับทั้งประโยชน์และโทษที่เกิดขึ้นในการแก้ไขปัญหาต่างๆของชุมชน และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือชุมชนอย่างไม่หวังสิ่งตอบแทน โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญให้การปกป้องรักษาและพัฒนาสังคม เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนด้วยตัวของตนเองอย่างสม่ำเสมอ (โครงการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. ๒๕๕๙, หน้า ๒๗ - ๒๘)

๒.๒.๕ ด้านความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้นๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้นๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้ (แหล่งข้อมูล https://ednet.kku.ac.th)

ชริณี เดชจินดา กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ความรู้สึกพอใจจะเกิดขึ้น เมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนอง

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการ

การติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔๓,๕๐๔ ครัวเรือนในพื้นที่โครงการแล้วเสร็จ มีรายละเอียดดังนี้

ภูมิภาค	จำนวนโครงการแล้วเสร็จ	ครัวเรือนได้ประโยชน์	จำนวนสำหรับการติดตามประเมินผล
ภาคเหนือ	๕๐	๙,๕๗๙	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคกลาง	๕๖	๑๑,๑๕๐	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๘๙	๑๖,๖๖๒	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคตะวันออก	๑๙	๑,๒๒๒	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคใต้	๑๕	๔,๒๙๑	คัดเลือก ๒ โครงการ
รวม	๒๒๙	๔๒,๙๐๔	๑๐

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

- กำหนดกลุ่มเป้าหมายจำนวนครัวเรือน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$n = \frac{N}{๑+Ne^{๒}}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐

แทนค่าในสูตร ดังนี้

$$n = \frac{๔๒,๙๐๔}{๑+๔๒,๙๐๔\ (๐.๑๐)^{๒}}$$

$$= ๙๙.๗๖ \text{ ครัวเรือน}$$

๓.๒ การสุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บข้อมูลจากประชาชน จำนวน ๑๐ โครงการ ๆ ละ ๑๐ ครัวเรือน (รวมทั้งสิ้น ๑๐๐ ครัวเรือน) สุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ ๒ ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ตอนที่ ๓ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ ๕ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

๓.๔ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการทบทวนหลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้องให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำ ประกอบด้วย หัวหน้าผู้ตรวจราชการกรม ผู้ตรวจราชการกรม ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๓.๕.๑ เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค เก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Survey)

๓.๕.๒ เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ นำเข้าข้อมูลจากแบบสอบถามในโปรแกรมประมวลผล (Microsoft Excel) รวบรวม สรุป วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๖.๑ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ (Microsoft Excel)

๓.๖.๒ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage)

๓.๖.๓ การแปลผลข้อมูล ดังนี้

๑) ระดับความพึงพอใจ ระดับการใช้ประโยชน์ และระดับการมีส่วนร่วม

ระดับความพึงพอใจ, การใช้ประโยชน์, การมีส่วนร่วม	คะแนน
น้อย	๑
ปานกลาง	๒
มาก	๓

นำมาจัดกลุ่มระดับ โดยพิจารณาจากการรวบรวมข้อมูลและแจกแจงความถี่ จะให้คะแนนกลุ่มตัวอย่าง แบ่งระดับออกเป็น ๓ ชั้น เพื่อพิจารณาเป็นเกณฑ์จากคะแนนเฉลี่ย (Mean)

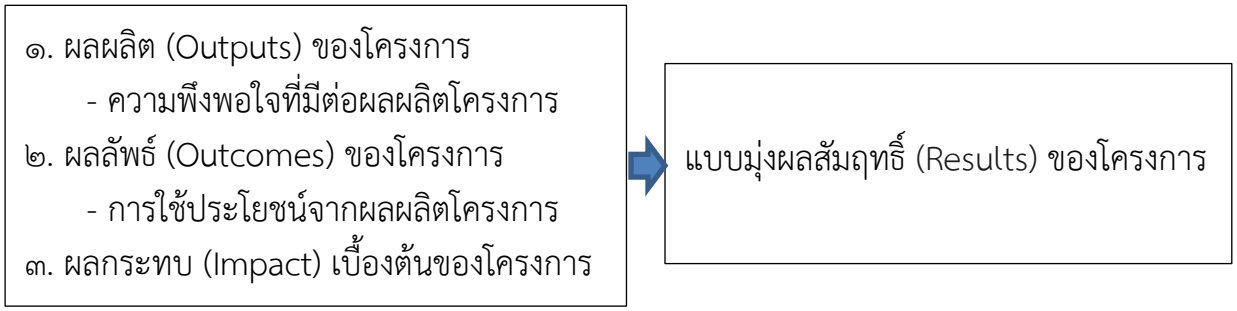
$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{๓ - ๑}{๓} = ๐.๖๖$$

เกณฑ์การแปลความหมายระดับคะแนนชั้นของเกณฑ์ เป็นดังนี้

ช่วงของค่าเฉลี่ย	ความหมาย
๑.๐๐ - ๑.๖๖	ระดับน้อย
๑.๖๗ - ๒.๓๓	ระดับปานกลาง
๒.๓๔ - ๓.๐๐	ระดับมาก

๓.๖.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เช่น ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

๓.๗ กรอบแนวคิดการประเมินผลโครงการ



บทที่ ๔

ผลการประเมิน

การประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ และบริหารจัดการน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ เป็นการประเมินโครงการแล้วเสร็จในแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยการสุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๐ โครงการจากโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๒๒๙ โครงการ (ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓) ดังนี้

ตาราง ๔.๑ แสดงจำนวนโครงการแบ่งตามภูมิภาคและลุ่มน้ำ

ภูมิภาค	ลุ่มน้ำ	โครงการ
ตะวันออก	โตนเลสาป	๑. โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองบ้านโคกสะอาด หมู่ที่ ๗ ตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
ตะวันออก	ชายฝั่งทะเลตะวันออก	๒. โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองหินเพลิง หมู่ที่ ๘,๙,๑๑ ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
กลาง	ท่าจีน	๓. โครงการปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำสระเก็บน้ำสาธารณะบ้านโคกหม้อ หมู่ที่ ๙ ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
กลาง	ท่าจีน	๔. โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ บ้านหนองอ้อ หมู่ที่ ๗ ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
เหนือ	วัง	๕. โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำจากหนองหมูและหนองน้ำจำ บ้านยางอ้อย, ยางอ้อยใต้ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง
เหนือ	ป่าสัก	๖. โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำคลองร่องโคม หมู่ที่ ๖,๗,๑๑,๑๓ ตำบลบุ่งคล้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
ตะวันออกเฉียงเหนือ	มูล	๗. โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำสนับสนุนนาแปลงใหญ่ บ้านขุย หมู่ที่ ๖ ตำบลขุย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ตาราง ๔.๑ (ต่อ) แสดงจำนวนโครงการแบ่งตามภูมิภาคและลุ่มน้ำ

ภูมิภาค	ลุ่มน้ำ	โครงการ
ใต้	ตาปี	๙. โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำหนองน้ำบางดี หมู่ที่ ๔ ตำบลพ่วงพรมคร อำเภอเคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ใต้	ทะเลสาบสงขลา	๑๐. โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองรางสาด ช่วง ๒ ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง

ภาพรวมลักษณะโครงการ ประกอบด้วย งานขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ และงานอาคารประกอบชลประทาน ได้แก่ งานก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยม คสล. ท่อลอดกลม คสล. งานก่อสร้างอาคารระบายน้ำ อาคารระบายน้ำเข้า อาคารระบายน้ำล้น บันไดลงสระ คสล. งานก่อสร้างถังกักเก็บน้ำ งานระบบส่งน้ำชนิดท่อ งานก่อสร้างระบบกระจายน้ำแบบรางตัวยู งานหินคลุกปรับเกลี่ยบดทับแน่น งานคันดินบดอัดแน่น และงานเรียงหิน เป็นต้น

โครงการมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนา ปรับปรุง อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ ใช้เป็นแหล่งน้ำต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งในพื้นที่เกษตรน้ำฝน (นอกเขตชลประทาน)

แบบสอบถามได้ทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ และนำเสนอผลการประเมิน แบ่งออกเป็นหัวข้อ ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไป

๒. ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

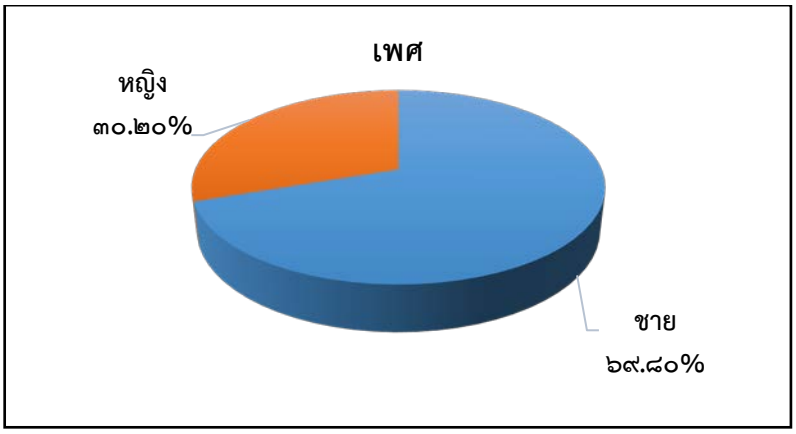
๓. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๔. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

๕ . ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑) เพศ ประชาชนส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ ๖๙.๘๐ และเพศหญิง ร้อยละ ๓๐.๒๐



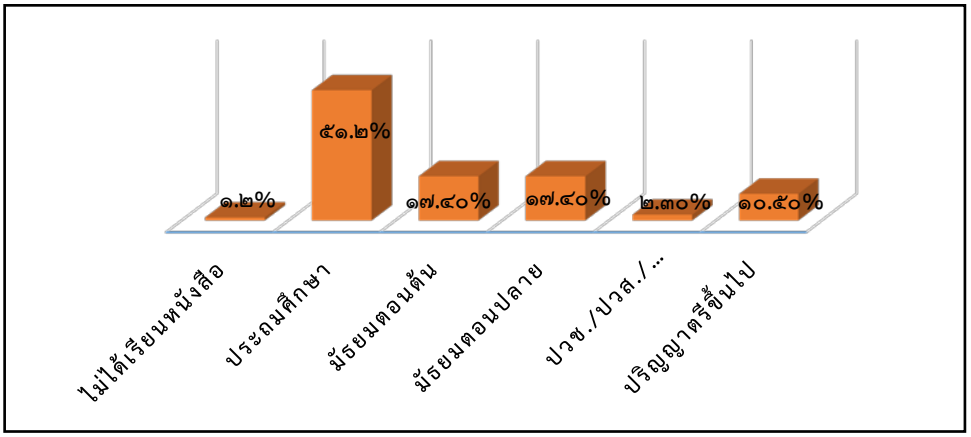
ภาพที่ ๔.๑ แผนภูมิแสดงร้อยละเพศของกลุ่มตัวอย่าง

๒) อายุ ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๖๑.๗๐ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี ร้อยละ ๒๖.๗๐ และอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ร้อยละ ๑๑.๖๐

ตาราง ๔.๒ แสดงร้อยละของอายุจากกลุ่มตัวอย่าง

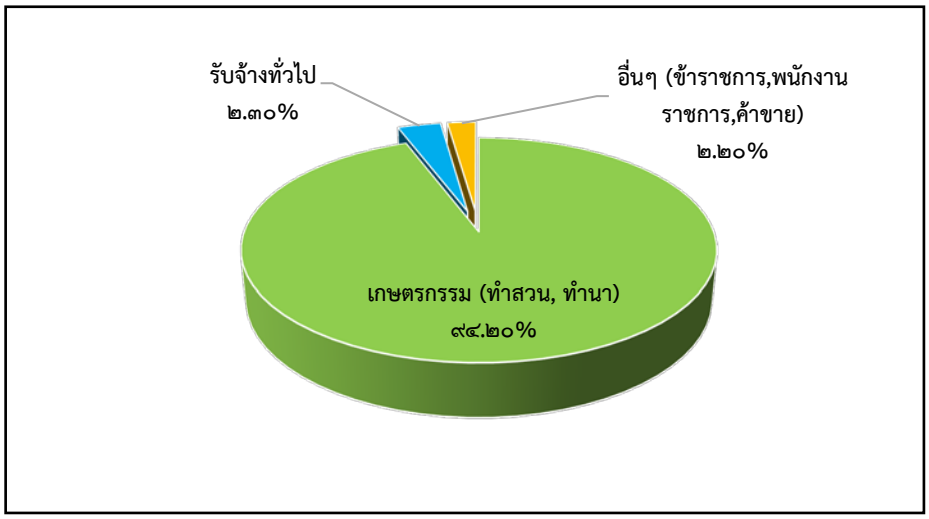
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๑. อายุ ๑๘-๓๐ ปี	๐	๐.๐๐
๒. อายุ ๓๑-๔๐ ปี	๑๐	๑๑.๖๐
๓. อายุ ๔๑-๕๐ ปี	๒๓	๒๖.๗๐
๔. อายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป	๕๓	๖๑.๗๐
รวม	๘๖	๑๐๐.๐๐

๓) ระดับการศึกษา ประชาชนในพื้นที่โครงการ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ ๕๑.๒๐ รองลงมา ระดับมัธยมตอนต้น ร้อยละ ๑๗.๔๐ ระดับมัธยมตอนปลาย ร้อยละ ๑๗.๔๐ ปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ ๑๐.๕๐ ระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา ร้อยละ ๒.๓๐ และไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ ๑.๒๐



ภาพที่ ๔.๒ แผนภูมิแสดงร้อยละระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

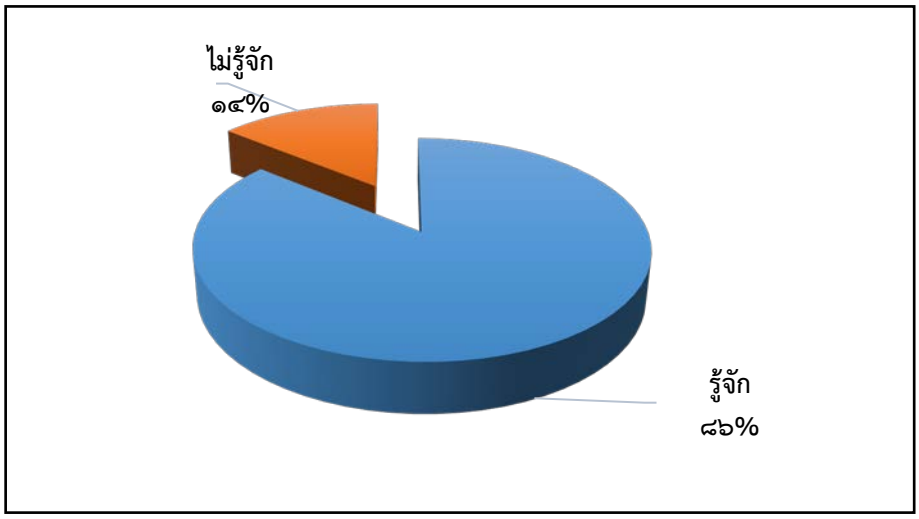
๔) อาชีพหลักของครัวเรือน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๙๔.๒๐ (ทำนา ร้อยละ ๗๖.๐๐ ทำสวน ร้อยละ ๒๔.๐๐) รับจ้างทั่วไป ร้อยละ ๓.๕๐ และอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ ๒.๓๐ (ข้าราชการ พนักงานของรัฐ และค้าขาย)



ภาพที่ ๔.๓ แผนภูมิแสดงร้อยละอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

๕) รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อปี ประชาชนในพื้นที่โครงการ มีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน จำนวน ๑๙๘,๒๓๘ บาทต่อปี

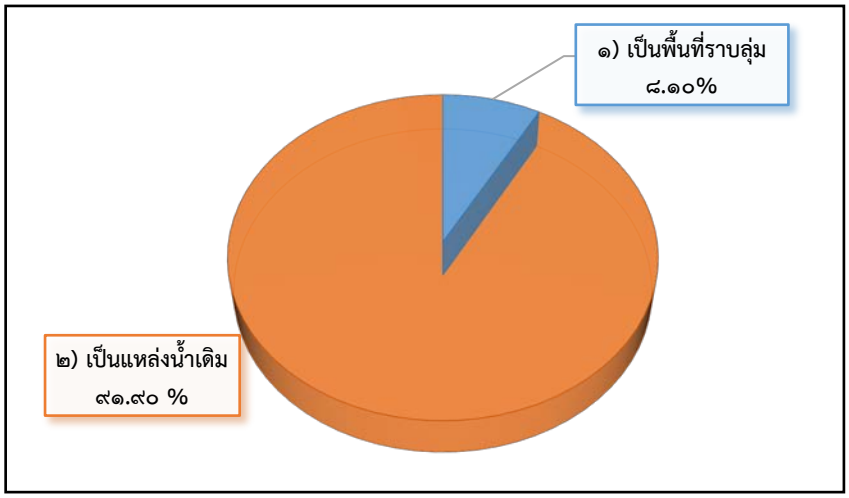
๖) ประชาชนส่วนใหญ่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ ๘๖.๐๐ ไม่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ ๑๔.๐๐ และส่วนใหญ่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำจากการที่หน่วยงานเข้ามาดำเนินโครงการในพื้นที่



ภาพที่ ๔.๔ แผนภูมิร้อยละของประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำ

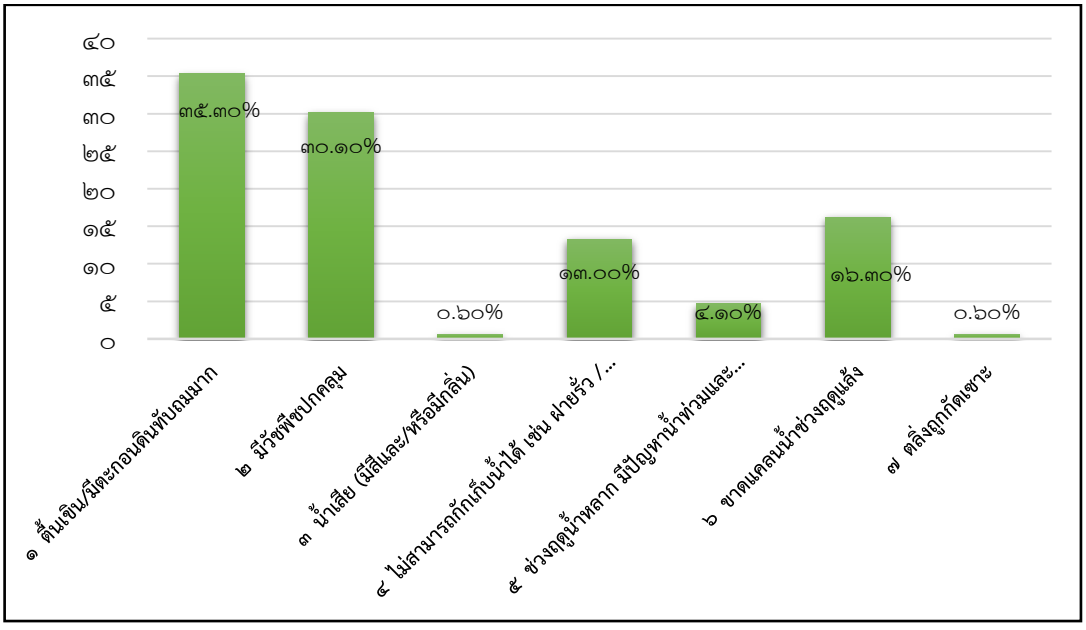
๗) ก่อนการดำเนินโครงการลักษณะของแหล่งน้ำ

พบว่า ส่วนใหญ่ลักษณะแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นแหล่งน้ำเดิม ประเภท ห้วย หนอง คลอง บึง ฯลฯ มีจำนวนร้อยละ ๙๑.๙๐ เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ร้อยละ ๘.๑๐



ภาพที่ ๔.๕ แผนภูมิร้อยละพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการของกลุ่มตัวอย่าง

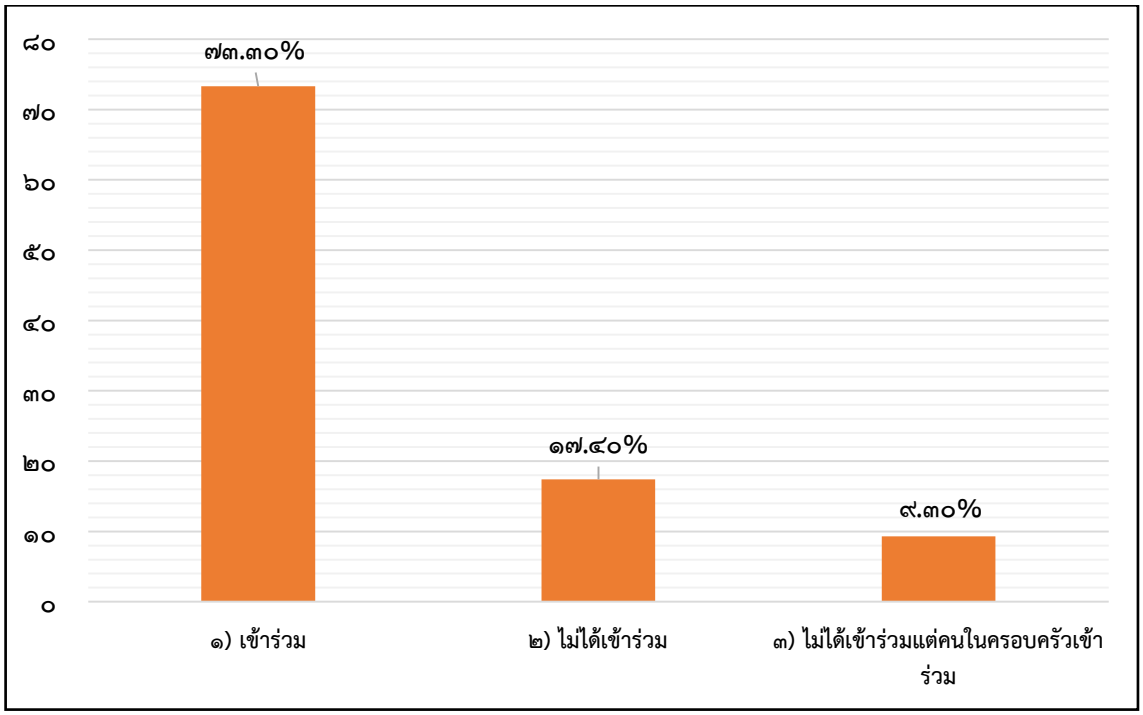
ลักษณะแหล่งน้ำเดิมก่อนดำเนินโครงการ ส่วนใหญ่ลักษณะแหล่งน้ำตื้นเขิน/มีตะกอนดินทับถมมาก ร้อยละ ๓๕.๓๐ รองลงมา มีวัชพืชปกคลุม ร้อยละ ๓๐.๑๐ ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ร้อยละ ๑๖.๓๐ ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ เช่น ฝายรั่ว/ชำรุด ร้อยละ ๑๓.๐๐ ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ ร้อยละ ๔.๑๐ และน้ำเสีย(มีสี และ/หรือมีกลิ่น) ร้อยละ ๐.๖๐ และตลิ่งถูกกัดเซาะ ร้อยละ ๐.๖๐



ภาพที่ ๔.๖ แผนภูมิร้อยละของลักษณะแหล่งน้ำเดิม

๒. ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๑) ก่อนดำเนินโครงการประชาชนได้มาร่วมประชุม/รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ส่วนใหญ่ประชาชนเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๗๓.๓๐ รองลงมาไม่ได้ร่วมโครงการ ร้อยละ ๑๗.๔๐ และไม่ได้เข้าร่วมแต่คนในครอบครัวเข้าร่วม ร้อยละ ๙.๓๐



ภาพ ๔.๗ แผนภูมิแสดงร้อยละของประชาชนเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการ

๒) ประชาชนมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำที่มาประชาคมรับฟังความคิดเห็นก่อนเริ่มโครงการ พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ ๙๗.๖๒ โดยแยกเป็นประเด็น เจ้าหน้าที่ตอบข้อซักถามหรือข้อสงสัยได้ตรงประเด็นและชัดเจน ร้อยละ ๙๙๔๗ รองลงมา เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ร้อยละ ๙๘.๙๔ เจ้าหน้าที่รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชน ร้อยละ ๙๘.๔๑ เจ้าหน้าที่มีความสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส ร้อยละ ๙๖.๘๓ เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ เช่น เหตุผลความจำเป็นของโครงการ สถานที่ที่ดำเนินการ เป็นต้น ร้อยละ ๙๖.๓๐ และเจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการมาปฏิบัติหน้าที่ ร้อยละ ๙๕.๗๗

ตาราง ๔.๓ แสดงระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ที่มาประชาคมรับฟังความคิดเห็น

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รวม จำนวน %	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N / %)	ปานกลาง (N / %)	น้อย (N / %)			
(๑) เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการมาปฏิบัติหน้าที่	๕๕ (๘๗.๓๐)	๘ (๑๒.๗๐)	๐ (๐.๐๐)	๖๓ (๑๐๐)	๒.๘๗ (๙๕.๗๗)	พึงพอใจมาก
(๒) เจ้าหน้าที่มีความสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้ม แจ่มใส	๕๗ (๙๐.๔๘)	๖ (๙.๕๒)	๐ (๐.๐๐)	๖๓ (๑๐๐)	๒.๙๐ (๙๖.๘๓)	พึงพอใจมาก
(๓) เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ เช่น เหตุผลความจำเป็นของโครงการ สถานที่ที่ดำเนินการ ขั้นตอน ระยะเวลาดำเนินการผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ประมาณการใช้จ่ายและที่มาของเงิน ครบถ้วนชัดเจน	๕๖ (๘๘.๘๙)	๗ (๑๑.๑๑)	๐ (๐.๐๐)	๖๓ (๑๐๐)	๒.๘๖ (๙๖.๓๐)	พึงพอใจมาก
(๔) เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	๖๑ (๙๖.๘๓)	๒ (๓.๑๗)	๐ (๐.๐๐)	๖๓ (๑๐๐)	๒.๙๗ (๙๘.๙๔)	พึงพอใจมาก
(๕) เจ้าหน้าที่ตอบข้อซักถามหรือข้อสงสัย ได้ตรงประเด็นและชัดเจน	๖๒ (๙๘.๔๑)	๑ (๑.๕๙)	๐ (๐.๐๐)	๖๓ (๑๐๐)	๒.๙๘ (๙๙.๔๗)	พึงพอใจมาก
(๖) เจ้าหน้าที่รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชน	๖๐ (๙๕.๒๔)	๓ (๔.๗๖)	๐ (๐.๐๐)	๖๓ (๑๐๐)	๒.๙๕ (๙๘.๔๑)	พึงพอใจมาก
รวม	๕๙ (๙๒.๘๖)	๕ (๗.๑๔)	๐ (๐.๐๐)	๖๓ (๑๐๐)	๒.๙๓ (๙๗.๖๒)	พึงพอใจมาก

๓) ความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการ

๓.๑) ด้านแหล่งน้ำ พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๖๑ และแยกเป็นประเด็น พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจมาก ได้แก่ พื้นที่โครงการมีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๕.๓๑ รองลงมาความจุเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๙๔.๓๗ รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางเข้าน้ำ ร้อยละ ๙๐.๖๑ ภูมิทัศน์รอบแหล่งน้ำมีระเบียบเรียบร้อย ร้อยละ ๘๘.๗๓ คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง ร้อยละ ๘๖.๓๘ และแหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม ร้อยละ ๘๘.๒๖

ตาราง ๔.๔ แสดงร้อยละของประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการ (ด้านแหล่งน้ำ)

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รวม จำนวน %	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N / %)	ปานกลาง (N / %)	น้อย (N / %)			
ด้านแหล่งน้ำ						
(๑) พื้นที่ตั้งโครงการมีความเหมาะสม	๖๑ (๘๕.๙๒)	๑๐ (๑๔.๐๘)	๐ (๐.๐๐)	๗๑ (๑๐๐)	๒.๘๖ (๙๕.๓๑)	พึงพอใจมาก
(๒) แหล่งน้ำได้รับการขุดลอก มีความลึกความกว้างที่เหมาะสม	๕๐ (๗๐.๔๒)	๑๗ (๒๓.๙๔)	๔ (๕.๖๓)	๗๑ (๑๐๐)	๒.๖๕ (๘๘.๒๖)	พึงพอใจมาก
(๓) รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางเข้าน้ำ	๕๔ (๗๖.๐๖)	๑๔ (๑๙.๗๒)	๓ (๔.๒๓)	๗๑ (๑๐๐)	๒.๗๒ (๙๐.๖๑)	พึงพอใจมาก
(๔) คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง	๔๘ (๖๗.๖๑)	๑๗ (๒๓.๙๔)	๖ (๘.๔๕)	๗๑ (๑๐๐)	๒.๕๙ (๘๖.๓๘)	พึงพอใจมาก
(๕) ความจุเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น	๖๐ (๘๔.๕๑)	๑๐ (๑๔.๐๘)	๑ (๑.๔๑)	๗๑ (๑๐๐)	๒.๘๓ (๙๔.๓๗)	พึงพอใจมาก
(๖) ภูมิทัศน์รอบแหล่งน้ำมีระเบียบเรียบร้อยสวยงาม	๔๙ (๖๙.๐๑)	๒๐ (๒๘.๑๗)	๒ (๒.๘๒)	๗๑ (๑๐๐)	๒.๖๖ (๘๘.๗๓)	พึงพอใจมาก
รวม	๕๔ (๗๕.๕๙)	๑๕ (๒๐.๖๖)	๓ (๓.๗๖)	๗๑ (๑๐๐)	๒.๗๒ (๙๐.๖๑)	พึงพอใจมาก

๓.๒) ด้านระบบกระจายน้ำ พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ ๘๙.๖๓

โดยแยกเป็นประเด็น พบว่า ประเด็นที่ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ การใช้งานสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ร้อยละ ๙๑.๑๑ ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่ ที่กำหนด ร้อยละ ๙๑.๑๑ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ร้อยละ ๘๖.๖๗

ตาราง ๔.๕ แสดงร้อยละของประชาชนมีความพึงพอใจต่อผลผลิตโครงการ(ระบบกระจายน้ำ)

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N / %)	ปานกลาง (N / %)	น้อย (N / %)	จำนวน %		
ระบบกระจายน้ำ						
(๑) ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่	๑๐ (๖๖.๖๗)	๔ (๒๖.๖๗)	๑ (๖.๖๗)	๑๕ (๑๐๐)	๒.๖๐ (๘๖.๖๗)	พึงพอใจมาก
(๒) ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูก/ พื้นที่ที่กำหนด	๑๒ (๘๐.๐๐)	๒ (๑๓.๓๓)	๑ (๖.๖๗)	๑๕ (๑๐๐)	๒.๗๓ (๙๑.๑๑)	พึงพอใจมาก
(๓) การใช้งานสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์	๑๒ (๘๐.๐๐)	๒ (๑๓.๓๓)	๑ (๖.๖๗)	๑๕ (๑๐๐)	๒.๗๓ (๙๑.๑๑)	พึงพอใจมาก
รวม	๑๑ (๗๕.๕๖)	๓ (๑๗.๗๘)	๑ (๖.๖๗)	๑๕ (๑๐๐)	๒.๖๙ (๘๙.๖๓)	พึงพอใจมาก

๔) ประโยชน์จากโครงการที่ประชาชนได้รับ พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ ๘๕.๗๗

โดยแยกเป็นประเด็น พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ เป็นแหล่งน้ำดิบใช้ผลิตน้ำประปา (ใช้น้ำประปา) ร้อยละ ๙๒.๗๙ รองลงมา นำน้ำใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ ๙๑.๙๕ ความสะดวกในการนำน้ำไปใช้ ร้อยละ ๘๗.๙๒ น้ำใช้อุปโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๘๗.๕๐ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง ร้อยละ ๘๖.๒๗ ปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘๕.๕๓ บรรเทาปัญหาน้ำท่วม ร้อยละ ๘๕.๑๙ ใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ ๗๘.๗๙ และพบว่าประชาชนมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ได้แก่ ใช้น้ำเพื่อการประกอบอาชีพของชุมชน ร้อยละ ๖๖.๖๗ และจับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำมาเป็นอาหารหรือสร้างรายได้ในครัวเรือน ร้อยละ ๖๖.๖๗

ตาราง ๔.๖ แสดงร้อยละของประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากโครงการ

ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			รวม จำนวน %	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N / %)	ปาน กลาง (N / %)	น้อย (N / %)			
(๑) ปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์	๔๙ (๖๔.๔๗)	๒๑ (๒๗.๖๓)	๖ (๗.๘๙)	๗๖ (๑๐๐)	๒.๕๗ (๘๕.๕๓)	พึงพอใจมาก
(๒) ความสะดวกในการนำน้ำไปใช้	๕๖ (๗๐.๐๐)	๑๙ (๒๓.๗๕)	๕ (๖.๒๕)	๘๐ (๑๐๐)	๒.๖๔ (๘๗.๙๒)	พึงพอใจมาก
(๓) น้ำใช้อุปโภคในครัวเรือน	๒๒ (๖๘.๗๕)	๘ (๒๕.๐๐)	๒ (๖.๒๕)	๓๒ (๑๐๐)	๒.๖๓ (๘๗.๕๐)	พึงพอใจมาก
(๔) เป็นแหล่งน้ำดิบ ใช้ผลิตน้ำประปา (ใช้น้ำประปา)	๓๐ (๘๑.๐๘)	๖ (๑๖.๒๒)	๑ (๒.๗๐)	๓๗ (๑๐๐)	๒.๗๘ (๙๒.๗๙)	พึงพอใจมาก
(๕) จับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำมาเป็นอาหาร หรือสร้างรายได้ในครัวเรือน	๙ (๒๗.๒๗)	๑๕ (๔๕.๔๕)	๙ (๒๗.๒๗)	๓๓ (๑๐๐)	๒.๐๐ (๖๖.๖๗)	พึงพอใจปานกลาง
(๖) ใช้เพื่อการเกษตร	๔๘ (๘๒.๗๖)	๖ (๑๐.๓๔)	๔ (๖.๙๐)	๕๘ (๑๐๐)	๒.๗๖ (๙๑.๙๕)	พึงพอใจมาก
(๗) ใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์	๗ (๖๓.๖๔)	๑ (๙.๐๙)	๓ (๒๗.๒๗)	๑๑ (๑๐๐)	๓.๓๖ (๗๘.๗๙)	พึงพอใจมาก
(๘) ใช้น้ำเพื่อการประกอบอาชีพของชุมชน	๑ (๑๔.๒๙)	๕ (๗๑.๔๓)	๑ (๑๔.๒๙)	๗ (๑๐๐)	๒.๐๐ (๖๖.๖๗)	พึงพอใจปานกลาง
(๙) บรรเทาปัญหาภัยแล้ง	๔๗ (๖๙.๑๒)	๑๔ (๒๐.๕๙)	๗ (๑๐.๒๙)	๖๘ (๑๐๐)	๒.๕๙ (๘๖.๒๗)	พึงพอใจมาก
(๑๐) บรรเทาปัญหาน้ำท่วม	๒๔ (๖๖.๖๗)	๘ (๒๒.๒๒)	๔ (๑๑.๑๑)	๓๖ (๑๐๐)	๒.๕๖ (๘๕.๑๙)	พึงพอใจมาก
รวม	๒๙ (๖๖.๘๙)	๑๐ (๒๓.๕๒)	๔ (๙.๕๙)	๔๔ (๑๐๐)	๒.๕๗ (๘๕.๗๗)	พึงพอใจมาก

๕) ประชาชนใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ส่วนใหญ่ทำนาข้าว ร้อยละ ๕๔.๗๑ รองลงมา ปลูกพืชไร่ ร้อยละ ๓๓.๕๒ ได้แก่ เช่น ไร่มันสำปะหลัง ข้าวโพด ยางพารา หน่อไม้ สวนปาล์ม ปลูกพืชผักสวนครัว ร้อยละ ๑.๓๔ ได้แก่ มะเขือ ผักกาด ผักชี ต้นหอม แตงกวา ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว และปลูกพืชเศรษฐกิจ/สวนผลไม้ ๑๐.๔๓ ได้แก่ สวนกล้วยไข่ และสวนลำไย

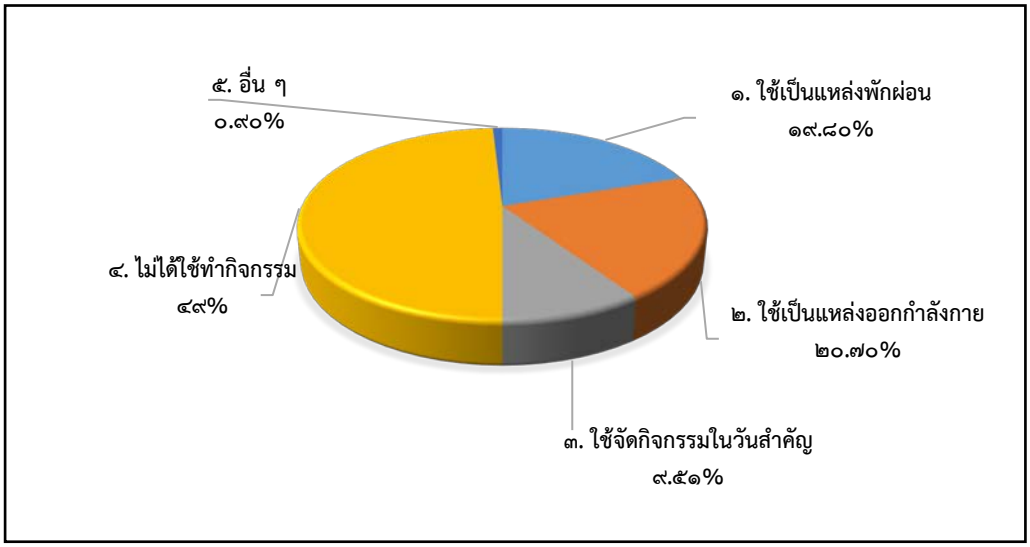
ตารางที่ ๔.๗ แสดงร้อยละของประโยชน์ที่ประชาชนใช้น้ำเพื่อการเกษตร

ประเด็น	ร้อยละ	จำนวน (ไร่)	ผลผลิต (กิโลกรัม/ไร่/ปี)	รายได้ (บาท/ปี)
(๑) ทำนา	๕๔.๗๑	๔๙๓	๑๒,๗๐๑	๒,๖๖๑,๐๐๐
(๒) พืชไร่	๓๓.๕๒	๓๐๒	๑๔,๒๓๐	๖,๐๖๒,๐๐๐
(๓) พืชผักสวนครัว	๑.๓๔	๑๒	๖๒๐	๓๒๑,๐๐๐
(๔) พืชเศรษฐกิจ/ สวนผลไม้	๑๐.๔๓	๙๔	๑,๐๐๐	๑,๘๐๐,๐๐๐
รวม	๑๐๐	๙๐๑	๒๘,๕๕๑	๑๐,๘๔๔,๐๐๐

๖) ผลกระทบในเบื้องต้น ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

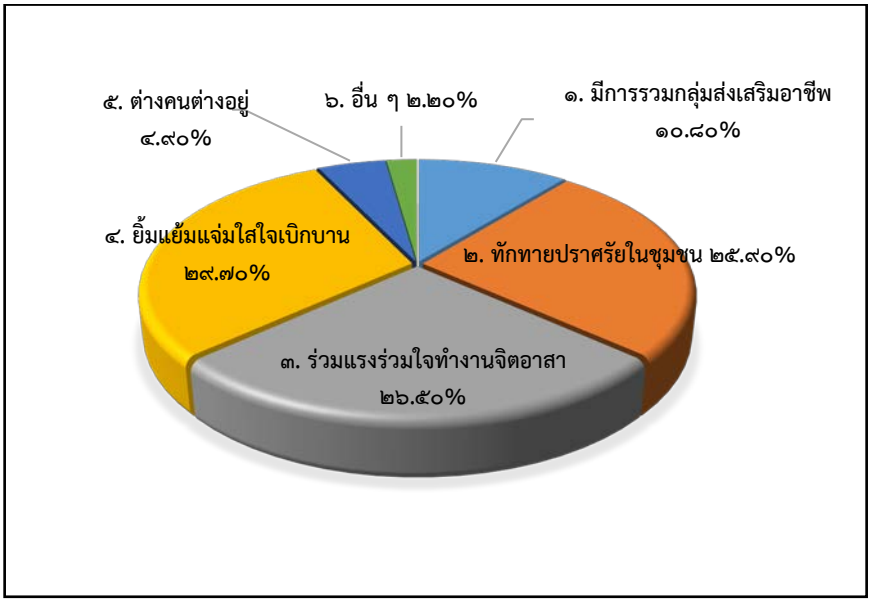
๖.๑) ด้านสังคม

- ประชาชนในชุมชนได้มีการแบ่งปันการใช้น้ำ ร้อยละ ๑๐๐ ไม่มีการพิพาทเรื่องการใช้น้ำ/แย่งกันใช้น้ำ (ทะเลาะเบาะแว้ง) และบริเวณโครงการ/บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำประชาชนใช้ทำกิจกรรมเป็นแหล่งออกกำลังกาย ร้อยละ ๒๐.๗๐ ใช้เป็นแหล่งพักผ่อน ร้อยละ ๑๙.๘๐ ใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ ร้อยละ ๙.๕๑ และอื่น ๆ ร้อยละ ๐.๙๐ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ในการทำกิจกรรม ร้อยละ ๔๙.๐๐ %



ภาพ ๔.๘ แผนภูมิแสดงร้อยละของรอบแหล่งน้ำใช้ทำกิจกรรมชุมชน

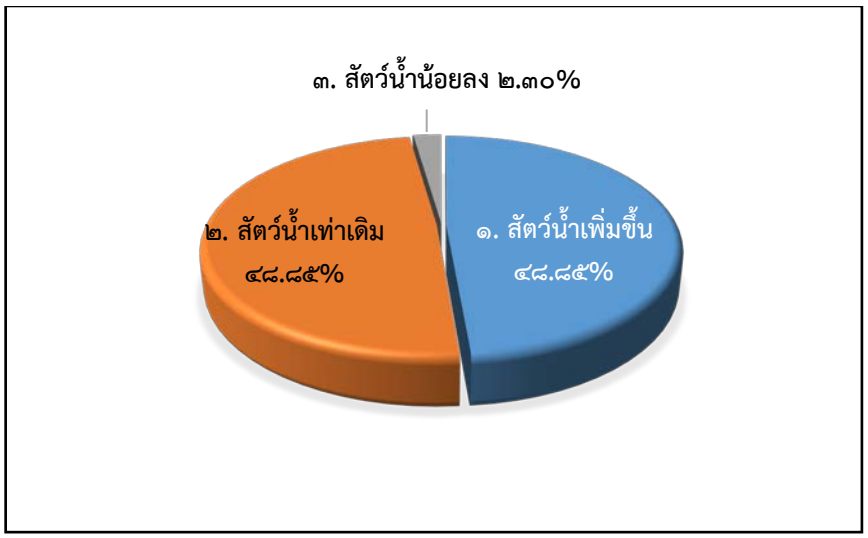
- ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยิ้มแย้มแจ่มใสใจเบิกบาน ร้อยละ ๒๙.๗๐ รองลงมา ร่วมแรงร่วมใจทำงานจิตอาสา ร้อยละ ๒๖.๕๐ และทักทายปราศรัยในชุมชน ร้อยละ ๒๕.๙๐ มีการรวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ร้อยละ ๑๐.๘๐ ต่างคนต่างอยู่ ร้อยละ ๔.๙๐ และ อื่น ๆ ร้อยละ ๒.๒๐



ภาพ ๔.๙ แผนภูมิแสดงร้อยละของความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

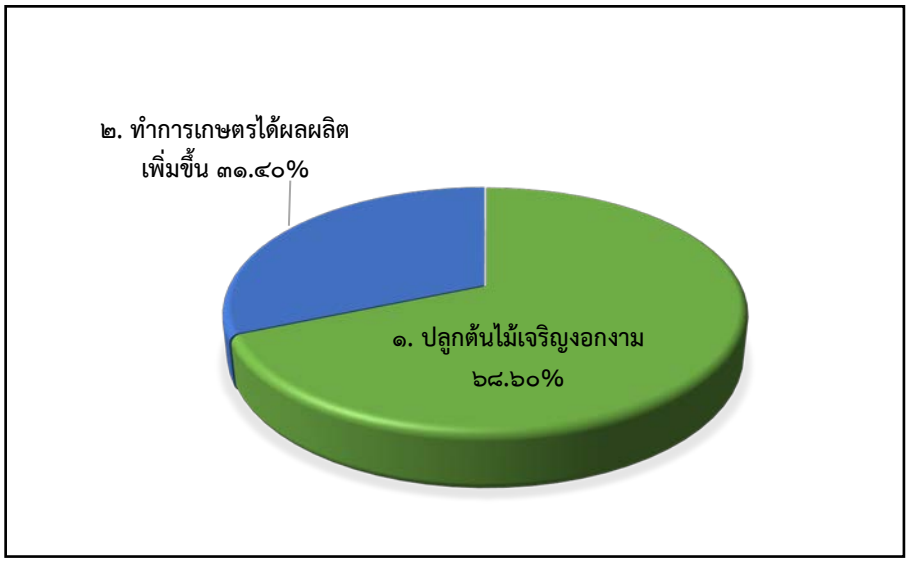
๖.๒) ด้านสิ่งแวดล้อม

- การดำเนินโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ พบว่า สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๔๘.๘๕ สัตว์น้ำเท่าเดิม ร้อยละ ๔๘.๘๕ และ สัตว์น้ำน้อยลง ร้อยละ ๒.๓๐



ภาพ ๔.๑๐ แผนภูมิแสดงร้อยละของผลกระทบต่อสัตว์น้ำในแหล่งน้ำ

- ระบบนิเวศ การดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำ ประเด็นผลกระทบต่อระบบนิเวศ พบว่า ส่วนใหญ่พื้นที่มีแหล่งน้ำปลูกต้นไม้ได้เจริญงอกงาม ร้อยละ ๖๘.๖๐ ทำการเกษตรได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๑.๔๐



ภาพ ๔.๑๑ แผนภูมิแสดงร้อยละของผลกระทบต่อระบบนิเวศ

๓. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๑) หลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ชุมชนมีการดูแลรักษาแหล่งน้ำ โดยคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดูแล ร้อยละ ๒๒.๖๐ รองลงมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๖.๔๐ ประชาชนดูแลกันเองอย่างไม่เป็นทางการ ร้อยละ ๑๕.๘๐ ดูแลผ่านกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๑๓.๗๐ และคณะกรรมการประปาของหมู่บ้านเป็นผู้ดูแล ร้อยละ ๖.๘๐

ตาราง ๔.๘ แสดงร้อยละของการดูแลรักษาแหล่งน้ำ

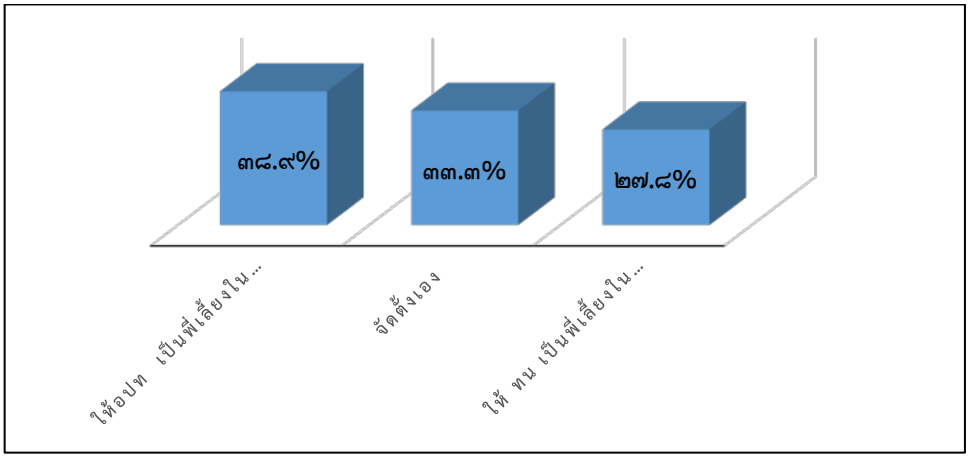
การดูแลรักษาแหล่งน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) เป็นผู้ดูแล	๒๔	๑๖.๔๐
๒. คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้ดูแล	๓๓	๒๒.๖๐
๓. คณะกรรมการประปาของหมู่บ้าน เป็นผู้ดูแล	๑๐	๖.๘๐
๔. ประชาชนดูแลกันเอง อย่างไม่เป็นทางการ	๒๓	๑๕.๘๐
๕. ดูแลผ่านกลุ่มผู้ใช้น้ำ	๒๐	๑๓.๗๐
๖. ยังไม่มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	๓๖	๒๔.๗๐
รวม	๑๔๖	๑๐๐

๒) โครงการดำเนินการแล้วเสร็จ แต่ยังไม่ได้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๒๔.๗๐ พบว่าประชาชนไม่ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๕๒.๘๐ และต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๔๗.๒๐

ตาราง ๔.๙ แสดงร้อยละของการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ

กลุ่มผู้ใช้น้ำ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	๑๗	๔๗.๒๐
๒. ไม่ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	๑๙	๕๒.๘๐
รวม	๓๖	๑๐๐

๓) กรณีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) ช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่ม ร้อยละ ๓๘.๙๐ รองลงมา จัดตั้งเอง ร้อยละ ๓๓.๓๐ และให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่ม ร้อยละ ๒๗.๘๐



ภาพ ๔.๑๒ แผนภูมิแสดงร้อยละของความต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ

๔) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมมาก ร้อยละ ๙๑.๗๘ โดยแยกประเด็น พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ ร้อยละ ๙๗.๐๖ รองลงมา ประชาชนไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ร้อยละ ๙๖.๕๗ ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ร้อยละ ๙๒.๕๔ ร่วมปล่อยสัตว์น้ำเพื่อสร้างความสมดุลในแหล่งน้ำ ร้อยละ ๙๒.๐๖ ร่วมกำจัดวัชพืช (ผักตบชวา จอก แหน กก) ในบริเวณแหล่งน้ำ ร้อยละ ๙๑.๓๐ หากพบเห็นรอยแตก การกัดเซาะ การทรุดตัวคอนกรีตของอาคารประกอบ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ร้อยละ ๘๙.๗๐ ประชาชนร่วมดูแลบำรุงรักษาแหล่งน้ำ และตรวจสภาพแหล่งน้ำและอาคารประกอบเบื้องต้น ร้อยละ ๘๙.๓๐ หากพบการรั่วซึมตามท่อส่งน้ำทางน้ำเข้าร่วมกันซ่อมแซมเบื้องต้น ร้อยละ ๘๖.๓๒ และเข้าร่วมการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างประหยัดเกิดประโยชน์สูงสุด สร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ ร้อยละ ๘๕.๐๙

ตารางที่ ๔.๑๐ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม			รวม จำนวน %	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	มาก (N / %)	ปาน กลาง (N / %)	น้อย (N / %)			
(๑) ร่วมกำจัดวัชพืช (ผักตบชวา จอก แหน กก) ในบริเวณแหล่งน้ำ	๕๕ (๗๙.๗๑)	๑๐ (๑๔.๔๙)	๔ (๕.๘๐)	๖๙ (๑๐๐)	๒.๗๔ (๙๑.๓๐)	มีส่วนร่วมมาก
(๒) ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืช ที่กีดขวางการระบายน้ำ	๕๕ (๘๒.๐๙)	๙ (๑๓.๔๓)	๓ (๔.๔๘)	๖๗ (๑๐๐)	๒.๗๘ (๙๒.๕๔)	มีส่วนร่วมมาก
(๓) ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ	๖๓ (๙๒.๖๕)	๓ (๔.๔๑)	๒ (๒.๙๔)	๖๘ (๑๐๐)	๒.๙๐ (๙๖.๕๗)	มีส่วนร่วมมาก
(๔) ไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ	๖๓ (๙๒.๖๕)	๔ (๕.๘๘)	๑ (๑.๔๗)	๖๘ (๑๐๐)	๒.๙๑ (๙๗.๐๖)	มีส่วนร่วมมาก
(๕) ร่วมปล่อยสัตว์น้ำ เพื่อสร้าง ความสมดุลในแหล่งน้ำ	๓๔ (๘๐.๙๕)	๖ (๑๔.๒๙)	๒ (๔.๗๖)	๔๒ (๑๐๐)	๒.๗๖ (๙๒.๐๖)	มีส่วนร่วมมาก
(๖) หากพบการรั่วซึมตามท่อส่งน้ำ ทางน้ำเข้า ร่วมกันซ่อมแซม เบื้องต้น	๒๖ (๖๖.๖๗)	๑๐ (๒๕.๖๔)	๓ (๗.๖๙)	๓๙ (๑๐๐)	๒.๕๙ (๘๖.๓๒)	มีส่วนร่วมมาก
(๗) เข้าร่วมการอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่าง ประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษา แหล่งน้ำ	๒๕ (๖๕.๗๙)	๙ (๒๓.๖๘)	๔ (๑๐.๕๓)	๓๘ (๑๐๐)	๒.๕๕ (๘๕.๐๙)	มีส่วนร่วมมาก
(๘) ร่วมดูแล บำรุงรักษาแหล่งน้ำ และตรวจสภาพแหล่งน้ำและ อาคารประกอบเบื้องต้น	๔๑ (๗๗.๓๖)	๗ (๑๓.๒๑)	๕ (๙.๔๓)	๕๓ (๑๐๐)	๒.๖๘ (๘๙.๓๑)	มีส่วนร่วมมาก
(๙) หากพบเห็นรอยแตก การกัดเซาะ การทรุดตัวคอนกรีตของ อาคารประกอบ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ ที่รับผิดชอบ เช่น กรรมการกลุ่ม ผู้ใช้น้ำเจ้าหน้าที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เป็นต้น	๔๒ (๗๖.๓๖)	๙ (๑๖.๓๖)	๔ (๗.๒๗)	๕๕ (๑๐๐)	๒.๖๙ (๘๙.๗๐)	มีส่วนร่วมมาก
รวม	๔๕ (๘๐.๙๖)	๗ (๑๓.๔๓)	๓ (๕.๖๑)	๕๕ (๑๐๐)	๒.๗๕ (๙๑.๗๘)	มีส่วนร่วมมาก

๔. ข้อเสนอแนะจากประชาชนเกี่ยวกับโครงการในพื้นที่
(ปัญหา อุปสรรค หรือข้อเสนอแนะเฉพาะโครงการ)

๑) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองบ้านโคกสะอาด หมู่ที่ ๗ บ้านโคกสะอาด หมู่ที่ ๗ ตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว : พบว่า ประชาชนต้องการเรียงหินรอบ ๆ แหล่งน้ำ เพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะริมคันดิน และต้องการให้ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบ ๆ โครงการ

๒) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำจากหนองหมูและหนองน้ำจำ บ้านยางอ้อย, ยางอ้อยใต้ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง : พบว่า แหล่งน้ำมีปริมาณระดับน้ำต่ำกว่าท่อดูดน้ำทำให้ไม่สามารถดูดน้ำขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องแก้ไขโดยการต่อท่อลงไป เพื่อสูบน้ำเข้าถังเก็บน้ำ

๓) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำคลองร่องโคม หมู่ที่ ๖,๗,๑๑,๑๓ ตำบลบุ่งคล้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ : พบว่า ขาดการดูแลรักษา มีวัชพืชขึ้นปกคลุมรอบๆ แหล่งน้ำ และประชาชนมีข้อเสนอให้ขุดลอกร่องน้ำจากแม่น้ำป่าสักเข้าคลองร่องโคม และต้องการให้ติดตั้งระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่การเกษตร

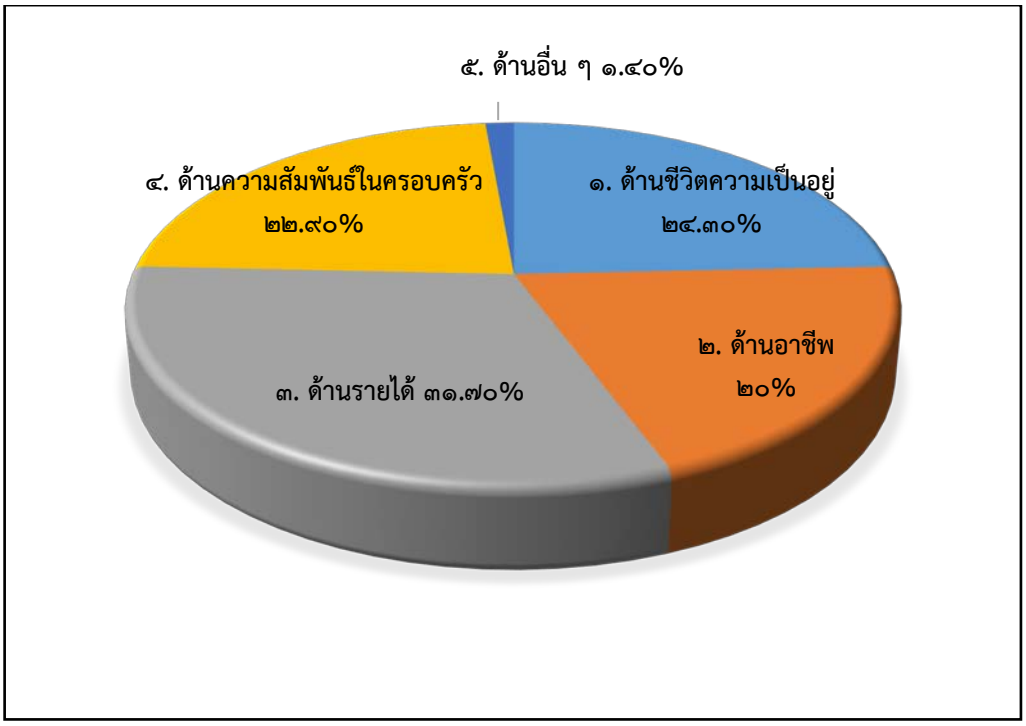
๔) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำสนับสนุนนาแปลงใหญ่บ้านขุย หมู่ที่ ๖ ตำบลขุย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา : พบว่า คันดินบางจุดเลื่อนสไลด์ลงแหล่งน้ำ ต้องการให้มีการบดอัดดินให้แน่นขึ้น

๕) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองรางสาด ช่วง ๒ ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง : พบว่า ประชาชนต้องการขุดลอกคลองรางสาดตลอดทั้งสาย

๕. ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

๑) คณะผู้ประเมินผลได้สอบถามประชาชนที่ใช้ประโยชน์จากโครงการแหล่งน้ำ เกี่ยวกับผลกระทบจากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙

พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ร้อยละ ๕๒.๓๐ และไม่ได้รับผลกระทบ ร้อยละ ๔๑.๐๐ โดยแยกผลกระทบด้านต่าง ๆ พบว่า ส่วนใหญ่มีผลกระทบด้านรายได้ ร้อยละ ๓๑.๔๐ รองลงมาผลกระทบด้านชีวิตความเป็นอยู่ ร้อยละ ๒๔.๓๐ ผลกระทบด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ร้อยละ ๒๒.๙๐ ผลกระทบด้านอาชีพ ร้อยละ ๒๐.๐๐ และผลกระทบด้านอื่น ๆ ร้อยละ ๑.๔๐



ภาพ ๔.๑๑ แผนภูมิแสดงร้อยละของจากสถานการณ์การแพร่ระบาด
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

๒) ความช่วยเหลือที่ประชาชนประสงค์จะได้รับจากหน่วยงานราชการ

พบว่า ประชาชนต้องการให้หน่วยงานราชการแจกหน้ากากอนามัยหรือเจลล้างมือ ต้องการให้เศรษฐกิจดีขึ้นราคาผลิตผลสูงขึ้น ต้องการแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่เพิ่ม และให้หน่วยงานหาแนวทางเชื่อมโยงทางน้ำกับแหล่งน้ำในพื้นที่ให้ทั่วถึงกัน

บทที่ ๕

สรุปผลการประเมิน อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุปผลการประเมิน

กรมทรัพยากรน้ำ ได้ดำเนินการประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ ในแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินผลโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อโครงการ ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๖๓ สรุปผลการประเมิน ดังนี้

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑) ประชาชนตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๖๙.๘๐ ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา มากที่สุดร้อยละ ๕๑.๒๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ทำสวน ร้อยละ ๙๔.๒๐ มีรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ๑๙๘,๒๓๘ บาทต่อปี และประชาชนส่วนใหญ่รู้จักกรมทรัพยากรน้ำจากการที่หน่วยงานเข้ามาดำเนินโครงการในพื้นที่

๒) พื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติก่อนการดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม ร้อยละ ๙๑.๙๐ ประเภท ห้วย หนอง คลอง บึง มีลักษณะตื้นเขิน ตะกอนดินทับถมมาก มีวัชพืชปกคลุม และเป็นพื้นที่ราบลุ่มร้อยละ ๘.๑๐

๒. ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

๑) ส่วนใหญ่ประชาชนได้เข้ามาร่วมประชุมและรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ร้อยละ ๗๓.๓๐

๒) ประชาชนมีความพึงพอใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำที่มาประชาคมรับฟังความคิดเห็น พบว่า อยู่ในระดับมีความพึงพอใจมาก ร้อยละ ๙๗.๖๒

๓) ประชาชนมีความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการ (ด้านแหล่งน้ำ และด้านระบบกระจายน้ำ) ดังนี้

๓.๑) ด้านแหล่งน้ำ พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ร้อยละ ๙๐.๖๑ และเมื่อแยกเป็นประเด็นพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจมาก ได้แก่ พื้นที่โครงการมีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๕.๓๑ รองลงมาความจุเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๙๔.๓๗ รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางเข้าน้ำ ร้อยละ ๙๐.๖๑ ภูมิทัศน์รอบ

แหล่งน้ำมีระเบียบเรียบร้อย ร้อยละ ๘๘.๗๓ คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง ร้อยละ ๘๖.๓๘ และแหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม ร้อยละ ๘๐.๒๖

๓.๒) ด้านระบบกระจายน้ำ พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ ๘๙.๖๓ และเมื่อแยกเป็นประเด็นพบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ การใช้งานสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ร้อยละ ๙๑.๑๑ ระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ร้อยละ ๙๑.๑๑ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่ที่กำหนด ร้อยละ ๘๖.๖๗

๔) ประโยชน์จากโครงการที่ประชาชนได้รับ พบว่า ในภาพรวมประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ ๘๕.๗๗ และเมื่อแยกเป็นประเด็น พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ได้แก่ เป็นแหล่งน้ำดิบใช้ผลิตน้ำประปา (ใช้น้ำประปา) ร้อยละ ๙๒.๗๙ รองลงมา นำน้ำใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ ๙๑.๙๕ ความสะดวกในการนำน้ำไปใช้ ร้อยละ ๘๗.๙๒ น้ำใช้อุปโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๘๗.๕๐ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง ร้อยละ ๘๖.๒๗ ปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘๕.๕๓ บรรเทาปัญหาน้ำท่วม ร้อยละ ๘๕.๑๙ และใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ ๗๘.๗๙

๕) ความคิดเห็นที่มีผลกระทบในเบื้องต้น ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

๕.๑) ด้านสังคม พบว่า ชุมชนได้มีการแบ่งปันการใช้น้ำ และส่วนใหญ่บริเวณโครงการ/บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำประชาชนไม่ได้ใช้ทำกิจกรรม รองลงมา พบว่า ใช้เป็นแหล่งออกกำลังกาย ใช้เป็นแหล่งพักผ่อน และใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ และความสัมพันธ์ของคนในชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่ยิ้มแย้มแจ่มใสใจเบิกบาน รองลงมา ร่วมแรงร่วมใจทำงานจิตอาสา และทักทายปราศรัยในชุมชน และมีการรวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

๕.๒) ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า บางแหล่งน้ำมีสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และผลกระทบต่อระบบนิเวศ ส่วนใหญ่พื้นที่มีแหล่งน้ำปลูกต้นไม้ได้เจริญงอกงาม และทำการเกษตรได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

๓. ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๑) หลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ชุมชนมีการดูแลรักษาแหล่งน้ำ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดูแล ร้อยละ ๒๒.๖๐ รองลงมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๖.๔๐ ประชาชนดูแลกันเองอย่างไม่เป็นทางการ ร้อยละ ๑๕.๘๐

- กรณีต้องการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ประชาชนต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๓๘.๙ รองลงมาต้องการให้ชุมชนจัดตั้งเอง ร้อยละ ๓๓.๓ และให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ร้อยละ ๒๗.๘

๒) การมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ ร้อยละ ๙๗.๐๖ รองลงมาประชาชนไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ร้อยละ ๙๒.๕๔ ร่วมปล่อยสัตว์น้ำเพื่อสร้าง

ความสมดุลในแหล่งน้ำ ร้อยละ ๙๒.๐๖ และร่วมกำจัดวัชพืช (ผักตบชวา จอก แหน กก) ในบริเวณแหล่งน้ำ ร้อยละ ๙๑.๓๐

๔. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากประชาชน

พบว่า ประชาชนได้มีข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำ ได้แก่ ๑) ต้องการให้มีการเรียงหินเพิ่มริมตลิ่งแหล่งน้ำป้องกันน้ำกัดเซาะคันดิน ๒) ต้องการขยายสระให้กว้างกว่าเดิม ๓) วางท่อจากแม่น้ำเพื่อผันน้ำหรือสูบน้ำมาใส่ในแหล่งน้ำที่ก่อสร้าง เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ๔). ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีความลึกกว่าเดิมเพื่อเพิ่มปริมาณความจุเก็บกักน้ำ ๕) เพิ่มหรือวางท่อระบบกระจายน้ำเข้าพื้นที่นาและในหมู่บ้าน ๖) ต้องการให้แหล่งน้ำสามารถเชื่อมโยงหรือผันน้ำได้ ๗) ต้องการฝายเก็บกักน้ำ และมีประตูน้ำเปิดปิด และ ๘) หน่วยงานควรดำเนินการขุดลอกคลองให้ตลอดทั้งสาย

๕. ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙)

พบว่า ประชาชนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคโควิด ๑๙ ส่วนใหญ่กระทบด้านรายได้ รองลงมากระทบด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้านอาชีพ

๕.๒ อภิปรายผล

การประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ ครั้งนี้สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

พื้นที่แหล่งน้ำก่อนกรมทรัพยากรน้ำจะเข้ามาดำเนินโครงการ มีลักษณะตื้นเขิน มีตะกอนดินทับถมมาก ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ กรมทรัพยากรน้ำจึงได้เข้ามาดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และก่อสร้างระบบกระจายน้ำ ทำให้แหล่งน้ำได้รับการปรับปรุงพัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำของแหล่งน้ำและมีระบบกระจายน้ำ ใช้ในพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทาน (พื้นที่เกษตรน้ำฝน)

ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อผลสัมฤทธิ์ (Results) โครงการที่กรมทรัพยากรน้ำดำเนินการ ดังนี้

๑. ด้านผลผลิต (Outputs) ของโครงการ ประชาชนมีความพึงพอใจมากในประเด็น แหล่งน้ำได้รับการพัฒนาฟื้นฟูที่สามารถเพิ่มความจุในการเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) ด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ได้มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตร

๒. ด้านผลลัพธ์ (Outcomes) ของโครงการ ประชาชนได้ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรนอกเขตชลประทาน (พื้นที่เกษตรน้ำฝน) โดยปลูกข้าว พืชไร่ สวนผลไม้ พืชผักสวนครัว ส่งผลให้

มีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น และมีบางแห่งใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตน้ำประปาในหมู่บ้าน ซึ่งช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง

๓. ด้านผลกระทบ (Impact) ของโครงการ ได้แก่

๑) ด้านเศรษฐกิจ : ประชาชนมีผลผลิตทางการเกษตร เช่น นาข้าว พืชไร่ (ไร่มันสำปะหลัง กล้วยไข่ ข้าวโพด ลำไย ยางพารา สวนปาล์ม หน่อไม้) พืชสวนครัว (มะเขือ ผักกาด ผักชี ต้นหอม ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ฟักทอง แตงกวา) สามารถนำออกขายสร้างรายได้ในครัวเรือน และมีไว้รับประทานในครัวเรือนสามารถลดรายจ่ายลงได้

๒) ด้านสังคม : ประชาชนมีการแบ่งปันการใช้น้ำ ส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม : บริเวณรอบ ๆ โครงการ มีภูมิทัศน์สวยงามขึ้น ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน ใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ และพื้นที่บริเวณที่มีแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ปลูกพืชพันธุ์ไม้ทางการเกษตรได้เจริญงอกงาม

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะของประชาชนรายโครงการ

๑) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนองบ้านโคกสะอาด หมู่ที่ ๗ บ้านโคกสะอาด หมู่ที่ ๗ ตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว : พบว่า ประชาชนต้องการเรียงหินรอบ ๆ แหล่งน้ำเพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะริมคันดิน และต้องการให้ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบ ๆ โครงการ

๒) โครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำจากหนองหมูและหนองน้ำจำ บ้านยางอ้อย, ยางอ้อยใต้ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง : พบว่า แหล่งน้ำมีปริมาณระดับน้ำต่ำกว่าท่อดูดน้ำทำให้ไม่สามารถดูดน้ำขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องแก้ไขโดยการต่อท่อลงไป เพื่อสูบน้ำเข้าถังเก็บน้ำ

๓) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำคลองร่องโคม หมู่ที่ ๖,๗,๑๑,๑๓ ตำบลบุ่งคล้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ : พบว่า ขาดการดูแลรักษา มีวัชพืชขึ้นปกคลุมรอบๆ แหล่งน้ำ และประชาชนมีข้อเสนอให้ขุดลอกร่องน้ำจากแม่น้ำป่าสักเข้าคลองร่องโคม และต้องการให้ติดตั้งระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่การเกษตร

๔) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำสนับสนุนนาแปลงใหญ่บ้านขุย หมู่ที่ ๖ ตำบลขุย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา : พบว่า คันดินบางจุดเลื่อนสไลด์ลงแหล่งน้ำ ต้องการให้มีการบดอัดดินให้แน่นขึ้น

๕) โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองรางสาด ช่วง ๒ ตำบลท่ามิหรำ อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง : พบว่า ประชาชนต้องการขุดลอกคลองรางสาดตลอดทั้งสาย

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน

๑) เมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ กรมทรัพยากรน้ำควรส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่โครงการ เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

๒) หลังจากแหล่งน้ำได้รับการพัฒนาฟื้นฟู และก่อสร้างระบบกระจายน้ำแล้ว และมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแล้ว กรมทรัพยากรน้ำควรร่วมบูรณาการกับหน่วยงาน เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาชุมชน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสมแก่ เกษตรกรในพื้นที่โครงการเพื่ออาชีพการเกษตรและมีผลิตผลเพิ่มขึ้น สามารถสร้างรายได้แก่เกษตรกรในพื้นที่การเกษตรนอกเขตชลประทาน (เกษตรน้ำฝน)

๓) ติดตามและประเมินผลกลุ่มผู้ใช้น้ำรายใหม่ เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หา SWOT Analysis เพื่อค้นหา จุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ (Weaknesses) และโอกาสที่ดำเนินการได้ (Opportunities) เป็นแนวทางใช้ในการพัฒนาให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการกลุ่มได้ด้วยตัวเองอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖

แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ชริณี เดชจินดา. ๒๕๓๖. ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรม แขวงแสมดำเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสิ่งแวดล้อม). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ๒๕๕๙. โครงการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วม : หน้า ๒๗ - ๒๘)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. ๒๕๔๗. วารสารเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐระดับพื้นฐาน ฉบับที่ ๒ : หน้า ๓ - ๗

แหล่งข้อมูล www.opsmoac.go.th

แหล่งข้อมูล www.stou.ac.th/schools

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รูปภาพการลงพื้นที่ติดตามประเมินผลโครงการ

รูปภาพโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูคลองหินเพลิง หมู่ที่ ๘,๙,๑๑ ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖













รูปภาพโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูหนอง บ้านโคกสะอาดหมู่ที่ ๗ บ้านโคกสะอาดหมู่ที่ ๗ ตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๖













รูปภาพโครงการปรับปรุงฟื้นฟูแหล่งน้ำสระเก็บน้ำสาธารณะ บ้านโคกหม้อ หมู่ที่ ๙
ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗








รูปภาพโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ บ้านหนองอ้อ หมู่ที่ ๗
ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗









รูปภาพโครงการก่อสร้างระบบกระจายน้ำจากหนองหมูและหนองน้ำจำ บ้านยางอ้อย, ยางอ้อยใต้ ตำบลเวียงตาล อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑













รูปภาพโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำคลองร่องโคม หมู่ที่ ๖,๗,๑๑,๑๓ ตำบลบุ่งคล้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๒







รูปภาพลงพื้นที่ประเมินผลโครงการในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 5 โครงการ สนับสนุนนาแปลงใหญ่













รูปภาพลงพื้นที่ประเมินผลโครงการในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 5 โครงการ ห้วยเสว













รูปภาพลงพื้นที่ประเมินผลโครงการในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 10 โครงการ หนองน้ำบางดี













รูปภาพลงพื้นที่ประเมินผลโครงการในเขตพื้นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 8 โครงการ คลองรางสาด








ภาคผนวก ข
แบบสอบถาม

สทภ. .....
โครงการที่.....
ชุดที่...../.....

แบบสอบถามประชาชน

การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

(โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ)

****

วัตถุประสงค์ : เพื่อติดตามประเมินผลโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

คำชี้แจง : โปรดกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง และทำเครื่องหมาย ✓ในช่องที่ตรงกับข้อมูลและความคิดเห็นของท่าน

<u>สำหรับเจ้าหน้าที่กรอก</u>

ชื่อโครงการ.....

ที่ตั้ง บ้าน.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ลุ่มน้ำ.....

งบประมาณ : ตามแผน พรบ.....ล้านบาท

ตามสัญญา.....ล้านบาท

เริ่มก่อสร้างเมื่อ.....สิ้นสุดระยะเวลาก่อสร้างเมื่อ.....

ก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อ.....

ความจุเก็บกักน้ำ ตามแบบแปลน.....ลูกบาศก์เมตร

ปริมาณน้ำที่มีอยู่จริงโดยประมาณ (ขณะเก็บข้อมูล).....ลูกบาศก์เมตร

ประโยชน์ : พื้นที่ได้รับประโยชน์.....ไร่ ครัวเรือนได้รับประโยชน์.....ครัวเรือน

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ☐ (1) ชาย ☐ (2) หญิง

1.2 อายุ ..... ปี (ไม่ต่ำกว่า 18 ปี)

1.3 ระดับการศึกษา

☐ (1) ไม่ได้เรียนหนังสือ ☐ (2) ประถมศึกษา ☐ (3) มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ (4) มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ (5) ปวช./ปวส./อนุปริญญา ☐ (6) ปริญญาตรีหรือสูงกว่า

1.4 อาชีพหลักของครัวเรือน (เลือก 1 อาชีพ)

☐ (1) เกษตรกร ○ ทำนา ระบุ..... ○ ทำไร่ ระบุ.....

○ ทำสวน ระบุ..... ○ เลี้ยงสัตว์ ระบุ.....

○ ประมง ระบุ.....

☐ (2) รับจ้าง ○ ในภาคการเกษตร ○ รับจ้างทั่วไป

☐ (3) อื่นๆ ○ ข้าราชการ ○พนักงานของรัฐ ○พนักงานเอกชน ○ค้าขาย

○อื่นๆ ระบุ.....

1.5 รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน .....บาท/ปี

1.6 ท่านรู้จักกรมทรัพยากรน้ำหรือไม่

☐ (1) รู้จัก อย่างไร.....

☐ (2) ไม่รู้จัก [เจ้าหน้าที่กรมฯ ให้ข้อมูลเพิ่มเติมด้วย เช่น สายด่วนกรมทรัพยากรน้ำ 1310 กด 5 หน่วยงานในพื้นที่ ตั้งอยู่ที่จังหวัด..... หรืออื่นๆ]

1.7 <u>ก่อน</u>การดำเนินโครงการ <u>ลักษณะของแหล่งน้ำ</u>เป็นอย่างไร

☐ (1) เป็นพื้นที่ราบลุ่ม (ไม่ได้เป็นหนอง สระ คลอง หรือฝายเดิม)

☐ (2) เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฝาย ฯลฯ โดยมีลักษณะ (เลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

○ (2.1) ตื้นเขิน / มีตะกอนดินทับถมมาก

○ (2.2) มีวัชพืชปกคลุม
○ (2.3) น้ำเสีย (มีสี และ/หรือ มีกลิ่น)
○ (2.4) ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ (เช่น ฝายชำรุด ฝายรั่ว)
○ (2.5) ช่วงฤดูน้ำหลาก มีปัญหาน้ำท่วมและการระบายน้ำ
○ (2.6) ขาดแคลนน้ำช่วงฤดูแล้ง ระบุเดือน.....
○ (2.7) ตลิ่งโดนกัดเซาะ ○ (2.8) อื่น ๆ ระบุ.....

<u>ตอนที่ 2</u> ด้านคุณภาพการให้บริการ และด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

2.1 ก่อนดำเนินโครงการได้มาร่วมประชุม/รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการของกรมทรัพยากรน้ำหรือไม่

○ (1) เข้าร่วม (ตอบข้อ 2.2) ○ (2) ไม่ได้เข้าร่วม ○ (3) ไม่ได้เข้าร่วมแต่คนในครอบครัวเข้าร่วม

2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อเจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำ *(เจ้าหน้าที่มาประชาคมรับฟังความคิดเห็นก่อนเริ่มโครงการ)*

ที่	ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			หมายเหตุ
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
(1)	เจ้าหน้าที่เอาใจใส่ในการมาปฏิบัติหน้าที่				
(2)	เจ้าหน้าที่มีความสุภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ ยิ้มแย้มแจ่มใส				
(3)	เจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการ เช่น เหตุผลความจำเป็นของโครงการ สถานที่ที่ดำเนินการ ขั้นตอนระยะเวลาดำเนินการผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น ประมาณการใช้จ่ายและที่มาของเงินครบถ้วนชัดเจน				
(4)	เจ้าหน้าที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ				
(5)	เจ้าหน้าที่ตอบข้อซักถามหรือข้อสงสัย ได้ตรงประเด็นและชัดเจน				
(6)	เจ้าหน้าที่รับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชน				

2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อผลผลิตโครงการ *(ตอบเฉพาะข้อที่เกี่ยวข้อง/ตรงตามลักษณะโครงการเท่านั้น)*

ที่	ประเด็น	ระดับความพึงพอใจ			ไม่เกี่ยวข้อง
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
แหล่งน้ำ					
(1)	พื้นที่ตั้งโครงการมีความเหมาะสม				
(2)	แหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม				
(3)	รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางเข้าน้ำ				
(4)	คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง				
(5)	ความจุเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น				
(6)	ภูมิทัศน์รอบแหล่งน้ำมีระเบียบเรียบร้อยสวยงาม				
ระบบกระจายน้ำ					
(7)	ระบบกระจายน้ำ(ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่				
(8)	ระบบกระจายน้ำ(ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่ที่กำหนด				
(9)	การใช้งานสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์				

2.4 ประโยชน์จากโครงการที่ประชาชนได้รับ

ที่	ประเด็น	ระดับการใช้ประโยชน์	

		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	ไม่ได้ใช้
(1)	ปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์				☐ ปัจจุบันยังไม่มีน้ำ
(2)	ความสะดวกในการนำน้ำไปใช้				☐ ไม่สะดวกเพราะ.....
(3)	น้ำใช้อุปโภคในครัวเรือน				
(4)	เป็นแหล่งน้ำดิบ ใช้ผลิตน้ำประปา (ใช้น้ำประปา)				
(5)	จับสัตว์น้ำ (กุ้ง หอย ปู ปลา) ในแหล่งน้ำมาเป็นอาหาร หรือสร้างรายได้ในครัวเรือน				
(6)	ใช้เพื่อการเกษตร (ระบุรายละเอียด ข้อ 6.1 -6.5)				

6.1 ใช้น้ำสำหรับทำนา ได้แก่ .....จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่
☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้รับประทานในครัวเรือน

6.2 ใช้น้ำสำหรับพืชไร่ ได้แก่ .....จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่
☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้รับประทานในครัวเรือน

6.3 ใช้น้ำสำหรับพืชผักสวนครัว ได้แก่ .....จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่
☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้รับประทานในครัวเรือน

6.4 ใช้น้ำสำหรับพืชเศรษฐกิจ/สวนผลไม้ ได้แก่ ☐ สวนยาง ☐ สวนปาล์ม ☐ ลำไย ☐ อื่นๆ .....
จำนวน.....ไร่ ได้ผลผลิต.....กิโลกรัม/ไร่ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี

6.5 อื่นๆ.....

(7)	ใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ ระบุ.....				
	จำนวน.....ตัว ได้ผลผลิต..... ☐ คิดเป็นรายได้.....บาท/ปี ☐ ไม่ได้ขาย ไว้รับประทาน				
(8)	ใช้น้ำเพื่อการประกอบอาชีพของชุมชน (นอกภาคการเกษตร) ระบุ.....				
(9)	บรรเทาปัญหาภัยแล้ง				
(10)	บรรเทาปัญหาน้ำท่วม				

2.5 ความคิดเห็นที่มีผลกระทบในเบื้องต้น ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

2.5.1 ด้านสังคม

1) ชุมชนของท่านมีการแบ่งปันการใช้น้ำอย่างทั่วถึงหรือไม่
☐ (1) มีการแบ่งปัน ☐ (2) มีการพิพาทเรื่องการใช้น้ำ/แย่งกันใช้น้ำ (ทะเลาะเบาะแว้ง)

2) บริเวณโครงการ/บริเวณโดยรอบแหล่งน้ำใช้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
☐ (1) ใช้เป็นแหล่งพักผ่อน
☐ (2) ใช้เป็นแหล่งออกกำลังกาย
☐ (3) ใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ ระบุ .....
☐ (4) ไม่ได้ใช้ทำกิจกรรม
☐ (5) อื่น ๆ ระบุ .....

3) ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนเป็นอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
☐ (1) มีการรวมกลุ่มส่งเสริมอาชีพ
☐ (2) ทักทายปราศรัยในชุมชน
☐ (3) ร่วมแรงร่วมใจทำงานจิตอาสา

☐ (4) ยิ้มแย้มแจ่มใสใจเบิกบาน
☐ (4) ต่างคนต่างอยู่
☐ (5) อื่น ๆ ระบุ .....

2.5.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

1) การดำเนินโครงการส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำในแหล่งน้ำหรือไม่ อย่างไร
☐ (1) สัตว์น้ำเพิ่มขึ้น ☐ (2) สัตว์น้ำเท่าเดิม ☐ (3) สัตว์น้ำน้อยลง

2) การดำเนินโครงการกระทบต่อระบบนิเวศ (สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น มี พันธุ์ไม้,ปลา,นก สัตว์เลื้อยคลาน ฯลฯ) อย่างไร
☐ (1) ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ☐ (2) ระบบนิเวศคงเดิม ☐ (3) ระบบนิเวศเสื่อมโทรมลง

3) ความชุ่มชื้นในดิน ☐ (1) ปลูกต้นไม้เจริญงอกงาม ☐ (2) ทำการเกษตรได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น
☐ (3) ดินแตกระแหง

4) ผลกระทบเชิงลบ ระบุ .....

2.6 ความคุ้มค่าในการใช้ประโยชน์จากโครงการ ท่านคิดว่า มีความคุ้มค่าระดับใด

ที่	ประเด็น	ระดับการเปลี่ยนแปลง			ไม่ได้ใช้แหล่งน้ำ
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
(1)	มีแหล่งน้ำในชุมชน ทำให้ความเป็นอยู่ของท่านเปลี่ยนแปลงอย่างไร (ด้านคุณภาพชีวิต)				
(2)	มีแหล่งน้ำในชุมชน ทำให้การประกอบอาชีพด้านการเกษตรของท่าน เปลี่ยนแปลงอย่างไร (ด้านผลผลิต)				
* เมื่อคิดเปรียบเทียบเป็นตัวเงิน รายได้เพิ่มขึ้นเท่าไร .....บาท/ปี (เฉพาะการเกษตรที่ใช้น้ำจากโครงการ)					

ตอนที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

3.1 หลังจากดำเนินโครงการแล้วเสร็จ ชุมชนท่าน มีการดูแลรักษาแหล่งน้ำอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

☐ (1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) เป็นผู้ดูแล
☐ (2) คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นผู้ดูแล
☐ (3) คณะกรรมการประปาของหมู่บ้าน เป็นผู้ดูแล
☐ (4) ประชาชนดูแลกันเอง อย่างไม่เป็นทางการ
☐ (5) ดูแลผ่านกลุ่มผู้ใช้น้ำ (จัดตั้งกลุ่มแล้ว) ชื่อกลุ่ม.....
ระบุระยะเวลาที่มีกลุ่มแล้ว กี่เดือน.....กี่ปี.....
☐ (6) ยังไม่มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ
☐ (6.1) ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดย ○ จัดตั้งเอง ○ ให้ ทน.ช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มฯ
○ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล, อบต.) ช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่ม
☐ (6.2) ไม่ต้องการให้จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เนื่องจาก.....

3.2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่	ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม			ไม่มีส่วนร่วม
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
(1)	ร่วมกำจัดวัชพืช (ผักตบชวา จอก แหน กก) ในบริเวณแหล่งน้ำ				

ที่	ประเด็น	ระดับการมีส่วนร่วม			ไม่มีส่วนร่วม
		มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)	
(2)	ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ				
(3)	ไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ				
(4)	ไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ				
(5)	ร่วมปล่อยสัตว์น้ำ เพื่อสร้างความสมดุลในแหล่งน้ำ				
(6)	หากพบการรั่วซึมตามท่อส่งน้ำ ทางน้ำเข้า ร่วมกันซ่อมแซมเบื้องต้น				
(7)	เข้าร่วมการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้น้ำอย่างประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาแหล่งน้ำ				
(8)	ร่วมดูแล บำรุงรักษาแหล่งน้ำ และตรวจสภาพแหล่งน้ำและอาคารประกอบเบื้องต้น				
(9)	หากพบเห็นรอยแตก การกัดเซาะ การทรุดตัวคอนกรีตของอาคารประกอบ รีบแจ้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ เช่น กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น				

<u>ตอนที่ 4</u> ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

<u>ตอนที่ 5</u> ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

5.1 ปัจจุบันท่านหรือครอบครัวของท่าน ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โรคโควิด 19 หรือไม่ อย่างไร

☐ (1) ได้รับผลกระทบ

- ○ (1.1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ .....
- ○ (1.2) ด้านอาชีพ.....
- ○ (1.3) ด้านรายได้.....
- ○ (1.4) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว.....
- ○ (1.5) ด้านอื่น .....

☐ (2) ไม่ได้รับผลกระทบ

5.2 ท่านต้องการความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำ

ภาคผนวก ค
บันทึกที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ ๔๐๙๖
วันที่ ๒๗ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา ๑๐.๓๖ น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 05036
วันที่ ๒๑ พ.ค. ๒๕๖๔
เวลา 16:45 น.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔
ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๐๕๓ **วันที่** ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔
เรื่อง การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

๑. อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ อนุมัติให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วย (๑) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเป็นการประเมินผลก่อนการดำเนินโครงการ (๒) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยเป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ และ (๓) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า โดยการติดตามและประเมินผลดังกล่าวดำเนินการร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ ซึ่งกำหนดระยะเวลาดำเนินการเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ - ธันวาคม ๒๕๖๓ รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๒. เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ทำให้ สนผ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ตามแผนกำหนดการเดิม จึงขออนุมัติปรับแผนการดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลฯ ดังกล่าว เป็นลงพื้นที่เก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม- กันยายน ๒๕๖๓ โดยอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำเห็นชอบตามที่ สนผ. เสนอ รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๑๒๖๐ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓

ข้อเท็จจริง

๑. สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการโดยการลงพื้นที่สังเกตการณ์โครงการ เก็บข้อมูลแบบสอบถามจากประชาชน และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑, ๒, ๔, ๖, ๗, ๙ และ ๑๐ ในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๓ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

๑.๑ แบบสอบถามประชาชน การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

๑.๒ แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ

๑.๓ แบบสอบถามประชาชน การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (โครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ)

๑.๔ แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า/ติดปัญหา

๑.๕ แบบติดตามประเมินผลโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่สังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ

เรื่องกลับ กสป.
วันที่ ๒๗ พค ๖๔
เวลา 14.15

/๒. สนผ....

๒. สนผ. ดำเนินการประมวลผล สรุป วิเคราะห์ และได้จัดทำร่างรายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ จำนวน ๓ เล่ม เสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเล่มเอกสารแนบ ๑ - ๓ โดยสรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

๒.๑ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก่อนและระหว่างดำเนินโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ กระบวนการบริหารจัดการโครงการ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค รวมถึงข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการดำเนินโครงการฯ โดยการสุ่มเก็บข้อมูลโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๕ โครงการ ด้วยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ และสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการ จำนวน ๗๗ คน รวมถึงการสังเกตการณ์และวิเคราะห์โครงการ โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบท พบว่า โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำของกรมทรัพยากรน้ำ เป็นโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต โดยโครงการที่คัดเลือกสำหรับการประเมินผล มีการร้องขอมาจากหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่บูรณาการงานร่วมกัน (MOU) ขอรับการสนับสนุนโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งและอุทกภัยในพื้นที่ โดยลักษณะของพื้นที่ก่อนการดำเนินโครงการ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำเดิม เช่น หนอง สระ คลอง ฯลฯ ที่มีลักษณะตื้นเขิน ไม่สามารถเก็บกักน้ำได้หรือเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำในพื้นที่ รวมถึงเป็นแหล่งน้ำที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย ทำให้ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ อย่างไรก็ตาม ยังมีประชาชนในพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำเดิมก่อนดำเนินโครงการเป็นบางแห่ง โดยเป็นการใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรมากที่สุด

๒) ประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่า

๒.๑) โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ มีความพร้อมด้านแบบแปลนสถานที่ก่อสร้าง และกำหนดสถานที่ทิ้งดินชัดเจน เนื่องจากหลังจากได้รับคำขอรับการสนับสนุนโครงการจากพื้นที่แล้ว สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคจะดำเนินการสำรวจความเหมาะสมเบื้องต้นและสำรวจออกแบบรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ก่อนเสนอเข้าแผนจังหวัด/แผนลุ่มน้ำ และขอรับการจัดสรรงบประมาณมายังกรมทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีโครงการบางแห่งประสบปัญหาการขอใช้พื้นที่ของหน่วยงานอื่น เช่น กรมเจ้าท่า ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องของแต่ละหน่วยงาน

๒.๒) บุคลากรด้านการควบคุมงานก่อสร้าง ส่วนใหญ่มีปริมาณงานเหมาะสมกับจำนวนโครงการ แต่ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตามแผนงานโครงการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีภารกิจอื่นที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากผู้บังคับบัญชา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ จึงต้องมีการบริหารจัดการในการเข้าควบคุมงานในพื้นที่ให้เหมาะสม

๓) ประเมินกระบวนการบริหารจัดการ

๓.๑) การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ทุกโครงการมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยพบปัญหาจากการประชุมรับฟังความคิดเห็นฯ ได้แก่ การขอให้ทิ้งดินในที่ดินของประชาชน การร้องขอให้สอบเขตที่ดิน การปรับแก้แบบแปลน โดยมีประชาชนบางส่วนที่ไม่เข้าใจลักษณะงานทางด้านวิศวกรรมหรือโครงสร้างอาคาร ฯลฯ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคได้ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน

/เรียบร้อยแล้ว...

เรียบร้อยแล้ว และเมื่อสอบถามประชาชนในประเด็นของความพึงพอใจจากการเข้าร่วมประชุมรับฟังความคิดเห็นก่อนดำเนินโครงการ พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก

๓.๒) การดำเนินโครงการและการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับเส้นทางการขนส่งดินทิ้งที่ต้องวิ่งผ่านทางหลวงชนบทและทางหลวงแผ่นดิน โดยได้เข้าร่วมประชุมชี้แจง มีมติให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามระเบียบฯ ของหน่วยงานทั้งสอง เช่น ไม่ให้มีวัสดุตกหล่นบนผิวจราจร บรรทุกน้ำหนักตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น และมีการแก้ไขแบบแปลน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนแปลง มีการปรับแนววางท่อ และหน่วยงานท้องถิ่นมีแผนพัฒนาพื้นที่ในอนาคต

๓.๓) การควบคุมงาน พบว่า สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิดและเป็นประจำ โดยมีปัญหาอุปสรรคเกิดขึ้นระหว่างดำเนินงานในระดับน้อย ซึ่งส่วนกลางได้มีการแต่งตั้ง Area Engineer เป็นที่ปรึกษาให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคด้วย ทั้งนี้ การติดปัญหาเรื่องการขอใช้ที่ดิน ต้องมีการขออนุญาตหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างนาน จึงส่งผลกระทบต่อแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้

๔) ความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่หลังจากการดำเนินโครงการแล้วเสร็จ (ด้านแหล่งน้ำและกลุ่มผู้ใช้น้ำ)

๔.๑) การใช้ประโยชน์เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะได้ใช้น้ำหรือใช้ประโยชน์จากโครงการ โดยเป็นการใช้น้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด

๔.๒) ระดับความคาดหวัง เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนในพื้นที่มีความคาดหวังในภาพรวมระดับมาก โดยมีความคาดหวังว่าโครงการจะสามารถรองรับน้ำ/ระบายน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรได้ ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำจะเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ โครงการเป็นไปตามแบบที่กำหนด สามารถบรรเทาปัญหาภัยแล้งในพื้นที่ ส่งผลให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น สามารถนำน้ำไปใช้ได้สะดวก และสามารถนำน้ำไปใช้ผลิตน้ำประปาหมู่บ้านสำหรับอุปโภคได้

๔.๓) การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ พบว่า ในพื้นที่โครงการส่วนใหญ่ไม่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ซึ่งประชาชนมีความต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ โดยให้กรมทรัพยากรน้ำช่วยเป็นพี่เลี้ยงในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมีประชาชนบางส่วนไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ เนื่องจากในพื้นที่มีหน่วยงาน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และประชาชนร่วมดูแลแหล่งน้ำอยู่แล้ว

๒.๒ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลโครงการในด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ และเพื่อทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อการดำเนินโครงการ โดยการสุ่มตัวอย่างโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๑๐ โครงการ เก็บข้อมูลจากครัวเรือนจำนวนทั้งสิ้น ๘๖ ครัวเรือน โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ พบว่า

๑.๑) ด้านแหล่งน้ำ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านพื้นที่โครงการมีความเหมาะสม ร้อยละ ๙๕.๓๑ รองลงมา ความจุเก็บกักปริมาณน้ำได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๙๔.๓๗ รูปแบบก่อสร้างอาคารระบายน้ำ/บังคับน้ำ/ทางเข้าน้ำ ร้อยละ ๙๐.๖๑ ภูมิทัศน์รอบแหล่งน้ำมีระเบียบเรียบร้อย ร้อยละ ๘๘.๗๓ คันดินมีความมั่นคงแข็งแรง ร้อยละ ๘๖.๓๘ และแหล่งน้ำได้รับการขุดลอกมีความลึกความกว้างที่เหมาะสม ร้อยละ ๘๐.๒๖

/๑.๒ ด้านระบบ...

๑.๒) ด้านระบบกระจายน้ำ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านการใช้งานสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีความเหมาะสมตามสภาพพื้นที่ ร้อยละ ๙๑.๑๑ และระบบกระจายน้ำ (ท่อส่งน้ำ) มีการติดตั้งถึงพื้นที่เพาะปลูก/พื้นที่ที่กำหนด ร้อยละ ๘๖.๖๗

๑.๓) ประโยชน์จากโครงการ ประชาชนมีความพึงพอใจระดับมาก ในด้านเป็นแหล่งน้ำดิบใช้ผลิตน้ำประปา (ใช้น้ำประปา) ร้อยละ ๙๒.๗๙ รองลงมา นำน้ำใช้เพื่อการเกษตร ร้อยละ ๙๑.๙๕ ความสะดวกในการนำน้ำไปใช้ ร้อยละ ๘๗.๙๒ น้ำใช้อุปโภคในครัวเรือน ร้อยละ ๘๗.๕๐ บรรเทาปัญหาภัยแล้ง ร้อยละ ๘๖.๒๗ ปริมาณน้ำที่นำไปใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘๕.๕๓ บรรเทาปัญหาน้ำท่วม ร้อยละ ๘๕.๑๙ และใช้น้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ ๗๘.๗๙

๑.๔) ด้านผลกระทบ (Impact) ของโครงการ พบว่า

(๑) ด้านเศรษฐกิจ : ประชาชนมีผลผลิตทางการเกษตร เช่น นาข้าว พืชไร่ (ไร่มันสำปะหลัง กล้วยไข่ ข้าวโพด ลำไย ยางพารา สวนปาล์ม หน่อไม้) พืชสวนครัว (มะเขือ ผักกาด ผักชี ต้นหอม ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว ฟักทอง แตงกวา) สามารถนำออกขายสร้างรายได้ในครัวเรือน และปลูกไว้รับประทานในครัวเรือนสามารถลดรายจ่ายลงได้

(๒) ด้านสังคม : ประชาชนมีการแบ่งปันการใช้น้ำ ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำ

(๓) ด้านสิ่งแวดล้อม : บริเวณรอบๆ โครงการ มีภูมิทัศน์สวยงามขึ้น ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจในชุมชน ใช้จัดกิจกรรมในวันสำคัญ และพื้นที่บริเวณแหล่งน้ำ ส่วนใหญ่ปลูกพืชพันธุ์ไม้ทางการเกษตรได้เจริญงอกงาม

๒) ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมระดับมาก ส่วนใหญ่ประชาชนไม่ทิ้งขยะลงแหล่งน้ำ รองลงมา ประชาชนไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงแหล่งน้ำ ร่วมกำจัดเศษไม้หรือวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ ร่วมปล่อยสัตว์น้ำเพื่อสร้างความสมดุลในแหล่งน้ำ และร่วมกำจัดวัชพืช (ผักตบชวา จอก แหน กก) ในบริเวณแหล่งน้ำ

๓) ความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในบางโครงการ พบว่า ๓.๑) ต้องการให้มีการเรียงหินเพิ่มริมตลิ่งเพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะคันดิน ๓.๒) ต้องการขยายสระเก็บกักน้ำให้กว้างกว่าเดิม ๓.๓) วางท่อจากแม่น้ำเพื่อผันน้ำหรือสูบน้ำมาใส่ในแหล่งน้ำที่ก่อสร้าง เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง ๓.๔) ขุดลอกแหล่งน้ำให้มีความลึกกว่าเดิมเพื่อเพิ่มปริมาณความจุเก็บกักน้ำ ๓.๕) เพิ่มหรือวางท่อระบบกระจายน้ำเข้าพื้นที่นาและในหมู่บ้าน ๓.๖) ต้องการให้แหล่งน้ำสามารถเชื่อมโยงหรือผันน้ำได้ ๓.๗) ต้องการฝายเก็บกักน้ำและมีประตูน้ำเปิดปิด และ ๓.๘) หน่วยงานควรดำเนินการขุดลอกลำคลองให้ตลอดทั้งสาย

๒.๓ การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานโครงการเกิดความล่าช้า และนำข้อค้นพบจัดทำเป็นข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป โดยการสุ่มคัดเลือกโครงการ ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๒ เป็นกรณีศึกษา จำนวน ๕ โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ติดปัญหาอุปสรรค จนส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า โดยมีตัวอย่างของปัญหาอุปสรรค เช่น ผู้รับจ้างทำงานไม่เสร็จตามแผน จึงบอกเลิกสัญญาและหาผู้รับจ้างรายใหม่ ปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ ปัญหาผู้รับจ้างทิ้งงานเนื่องจากขาดสภาพคล่อง ฯลฯ โดยมีผลการประเมินสรุป ดังนี้

๑) ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พบว่า ทุกโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

/๒) ประโยชน์ของ...

๒) ประโยชน์ของโครงการ พบว่า ด้านพื้นที่การเกษตร จำนวนเป้าหมายตรงตามที่ระบุไว้ ด้านปริมาณน้ำเก็บกัก มีบางโครงการที่ปรับลดลง เนื่องจากมีการแก้ไขแบบแปลนให้เหมาะสมกับพื้นที่ และด้านจำนวนครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์ มีบางโครงการจำนวนเป้าหมายเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรในหมู่บ้าน

๓) การแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พบว่า

๓.๑) ด้านการบริหารจัดการ กรณี โครงการต้องหยุดงาน พบว่า หน่วยงานใช้ระยะเวลาดำเนินการแก้ไขปัญหาค่อนข้างนาน ส่งผลทำให้ต้องมีการขยายสัญญา หรือส่งผลให้การดำเนินงานไม่แล้วเสร็จตามแผนปฏิบัติงานที่กำหนด

๓.๒) ด้านผู้รับจ้าง กรณี ผู้รับจ้างรายเดียวรับงานหลายโครงการ มีแนวโน้มส่งผลต่อการดำเนินงานโครงการล่าช้า เพราะมีประเด็นความเสี่ยงเรื่องผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง หรือมีเครื่องจักรและบุคลากรไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน และกรณีผู้รับจ้างนอกพื้นที่ประมูลโครงการได้ แต่ไม่สามารถบริหารจัดการเครื่องจักรและบุคลากรได้ มีแนวโน้มส่งผลให้ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง และทิ้งงาน

๓.๓) ด้านการขออนุญาตใช้พื้นที่ กรณี โครงการไม่ได้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณ พบว่า ผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ ต้องหยุดงาน ซึ่งการขออนุญาตใช้พื้นที่ มีขั้นตอนและใช้เวลาดำเนินการค่อนข้างมาก และบางโครงการต้องมีการแก้ไขแบบแปลนเพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่ หรือเพื่อให้เป็นไปตามความเห็นของหน่วยงานที่เป็นเจ้าของพื้นที่

๓. ข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมิน จากการลงพื้นที่ติดตามและประเมินผลโครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีข้อเสนอแนะต่อปฏิบัติงานและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สรุปดังนี้

๓.๑ ข้อเสนอแนะก่อนดำเนินโครงการ หรือก่อนขอรับการจัดสรรงบประมาณ

๑) ในการวางโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ควรออกแบบให้มีระบบกระจายน้ำด้วย เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้อย่างสะดวกและทั่วถึง ครอบคลุมพื้นที่การเกษตร

๒) กำหนดให้มีการขออนุญาตใช้พื้นที่ดำเนินการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เรียบร้อยก่อนเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณหรือก่อนดำเนินการก่อสร้าง เพื่อลดปัญหาการขออนุญาตใช้พื้นที่ระหว่างก่อสร้างซึ่งมีขั้นตอนและใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้าหรือไม่เป็นไปตามแผน

๓) การจัดทำเอกสารสรุปโครงการ หรือ One page ควรมีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามข้อเท็จจริงในพื้นที่ และระบุวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ พร้อมประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับให้ชัดเจน เนื่องจากสภาพแวดล้อมของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน

๓.๒ ข้อเสนอแนะระหว่างการดำเนินโครงการ

๑) การมอบหมายงานเพิ่มเติมให้กับเจ้าหน้าที่ควบคุมงานควรเป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถดูแลควบคุมงานได้อย่างทั่วถึง ไม่กระทบต่อการควบคุมงาน

๒) การบริหารจัดการกรณีเกิดปัญหาอุปสรรคที่ทำให้ต้องหยุดงานเป็นเวลานาน หน่วยงานควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็ว เพื่อป้องกันข้อร้องเรียนจากประชาชน หรือข้อร้องเรียนต่อการตรวจสอบการดำเนินงาน และเมื่อผู้รับจ้างได้เข้าดำเนินการ หน่วยงานควรกำกับเร่งรัดผู้รับจ้างให้ดำเนินการแล้วเสร็จโดยเร็ว

๓.๓ ข้อเสนอแนะเมื่อดำเนินโครงการแล้วเสร็จ

๑) หน่วยงานควรตรวจสอบ ตรวจทานผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับให้ถูกต้อง สอดคล้องตรงกับการดำเนินการจริง เพื่อให้การรายงานผลการดำเนินงานและการประเมินผลโครงการหลังจากที่โครงการแล้วเสร็จเป็นไปอย่างถูกต้อง และสามารถส่งผลลัพธ์การดำเนินงานให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เพื่อตอบตัวชี้วัดภายใต้แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

/๒) กรมทรัพยากรน้ำ...

๒) กรมทรัพยากรน้ำควรส่งเสริมสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่โครงการ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่โครงการ เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืน รวมทั้งหน่วยงานในพื้นที่ควรบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาชุมชน ฯลฯ เพื่อให้ความรู้ หลักวิชาการ เกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชที่เหมาะสม ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพการเกษตร มีผลิตผลเพิ่มขึ้น และสามารถสร้างรายได้แก่เกษตรกรในพื้นที่ได้

๓) หน่วยงานในพื้นที่ควรมีการติดตามและประเมินผลกลุ่มผู้ใช้น้ำรายใหม่ เพื่อนำผลการประเมินมาวิเคราะห์หา SWOT Analysis โดยค้นหาจุดแข็งหรือจุดเด่น (Strengths) จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ (Weaknesses) และโอกาสที่ดำเนินการได้ (Opportunities) เพื่อเป็นแนวทางใช้ในการพัฒนาให้กลุ่มผู้ใช้น้ำมีความเข้มแข็ง และสามารถบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน

๓.๔ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

๑) การพิจารณากำหนดเกณฑ์ผู้รับจ้างในการรับงานของกรมทรัพยากรน้ำ โดยกรมฯ ควรพิจารณาผลงานของผู้รับจ้างที่ผ่านมาและผลงานของผู้รับจ้างที่มีงานค้าง โดยกำหนดเกณฑ์การรับงาน เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานโครงการใหม่

๒) การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกรมฯ ควรมีการประสานเพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนภารกิจด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูพัฒนาแหล่งน้ำ และการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบกระจายน้ำ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถลดขั้นตอนการปฏิบัติงานร่วมกัน อันนำไปสู่ประโยชน์ต่อประชาชน

๓) กรมทรัพยากรน้ำ ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณสำหรับการติดตามและประเมินผลโครงการแหล่งน้ำที่ดำเนินการแล้วเสร็จต่อเนื่องทุกปี ทั้งในส่วนกลางและสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค

<u>ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา</u>

เพื่อให้การติดตามและประเมินผลโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ เห็นควรเผยแพร่รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการ ให้ทุกหน่วยงานได้รับทราบผลการประเมินดังกล่าว และเห็นควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมินเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาร่างรายงานการติดตามและประเมินผล ตามข้อเท็จจริง ข้อ ๒ และ ๓ หากเห็นชอบ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

๒๗ พ.ค. ๒๕๖๔
(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ 4932
วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๖๓
เวลา 13.45 น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 05947
วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๖๓
เวลา 13.26 น.

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔
ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/ ๑๒๖๐ **วันที่** ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๓
เรื่อง ขอปรับแผนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

ตามที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ เสนอขออนุมัติโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบด้วย (๑) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำหรับประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ (๒) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ และ (๓) การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า และอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำได้อนุมัติโครงการดังกล่าวแล้ว รายละเอียดตามหนังสือ สนผ. ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ นั้น

ข้อเท็จจริง

เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือโรคโควิด ๑๙ ทำให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) ไม่สามารถดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูลได้ตามแผนกำหนดการเดิม สนผ. พิจารณาแล้ว เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ บรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงขอปรับแผนการดำเนินงานโครงการฯ เพื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูลติดตามประเมินผลในช่วงระยะเวลาเดือนกรกฎาคม-กันยายน ๒๕๖๓ โดยมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ ขอได้โปรดอนุมัติปรับแผนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามที่เสนอมาพร้อมนี้

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

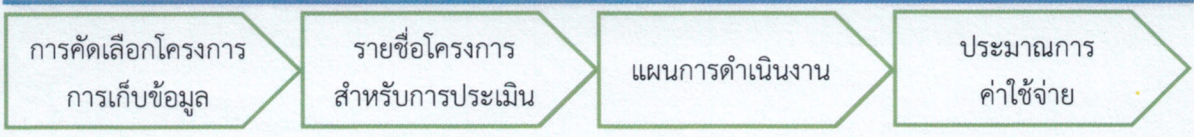
อนุมัติ

๒๔ มิ.ย. ๒๕๖๓
(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙๙ 25 มิ.ย. 63

รายละเอียดการดำเนินงาน โครงการติดตามและประเมินผล การดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

(ปรับแผน)



๑. การคัดเลือกโครงการ และจำนวนโครงการสำหรับการติดตามประเมินผล

๑.๑ติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๓

- ติดตามประเมินผล ก่อนดำเนินโครงการ โดยการคัดเลือกโครงการให้ครอบคลุมประเภท หนอง/บึง/สระ ลำคลอง/ลำห้วย ฝาย หรือระบบกระจายน้ำ ภูมิภาคละ ๑ โครงการ ดังนี้

ภูมิภาค	จำนวนโครงการ	ครัวเรือนได้ประโยชน์	จำนวนสำหรับการติดตามประเมินผล
ภาคเหนือ	๘๐	๓๖,๙๑๒	คัดเลือก ๑ โครงการ
ภาคกลาง	๗	๑,๒๔๓	คัดเลือก ๑ โครงการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๓๗	๓๔,๙๒๖	คัดเลือก ๑ โครงการ
ภาคตะวันออก	๖	๑๐๙	คัดเลือก ๑ โครงการ
ภาคใต้+ใต้ชายแดน	๑๕	๒,๑๙๙	คัดเลือก ๑ โครงการ
รวม	**๑๔๕**	**๗๕,๓๘๙**	**๕**

หมายเหตุ : คัดเลือกจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐ ดังนี้

$$n = \frac{N}{๑+Ne^{๒}}$$

n=จำนวนตัวอย่าง
e=ค่าความคลาดเคลื่อน (ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐)
N=จำนวนประชากร

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{๗๕,๓๘๙}{๑+๗๕,๓๘๙(๐.๑๐)^{๒}} = ๑๐๐ \text{ ครัวเรือน}$$

- วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และเก็บข้อมูลประชาชนโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โครงการละ ๒๐ ครัวเรือน (รวมทั้งสิ้น ๑๐๐ ครัวเรือน) สุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่โครงการ หรือผู้นำชุมชน ในประเด็นต่างๆ เพิ่มเติม (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เก็บข้อมูลซ้ำโครงการเดิม หลังโครงการก่อสร้างแล้วเสร็จ)
- เพิ่มเติมการติดตามประเมินผลโครงการฯ สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๒ โครงการ

๑.๒ ติดตามประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๒

- ประเมินผลหลังดำเนินโครงการ โดยการคัดเลือกโครงการให้ครอบคลุมประเภท หนอง/บึง/สระ ลำคลอง/ลำห้วย ฝาย หรือระบบกระจายน้ำ ภูมิภาคละ ๒ โครงการ ดังนี้

ภูมิภาค	จำนวนโครงการแล้วเสร็จ	ครัวเรือนได้ประโยชน์	จำนวนสำหรับการติดตามประเมินผล
ภาคเหนือ	๕๐	๙,๕๗๙	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคกลาง	๕๖	๑๑,๑๕๐	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๘๙	๑๖,๖๖๒	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคตะวันออก	๑๙	๑,๒๒๒	คัดเลือก ๒ โครงการ
ภาคใต้+ใต้ชายแดน	๑๕	๔,๒๙๑	คัดเลือก ๒ โครงการ
รวม	**๒๓๐**	**๔๓,๕๐๔**	**๑๐**

หมายเหตุ : คัดเลือกจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐ ดังนี้

$$n = \frac{N}{๑+Ne^{๒}}$$

n=จำนวนตัวอย่าง

e=ค่าความคลาดเคลื่อน (ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนร้อยละ ๑๐)

N=จำนวนประชากร

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{๔๓,๕๐๔}{๑+๔๓,๕๐๔(๐.๑๐)^{๒}} = ๑๐๐ \text{ ครัวเรือน}$$

- เก็บข้อมูลจากประชาชน โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โครงการละ ๑๐ ครัวเรือน (รวมทั้งสิ้น ๑๐๐ ครัวเรือน) สุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)
- เพิ่มเติมการติดตามประเมินผลโครงการฯ สนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จำนวน ๒ โครงการ

๑.๓ ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า

- ประเมินปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า โดยการคัดเลือกโครงการให้ครอบคลุมปัญหาด้านต่างๆ ภูมิภาคละ ๑ โครงการ
- วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ

3. แผนการดำเนินงานโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (ปรับแผน)

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ															หมายเหตุ
		ตค.62	พย.62	ธค.62	มค.63	กพ.63	มีค.63	เมย.63	พค.63	มิย.63	กค.63	สค.63	กย.63	ตค.63	พย.63	ธค.63	
1	ศึกษาแผนงานโครงการปี 2563, รวบรวมผลการดำเนินงานโครงการปี 2562 และศึกษาแผนงานโครงการคงค้าง																
2	จัดทำรายละเอียดข้อมูล และเสนอขออนุมัติโครงการ																
3	จัดทำเครื่องมือการติดตามประเมินผล (แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์)																
4	แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับทราบข้อเสนอโครงการและแจ้งผู้ประสานงาน พร้อมขอรายละเอียด Onepage โครงการ																
4	แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาร่างแบบสอบถาม ร่างแบบสัมภาษณ์ / สนผ. ปรับปรุงแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ให้สมบูรณ์																(หน.ผต. ผต. สพน. สอน. กพร. กตน. ผชช.)
5	ขอปรับแผน																
5	เก็บข้อมูล (สังเกตการณ์, สัมภาษณ์, แบบสอบถาม)																
6	รวบรวมแบบสอบถาม ประมวลผล วิเคราะห์																
7	จัดทำร่างรายงานเสนอผู้บังคับบัญชาและอธิบดี																
8	จัดพิมพ์เล่มรายงาน, เผยแพร่รายงาน																

หมายเหตุ : =แผน
=ผล
=ปรับแผน

สำนักงานอธิบดี
เลขที่รับ 1643
วันที่ ๒๔ กพ. ๒๕๖๓
เวลา 10.45 น.

กรมทรัพยากรน้ำ
รับที่ 01999
วันที่ ๒๔ กพ. ๒๕๖๓
เวลา 10.11 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๖๒๘๔

ที่ ทส ๐๖๐๔.๔/๓๔๔ **วันที่** ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติในหลักการเพื่อดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

เรียน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

เรื่องเดิม

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณให้ดำเนินโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำเป็นประจำทุกปี ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้มีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้มีการประเมินผลและการรายงานตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่สำนักงบประมาณกำหนด

ข้อเท็จจริง

สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ (สนผ.) มีหน้าที่รับผิดชอบในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเก็บรวบรวมผลการประเมินในแต่ละปีสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการตอบผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินโครงการ ความคุ้มค่าจากการใช้จ่ายงบประมาณ รวมถึงเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สนผ. พิจารณาแล้วเห็นควรมีการติดตามและประเมินผลแผนงานโครงการ ดังนี้

๑. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเก็บข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า กระบวนการบริหารจัดการโครงการ การมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ สำหรับใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และเปรียบเทียบเมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ

๒. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยการคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ด้านการมีส่วนร่วมในการดูแลบำรุงรักษาโครงการหลังดำเนินการแล้วเสร็จ

๓. ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ และนำประเด็นข้อค้นพบ นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานของหน่วยงาน รายละเอียดการดำเนินงานตามเอกสารแนบ ๑

/ ข้อเสนอเพื่อ...

เรื่องกลับ กพร.
วันที่ 28 กพ 63
เวลา 8.50

ข้อเสนอเพื่อโปรดพิจารณา

เพื่อให้การดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานเจ้าของโครงการ/หน่วยปฏิบัติงานในพื้นที่โครงการ ประกอบด้วย สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนั้น จึงเห็นควรพิจารณา ดังนี้

๑. เห็นชอบข้อเสนอโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. เห็นชอบให้สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ใช้งบดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการฯ ดังกล่าว

๓. เห็นชอบให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑ สำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ และสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ สนับสนุนการดำเนินโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และใช้งบดำเนินงานของหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อติดตามประเมินผลโครงการฯ ดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบตามข้อเสนอ ๑, ๒ และ ๓ โปรดลงนามข้อเสนอโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่แนบมาพร้อมนี้ เพื่อสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ จักได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)
รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ
๒๗ ก.พ. ๒๕๖๓

โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแผนงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

****

๑. หลักการและเหตุผล

กรมทรัพยากรน้ำ มีภารกิจในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี โดยมีโครงการตามแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำในการดำเนินงานอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ กระจายน้ำ ระบายน้ำ เป็นแหล่งน้ำต้นทุนเพื่อการอุปโภคบริโภค การผลิต การเกษตร สามารถแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนด้านน้ำให้แก่ประชาชน ป้องกันและบรรเทาปัญหาอุทกภัย เพื่อรักษาสภาพหรือคงไว้ซึ่งความสมดุลของระบบนิเวศหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน

การดำเนินงานตามโครงการหรือการบริหารโครงการ ต้องมีการวางแผนโครงการโดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังการดำเนินโครงการ เมื่อวางแผนโครงการและมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการตลอดจนได้รับการอนุมัติโครงการเรียบร้อยแล้ว และหน่วยงานมีการนำโครงการไปปฏิบัติ หรือที่เรียกว่าการบริหารโครงการ อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการวางแผนโครงการไว้ดี ช่วยเพิ่มโอกาสให้เกิดผลสำเร็จ แต่ในความเป็นจริง โครงการนั้นๆ อาจไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากการดำเนินงานโครงการจะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ อีกมากมาย ประกอบกับอาจเกิดปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการได้ ดังนั้น จึงต้องมีการติดตามประเมินผลโครงการเพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร โดยการติดตามประเมินผลโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่มีจุดมุ่งหมายให้การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ มีการอำนวยความสะดวก ตอบสนองความต้องการของประชาชน และให้การบริหารราชการบรรลุเป้าหมาย รวมถึงสอดคล้องกับที่สำนักงบประมาณได้จัดวางระบบการติดตามและประเมินผล เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นกรอบแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยใช้หลักการความถูกต้อง ความครบถ้วน ความเชื่อมโยง ความสอดคล้อง ความเหมาะสม และความจำเป็น

ดังนั้น เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย สะท้อนภารกิจของกรมทรัพยากรน้ำ การติดตามและประเมินผลโครงการจึงเป็นแนวทางตามกระบวนการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้ทราบถึงผลสัมฤทธิ์โครงการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ได้มีแผนงานที่จะดำเนินการติดตามและ

/ประเมินผล...

ประเมินผล ประกอบด้วย (๑) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๓ (๒) ติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปี ๒๕๖๒ และ (๓) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งน้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

- เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของโครงการ ประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน
- เพื่อประเมินสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ก่อนดำเนินโครงการ

๒.๒ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ และด้านผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- เพื่อประเมินผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

๒.๓ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ ที่ดำเนินการล่าช้า

- เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ
- เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า

๓. พื้นที่เป้าหมายและกลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ พื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยคัดเลือกโครงการสำหรับการติดตามและประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ สำหรับการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ โดยคัดเลือกโครงการที่ดำเนินการล่าช้า

๓.๒ กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่โครงการ ผู้นำชุมชน ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคและหรือเจ้าหน้าที่โครงการ

๔. วิธีการดำเนินงาน

๔.๑ ขอบเขตการดำเนินงาน

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : คัดเลือกโครงการจากแผนงานปี ๒๕๖๓ สำหรับประเมินผลก่อนดำเนินโครงการ

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : คัดเลือกโครงการจากแผนงานปี ๒๕๖๒ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ประเมินผลหลังดำเนินโครงการ

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : คัดเลือกโครงการที่ดำเนินการล่าช้าเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

/๔.๒ ขอบเขต...

๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ประเมินปัจจัยนำเข้า หรือบริบท หรือสภาวะแวดล้อมต่างๆ เช่น พิจารณาหลักการและเหตุผล ที่มาของโครงการ ความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ ความร่วมมือของประชาชน ความพร้อมของเครื่องมือต่างๆ เป็นต้น และหมายรวมถึง การติดตามระหว่างดำเนินโครงการ เช่น การประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เป็นต้น

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : ประเมินผลผลิตและความสำเร็จของการดำเนินงาน เมื่อเสร็จสิ้นโครงการว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ บรรลุตามเป้าหมายเพียงใด รวมถึงประเมินผลลัพธ์จากโครงการที่ส่งผลต่อประชาชน

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : ติดตามและประเมินผลระหว่างดำเนินโครงการ (Ongoing evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการโครงการ ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น ปัจจัยที่ทำให้โครงการล่าช้า เป็นต้น

๔.๓ เครื่องมือ

(๑) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ : ข้อมูลทุติยภูมิ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

(๒) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ : แบบสอบถาม

(๓) โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ : ข้อมูลทุติยภูมิ และแบบสัมภาษณ์

๔.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล : เจ้าหน้าที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ ร่วมกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. แหล่งงบประมาณ

งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ หมวดงบดำเนินงาน สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนมีนาคม ๒๕๖๓ – ธันวาคม ๒๕๖๓

๗. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

- ทำให้ทราบปัจจัยนำเข้าของโครงการ และสามารถวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการด้านต่างๆ ของการดำเนินงานโครงการ
- ทำให้ทราบข้อมูลสภาพแหล่งน้ำและการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำก่อนดำเนินโครงการ

๗.๒ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ทำให้ทราบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อโครงการด้านคุณภาพการให้บริการ
- ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- ทำให้ทราบผลกระทบเบื้องต้นจากการดำเนินโครงการ

๗.๓ โครงการปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒

- ทำให้ทราบปัจจัยความเสี่ยงที่จะนำมากำกับโครงการให้เป็นไปตามแผน
- นำข้อคิดเห็น ข้อค้นพบ ปัญหาอุปสรรค นำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานของหน่วยงาน

/๘. ผู้รับผิดชอบ...

๘. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๘.๑ ที่ปรึกษาโครงการ

(๑) อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

(๒) รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

(๔) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาแหล่งน้ำ

(๕) ผู้อำนวยการสำนักอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ

(๖) ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑-๑๑

๘.๒ ผู้รับผิดชอบโครงการ

(๑) นางนุชจรี ทีฆะ	ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล
(๒) นายขวัญชัย พร้อมสุข	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
(๓) นางสาวพาจิรัฐต์ เอี่ยวสิริกุล	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๔) นางสาวกุสุมา แกล้วทนงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(๕) นางสาวจิรภัทร อรุณจรัส	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๖) นางสาวปิยะนันท์ ข่ายแก้ว	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๗) นางสาวณัฐณิชา คำทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
(๘) นายศุภกร ทองคำ	พนักงานธุรการ ส๔
(๙) นางนพวรรณ ทองคำ	พนักงานธุรการ ส๔
(๑๐) นายอมเรศ นทีทอง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
(๑๑) นางสาวมาริษา อินถนอม	เจ้าพนักงานธุรการ

..... ผู้เสนอโครงการ

(นางนุชจรี ทีฆะ)

ผู้อำนวยการส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล

..... ผู้เห็นชอบโครงการ

(นายยรรยงค์ อินทฤทธิ์)

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

..... ผู้อนุมัติโครงการ

(นายภาดล ถาวรกฤชรัตน์)

อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ

คณะผู้จัดทำ

หน่วยงานเก็บข้อมูล วิเคราะห์ เรียบเรียงข้อมูล

ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล
สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ

หน่วยงานในพื้นที่ สนับสนุนข้อมูลและร่วมเก็บข้อมูลภาคสนาม

สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๒
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๕
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๗
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๘
สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๑๐

ส่วนประสาน ติดตามและประเมินผล สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรน้ำ
กรมทรัพยากรน้ำ เลขที่ ๑๘๐/๓ ถนนพระรามที่ ๖
แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๗๑-๖๒๘๔ โทรสาร ๐-๒๒๗๑-๖๒๘๓